

Črjanske cajtnege

Informativno krajevno glasilo Občine Črna na Koroškem
avgust 2026, št. 91

70
let
Turističnega
tedna

07/ Prejemniki priznanj
in nagrad občine

10/ 35. Vseslovensko
srečanje pod
Najevsko lipo

26/ Pastirski
psi v Topli

31/ Glasba in
ozvočevanje sta
tesno povezana

16/ 70 let Turističnega
društva Črna

18/ Zvezdni
kotiček v Javorju

29/ Šotor
v bajti Pajtl

38/ Poletni razmislek: Visok
jubilej slovenske državnosti

NAGOVOR ŽUPANJE	3	ŠPORT	33
SLAVNOSTNI GOVOR OB PRAZNIKU OBČINE ČRNA NA KOROŠKEM	3	ŠPORTNIK, ŠPORTNICA, FUNKCIONAR IN ŠPORTNA EKIPA LETA 2025	33
OBČINSKA OBVESTILA	5	NK PECA PO KONČANI SEZONI IN PRED ZAČETKOM NOVE SEZONE 2026/27	35
KOMUNALNA DELA	5	V PODPECI USPEŠNO ZAKLJUČEN ŽE 12. KEGLJAŠKI MEMORIAL	37
PREJEMNIKI PRIZNANJ IN NAGRAD OBČINE ČRNA NA KOROŠKEM ZA LETO 2026	7	POLETNI RAZMISLEK	38
35. VSESLOVENSKO SREČANJE POD NAJEVSKO LIPO	10	VISOK JUBILEJ SLOVENSKE DRŽAVNOSTI	38
KS ŽERJAV	12	BILO JE NEKOČ V ČRNI	42
VROČICA POLETNIH DNI	12	BILO JE NEKOČ V ČRNI	42
FOTOREPORTAŽA	14	DA NE POZABIMO	42
DAN REŠEVALCEV IN 80 LET GRS KOROŠKA	14	90-LETNICI	42
K24 ULTRA TRAIL	15	FOTOREPORTAŽA	43
NA K24 ULTRA TRAIL RACE SMO SKRBELI ZA TEKMOVALCE OD REGISTRACIJE DO CILJA	15	UTRINKI	43
70. KOROŠKI TURISTIČNI TEDEN	16	ŠILCE LITERATURE	44
70. KOROŠKI		PREDSTAVITEV ROMANA ZLOBNEŽ	44
TURISTIČNI TEDEN JE ZA NAMI	16	70 LET TURISTIČNEGA TEDNA V ČRNI	44
KMEČKI DAN	17	V ČEM ŠE SMO ČRNJANI POSEBNI	46
ZVEZDNI KOTIČEK JAVORJE	18	POPOTOVANJE	48
AD ASTRA – DO ZVEZD	19	OD SULTANOVEGA DVORA V DŽUNGLO –	48
70. POHOD PO POTEH KOROŠKEGA BATALJONA	21	POTOVANJE PO INDONEZIJI	48
FOTOREPORTAŽA	22	RDEČA ROŽA SREDI PRAHU – ALI KAJ SEM NAŠLA V GAMBIJI	52
UTRINKI S TURISTIČNEGA TEDNA	22	KULINARIKA	53
MLADI V ČRNI	24	PETROV KOT(L)IČEK	53
DRUŽINA Z DVEMA		OBČINSKA OBVESTILA	54
ZLATIMA MATURANTOMA	24	PARTICIPATIVNI PRORAČUN	
DRUŠTVA	25	OBČINE ČRNA NA KOROŠKEM	54
KD FRANC PIKO IN		OBRAZEC ZA ODDAJO PROJEKTNEGA PREDLOGA 57 »MOJ PROJEKT ZA ČRNO«	
MEŠANI PEVSKI ZBOR ŽUPNIJE ČRNA	25	V LETU 2027	57
OBISK NA KMETIJI	26	KRIŽANKA	60
NOBENA ŽIVAL NE UŽIVA V SVOJEM DELU TAKO KOT OVČARSKI PES	26		
PREDSTAVITEV	29		
PAJTL	29		
PREDSTAVITEV	31		
GLASBA IN OZVOČEVANJE STA NJEGOVO VESELJE IN POKLIC	31		

SLAVNOSTNI GOVOR OB PRAZNIKU OBČINE ČRNA NA KOROŠKEM

Danes je poseben dan, saj se bomo poklonili občinskemu prazniku, ki je sicer 19. avgusta, in ljudem, zaradi katerih smo v Črni izbrali ta dan za praznik občine, ter letošnjim občinskim nagrajencem, med katerimi sta tudi dva častna občana: Simon Potočnik in Aleš Moličnik. Iskreno jima čestitam in se jima v imenu vseh Črjanov zahvaljujem za njuno prostovoljno delo in trajen prispevek našemu kraju. Nagrado občine bodo letos prejele Črjanske kuharice - Slavica Simečinger, Sonja Grl in Mojca Abraham - za ohranjanje in širjenje črjanske košče ter za vsakokratno pripravljenost pomagati na vseh področjih. Zlati grb bo prejel Željko Burica za dolgotrajno predsedovanje Mešanemu pevskemu zboru MATO ter kulturno ustvarjanje v kraju in povezovanju s pobrateno občino Šolta. Podelili pa bomo še dva srebrna in dva bronasta grba ter priznanja županje. Iskrene čestitke vsem in velika hvala za ves vaš trud in prostovoljno delo.

Danes je tudi dan, ko se za trenutek ustavimo in pogledamo nazaj. Se spomnimo vsega, kar smo naredili. In pogledamo tudi naprej - v prihodnost, ki jo bomo, tako kot vedno do zdaj, ustvarjali skupaj. Ob pregledu leta začnemo naštevati projekte, investicije, obnovljene ceste, urejene površine, prireditve in številke. Vse to je pomembno. A če mene vprašate, kaj je največja vrednost naše občine, je odgovor zelo preprost - **ljudje, ki tukaj živijo, delajo, pomagajo, imajo ideje, se vključujejo, imajo Črno radi in verjamejo v svoj kraj.** In prav zaradi teh ljudi lahko danes z velikim ponosom pogledamo na leto, ki je za nami. Naredili smo veliko, poplavalna obnova je v polnem teku, veliko dela smo že opravili, kar nekaj ga je še pred nami in to je moja velika odgovornost do Črne in Črjanov, ki jo jemljem z vso resnostjo. Sanirali smo že velik del cest, plazov in javnih poti, s sofinancerskimi sporazumi pa sodelujemo pri izgradnji kolesarske poti in javne razsvetljave do Žerjava, pri izgradnji pločnika in javne razsvetljave v Spodnjem Javorju ter Pristavi. V pripravi je 16 novih projektov, ki zajemajo ceste, hudourniške grape, ploščad pred kulturnim domom in mostove, med katerimi je tudi mednarodni projekt CIRCUIT - most proti Centru 2-4.

Naše delo pa ni samo poplavalna obnova, pač pa zajema tudi vsa druga področja. Vlagali smo v okolje, v objekte in v prostor, ki je naš skupni dom. Zelo ponosni smo na štiri pomembne pridobitve, ki si jih bomo danes tudi ogledali; dve enoti doma starejših, kjer je nosilec projekta CUDV, občina pa je sodelovala s kar nekaj finančnimi sredstvi, hotel Matevž, kjer smo hvaležni zasebnemu investitorju, domačemu podjetniku Slemenšek za pomoč pri nadaljnjem razvoju turizma, pa stanovanjski blok, ki ga prav tako gradi zasebni investitor Exit Group, kjer bodo

na voljo neprofitna stanovanja, ter medgeneracijski center Štruklova bajta, ki bo namenjen vsem generacijam in kjer bo stalna razstava častnih občanov. Pridobili smo tudi zasebne investitorja za gradnjo trgovine in stanovanjskega bloka v Rudarjevem, dogovarjamo se še za obnovo stare Gozdne, pripravljamo idejno zasnovo nove brunarice na smučišču, povečanje električne moči in obnovo smučišča. Zavedamo se dejstva, da je vstop v Črno zaradi dveh zapuščenih hiš v Balosu in Mušeniku neugleden. Obe poslopji sta kupila zasebnika, ki kljub večkratnim opozorilom ne naredita nič. Hišo v Mušeniku so si ogledali strokovnjaki Zavoda za kulturno dediščino, ki pripravljajo poročilo, kako ravnati naprej.

Toda nobena investicija ni sama sebi namen. Ko uredimo cesto, želimo, da bo pot varnejša. Ko uredimo javni prostor, želimo, da se bodo tam srečevali ljudje. Ko vlagamo v športno infrastrukturo, želimo, da imajo naši otroci prostor za gibanje in druženje. Ko vlagamo v kraj, vlagamo v ljudi. In to je tisto, kar mora biti vedno na prvem mestu, to je ČLOVEK.

Veliko se je dogajalo tudi na področju kulture in športa. Trenutno poteka 70. Koroški turistični teden, hvala Janiju Hercogu z ekipo za pripravo programa, ki mogoče komu ni povšeči, je pa tradicionalen in je naš.

Bile so prireditve, tekmovanja, kulturni dogodki, srečanja, praznovanja in druženja. In vedno znova se je pokazalo nekaj, na kar smo lahko upravičeno ponosni. Da znamo stopiti skupaj, da imamo ljudi, ki jim ni težko nameniti svojega časa, imamo društva, ki živijo, in prostovoljce, brez katerih si naše občine preprosto ne moremo predstavljati. Zato je večkrat osvojeno priznanje **Prostovoljstvu prijazna občina** nekaj, kar mi je še posebej pri srcu.

Ker to priznanje ni samo priznanje občini. To je priznanje **vsem prostovoljcem, vsem društvom**, vsem posameznikom, ki pomagajo, ko jih nihče ne prosi. Vsem, ki pridejo prej in odidejo zadnji, ki svoj prosti čas namenjajo drugimin, vsem, ki razumejo, da se skupnost ne gradi samo z denarjem in investicijami. Skupnost se gradi z vloženim časom, s sodelovanjem, s pripravljenostjo pomagati. In predvsem - s srcem.

Zelo pomembno je tudi delo z mladimi. Mladi so naša prihodnost, vendar ne smemo govoriti samo o njihovi prihodnosti. Mladi so **naša sedanost**. Želimo si, da imajo prostor, kjer se lahko družijo, zato bodo imeli odslej na voljo sedanji medgeneracijski center. Prav tako morajo imeti možnosti za šport, kulturo, izobraževanje in ustvarjanje. Imeti morajo občutek, da so slišani, zato bomo nadaljevali z ukrepi za mlade, ki jih imamo že sedaj veliko, vendar je še vedno prostor za kakšnega dodatnega.

In prav tako moramo znati prisluhniti starejšim. Starejši so tisti, ki so to občino gradili pred nami. Njihove izkušnje so naše bogastvo in izjemno me veseli dejstvo, da bodo lahko starost preživeli v domačem kraju.

Naše delo pa seveda ni bilo usmerjeno samo v sedanost. Razmišljati moramo tudi o tem, kakšno občino bomo pustili prihodnjim generacijam. Zato so pomembni okolje, urejenost prostora, razvoj podeželja in turizem. Naše podeželje je naša velika vrednota. Imamo ohranjeno naravo, bogato tradicijo, kulturno dediščino ter pridne in ustvarjalne ljudi.

Imamo kmetije, podjetnike, društva in posameznike, ki vsak dan dokazujejo, da je mogoče tudi na podeželju ustvarjati, živeti in razvijati dobre zgodbe. Zato je naziv **Najprodnostnejša podeželska skupnost v državi in srebrno** priznanje v Evropi lahko naš ponos. To je priznanje ljudem, ki vsak dan skrbijo, da Črna živi. In potem je tu še eno priznanje, ki ima morda nekoliko drugačen značaj, vendar govori o isti stvari – **Branju prijazna občina**. Knjiga odpira vrata, otroško domišljijo, človekovo razmišljanje in odpira svet. Zato hvala vsem, ki spodbujate branje. Staršem. Vzgojiteljem. Učiteljem. Knjižničarjem. Vsem, ki otrokom približujete knjigo in jim s tem dajete nekaj, česar jim nihče ne more vzeti – znanje, radovednost in širino. In hvala vsem, ki knjige ustvarjate in vas je med Črjani vedno več – še naprej bomo podpirali izdajo in predstavitev vaših knjig, ki pomembno bogatijo našo kulturno dediščino.

Ko danes pogledamo vse tri nazive, vidimo nekaj zanimivega. **Prostovoljstvu prijazna občina. Najuspešnejša podeželska skupnost. Branju prijazna občina.** Tri priznanja. Tri zgodbe. A v vseh treh so v središču ljudje, ki pomagajo, ki ustvarjajo in povezujejo in se dokazujejo. Ker do tja, kamor je vredno iti, ne vodi nobena bližnjica.

Pred nami so novi projekti, nove investicije, nove priložnosti in novi izzivi. Nadaljevali bomo z razvojem infrastrukture. Nadaljevali bomo vlaganja v okolje in urejenost našega kraja. Podpirali bomo šport, kulturo in društveno življenje. Skrbeli bomo za mlade in starejše. Iskali bomo nove priložnosti za razvoj turizma, gospodarstva in podeželja. Toda ob vsem tem si želim še nekaj. Da ne bi nikoli pozabili, zakaj vse to počnemo. Ne gradimo samo cest. Gradimo boljše pogoje za življenje. Ne urejamo samo prostorov. Ustvarjamo kraje, kjer se ljudje lahko srečujejo. Ne podpiramo samo društev. Podpiramo ljudi, ki povezujejo našo skupnost. In ne gradimo občin samo za danes. Gradimo jo za naše otroke in vnuke. Zato si želim, da bi bili tudi v prihodnje občina, kjer znamo stopiti skupaj tudi takrat, ko nimamo vsi enakega mnenja, da se znamo poslušati, spoštovati in si pomagati.

In če sem se v vseh teh letih kot županja česa zares naučila, je to, da noben župan, nobena občinska uprava in noben občinski svet ne morejo sami ustvariti dobre občine. Lahko pa jo ustvarimo skupaj, vsak s svojim delom, idejo, časom in zgledom, kaj vse je že naredil za skupnost in s čim vse se je že dokazal.

Zato danes ne želim govoriti samo o tem, kaj je naredila občina. Želim govoriti o tem, kaj **smo naredili mi** skupaj. Zato iskrena hvala našim društvom, prostovoljcem, športnikom, kulturnikom, mladim, starejšim, zaposlenim v osnovni šoli in vrtcu, hvala našim podjetnikom, kmetom in vsem, ki vztrajate in skrbite za razvoj kraja. Hvala vsem občankam in občanom, ki s svojim delom in odnosom soustvarjate našo občino.

Ko prejmemo priznanje, ga obesimo na stene, ki so vedno bolj polne. Toda pravo priznanje je nekaj drugega, to je otrok, ki se veseli prizidka k vrtcu, kjer že imamo izbranega izvajalca, to je starejši, ki se veseli novega doma starejših, mlad človek, ki v Črni vidi svojo prihodnost, prostovoljec, ki ve, da je njegovo delo opaženo, in vsak, ki za Črno reče, tukaj je lepo živeti.

Spoštovani, danes smo lahko ponosni na vse, kar smo in še bomo naredili. Ponosni smo lahko tudi na to, da je vedno več institucij, ki nas zaradi naše prepoznavnosti in uspešnih projektov vabijo v mednarodne projekte, kot so Okolju prijazna MEŽIŠKA DOLINA II, kjer gre za ureditev Zvezdnega kotička Javorje – astronomske opazovalnice na POŠ v Javorju in vključitev v postopek pridobitve

bitve certifikata »park temnega neba«, ki ga sofinancira ESRR, PROTECT and PLAY izboljšanje javnega prostora v Žerjavu – tako da se bo povečala zaščita pred poplavami, ustvarilo igrivo in vključujoče okolje za druženje skupnosti, sofinancirano s strani EIT COMMUNITY. DOVOLJ ZA VSE – trajnostno upravljanje z viri skupnosti, razvoj trajnostnega zelenega turizma na povabilo nevladne organizacije Umanotera in društva za sonaraven razvoj FOKUS, sofinancira program LIFE CA4 Climate. GOVQOL – krepitev lokalnega upravljanja alpskih skupnosti za višjo kakovost življenja, na povabilo Biotehniške fakultete iz programa Interreg Alpine Space. TERRAE odgovornost podeželja v kmetijstvu in gozdarstvu s pomočjo vzpostavitve digitalnih dvojčkov, na povabilo Fakultete za elektrotehniko, sofinancira program HORIZON in BRIDGE – gradnja odnosov za medgeneracijski dialog in sodelovanje pri upravljanju, aktivno vključevanje mladih v samoiniciativne državljanske aktivnosti ter zagovorništvo za boljše in prilagojene lokalne politike na povabilo Filozofske fakultete, sofinancira program KA 154 Erasmus. Sama pa sem povabljen na seminarje in strokovna predavanja različnih institucij, kjer poleg različnih strokovnih predstavitev z veseljem predstavim tudi naš kraj.

Aktivnosti, ki so že dokončane ali pa potekajo, pa so: izgradnja sončnih elektrarn za skupnostno samooskrbo na štirih javnih objektih, obnova igrišča Kopalca v Žerjavu, širitev balvanske plezalne stene in Green Tour – dodatna ponudba za kolesarski turizem in trajnostno mobilnost. Na področju turizma je v teku projekt označevalnega sistema destinacije Črna na Koroškem, ki predstavlja pomemben korak k celostni in sodobni ureditvi turistične infrastrukture. Smo v postopku pridobivanja certifikata Zelena shema slovenskega turizma, ki pod krovno znamko Slovenia Green povezuje prizadevanja za trajnostni razvoj slovenskega turizma. Tradicionalno sodelujemo v natečaju Moja dežela – lepa in gostoljubna, v naslednjem tednu nas bo obiskala komisija in upamo na še kakšno dodatno priznanje TZS, čeprav smo jih v teh letih pridobili že veliko. Nov turistični produkt je temni park oziroma zvezdni kotiček Javorje, ki se nadaljuje s pripravo pogojev za pridobitev mednarodnega priznanja Dark Sky s ciljem razvoja astro turizma.

Občina je bila uspešna tudi na razpisu za nakup električnega vozila – kombija 8 + 1, ki bo namenjen predvsem šolskim prevozom in bo dobavljen konec letošnjega leta. Vredno je omeniti še dva pomembna projekta, in sicer Zelena infrastruktura iz Dogovora za razvoj regij, kjer se ozelenjuje in z vzdrževalnimi deli prenavlja obstoječe odprte zelene površine ter se jih opremlja z urbano opremo, ter OPPN Mrdavsovo, ki je v postopku pridobivanja mnenj, in upamo, da ga bomo lahko sprejeli v septembru.

S ponosom se oziram na vse, kar smo naredili, in iskreno sem hvaležna vsem, ki ste mi stali ob strani in me podpirali. Verjamem v Črno in Črjane, najbo naša občina še naprej prostor priložnosti, sodelovanja in dobrih ljudi. Hvala podžupanu, direktorici občinske uprave in vsem zaposlenim na občini in režijskemu obratu, hvala občinskim svetnicam in svetnikom, kolegom županom za zgledno sodelovanje ter vsem občankam in občanom – z vami se da premikati meje.

Iskrene čestitke ob občinskem prazniku!

Mag. Romana Lesjak,
županja občine Črna na Koroškem

Črna na Koroškem je najuspešnejša podeželska skupnost Slovenije 2026.

KOMUNALNA DELA

Rekonstrukcija ceste v Podpeco, območje po poplavih.

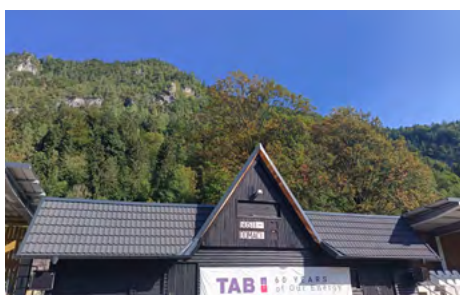
Poteka gradnja podpornih opornih zidov ter rekonstrukcija ceste v Podpeco.

Nadaljuje se sanacija lokalne ceste v Podpeco v dolžini 1200 m.

Obnova mostu na lokalni cesti v Javorje.

Zamenjava strehe na objektu (športni park Pristava).

Postavljen je nov most na gozdni cesti Petelinjek.

Pričela se je sanacija območja Center 2 in 4.

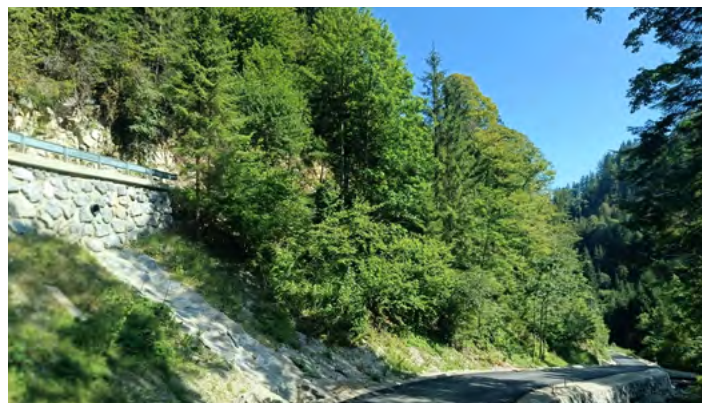
Pričela se je sanacija javnih poti v Spodnjem Javorju.

Sanacija ceste v Koprivno.

Dokončanje obcestne ograje v Centru Črne.

Nadaljuje se sanacija ceste Nejevska lipa – Prhanija v dolžini 1770 m.

Sanacije lokalne ceste proti svetemu Jakobu v dolžini 1939 m.

Sanacija plazu Pristava.

Obnova regionalne ceste Črna proti Pristavi.

Sanacije ceste na Pristavi.

Štrukljeva hiša pred obnovo.

Sanirana Štrukljeva hiša Center 41.

PREJEMNIKI PRIZNANJ IN NAGRAD OBČINE ČRNA NA KOROŠKEM ZA LETO 2026

BRONASTI GRB Občine Črna na Koroškem se na predlog PGD Črna na Koroškem in Nestranskarske liste Romane Lesjak podeli:

JURETU ZMRZLIKARJU, Sp. Javorje 8d, Črna na Koroškem, za skoraj tridesetletno predano delovanje v PGD Črna na Koroškem, kot gasilec, član poveljstva in upravnega odbora društva ter 10 let delovanja kot prvi posredovalec.

BRONASTI GRB Občine Črna na Koroškem se na predlog Nestranskarske liste Aleša Praprotnika podeli:

MARIJI POVSOD, Pristava 10, Črna na Koroškem, za skoraj petdesetletno aktivno sodelovanje v cerkvenem pevskem zboru in aktivnem delovanju v KD Franc Piko, vse od njegove ustanovitve.

SREBRNI GRB Občine Črna na Koroškem se na predlog Turističnega društva Črna na Koroškem podeli:

NADI VAČUN, Center 143a, Črna na Koroškem, za več kot tridesetletno vestno in predano delo v Turističnem društvu Črna, petnajstletno delovanje v upravnem odboru društva in s tem pomemben prispevek k uspešnemu delovanju društva in razvoju turističnega dogajanja v občini.

SREBRNI GRB Občine Črna na Koroškem se na predlog Folklorne skupine KD Gozdar Črna na Koroškem podeli:

DARINKI STOPAR, Pristava 67, Črna na Koroškem, za dolgoletno sodelovanje v folklorni skupini KD Gozdar, sodelovanje v folklorni skupini CUDV Črna in sodelovanje v cerkvenem pevskem zboru.

ZLATI GRB Občine Črna na Koroškem se na predlog DPD Svoboda Črna na Koroškem podeli:

ŽELJKU BURICI, Lampreče 26, Črna na Koroškem, za več kot 45-letno delovanje v MePZ Markovič Kristl Mato in 30-letno opravljanje funkcije predsednika zbora. V okviru DPD Svoboda se že več kot 45 let vključuje v različne kulturne dejavnosti, 15 let je sodeloval tudi v folklorni skupini in 7 let opravljal vlogo mentorja otroške folklorne skupine. Vzpostavil je sodelovanje s KUD Šolta, ki je preraslo v podpis listine o prijateljskem sodelovanju med obema občinama in redna letna srečanja v eni in drugi občini. Željko Burica je tudi aktivni član Zveze združenja borcev NOV Črna in vse od ustanovitve član ZKD Črna, kjer je zadnjih 26 let tudi član odbora. Rezultati njegovega vestnega, strokovnega in povezovalnega dela se odražajo v pestri in kakovostni podobi kulture v našem kraju.

NAGRADA Občine Črna na Koroškem se na predlog Nestranskarske liste Romane Lesjak podeli:

PROSTOVOLJKAM – KUCHARICAM:

SLAVICI SIMETINGER, SONJI GRL IN MOJCI ABRAHAM. V okviru projektov Okusi Črne in Črjanska košta se je izoblikovala trdna skupina prostovoljk – kuharic (Slavica Simetinger, Sonja Grl in Mojca Abraham), ki so se aktivno vključile v izvedbo projektov in s svojo aktivnostjo, predanostjo in neumorno energijo močno presegle okvire zastavljenih projektov. Njihov prispevek pri obeh projektih je bil tako vsebinski kot tudi organizacijski, predvsem pa je pomembno prispeval k povezovanju, prenosu znanja, medgeneracijskemu sodelovanju in krepitvi prostovoljstva v lokalni skupnosti. Prostovoljke – kuharice so svoje aktivno delovanje širile in nadaljevale tudi izven projektnih okvirov in po zaključku projektov. Kot prostovoljke so se v letu 2023 takoj vključile v poplavno obnovo in so s svojimiokusnimi jedmi, dobro voljo in pozitivnimi spodbudami poskrbele za stotine toplih obrokov tako za prostovoljce kot domačine in vse obiskovalce, ki so takrat prišli v Črno.

Njihova Črjanska košta je postala nepogrešljivi del skoraj vsake prireditve ali dogodka v Črni, kjer poskrbijo za okusno in izvirno postreženo domačo hrano. Zaradi njihove predanosti in okusnih jedi, ki jih pripravljajo, so postale prepoznavne tudi po vsej Koroški in se pogosto udeležujejo dogodkov v drugih krajih. S svojo izvirno ponudbo, skrbno premišljeno in estetsko prezentacijo, prijazno besedo in širokim poznavanjem kulinarичnega področja in črjanskih posebnosti ter zgodovine so postale pomembne ambasadorke občine Črna, ki jo predstavljajo v različnih oddajah, na prireditvah, predstavitev in dogodkih po vsej Sloveniji in tudi sosednji Avstriji in Hrvaški. V okviru dogodkov Medgeneracijskega centra izvajajo tudi delavnice za različne ciljne skupine, kuhajo dobrote za in z uporabniki CUDV, sodelujejo z osnovno šolo, LAS Mežiške doline, vključujejo se v ponudbo dejavnosti v Ubranem parku, sodelujejo na prireditvi Gradovi kralja Matjaža, dve od njih sta tudi članici Društva klekljaric Črna ... Aktivno so sodelovale pri rekonstrukciji črjanskih pustnih mask in jih pogosto tudi predstavljajo na različnih dogodkih. Vse aktivnosti opravljajo brezplačno, v svojem prostem času, velikokrat prispevajo tudi sestavine, posodo, pripomočke in različne dodatke za jedi, ki jih pripravljajo, na dogodke se vozijo s svojim prevozom, pogosto jim pri pripravljanju predstavitev in prenašanju opreme pomagajo njihov možje in drugi člani njihovih družin. Za njihovo predanost, nenehno pripravljenost za sodelovanje in pomoč tudi na drugih področjih, neumorno energijo, izvirnost in predvsem srčnost in neštete ure opravljenega prostovoljnega dela prejmejo Slavica Simetinger, Sonja Grl in Mojca Abraham nagrado Občine Črna na Koroškem.

NAZIV ČASTNI OBČAN Občine Črna na Koroškem se na predlog KD Franc Piko s podporniki podeli:

SIMONU POTOČNIKU, Center 82, Črna na Koroškem za večdesetletno delovanje na kulturnem področju in drugod v kraju. Leta 1960 je začel prepevati v cerkvenem pevskem zboru in MoPZ Svoboda Črna, več kot 40 let je bil zborovodja MPZ Utrip, vodil je več zborovskih zasedb: 4 leta ŽPZ ZDUM Črna in 16 let MoPZ Gozdar Črna na Koroškem. Pred 24 leti je dal pobudo za ustanovitev KD Franc Piko, ki mu je tudi predsedoval vse do začetka letošnjega leta. Pomembno je prispeval k ureditvi spominskih sob našim pomembnim prednikom – v Javorju je pomagal urediti Viternikovo spominsko sobo, v Koprivni pa spominsko sobo župnika Hojnika in spominsko sobo njegovega varovanca Petra Robleka.

Dal je pobudo za obnovo Mežnarije v letu 2001, kjer je sodeloval kot predsednik gradbenega odbora, opravil pa je tudi več kot 550 prostovoljnih delovnih ur. Uspešen je bil tudi na poklicnem področju v CUDV, kjer je od poklicnega mizarja preko dodatnih izobraževanj napredoval do inštruktorja lesarske stroke in zaključil študij za specialnega pedagoga za delo z otroki z motnjami v duševnem razvoju. 23 let je vodil delavnico pod posebnimi pogoji in aktivno sodeloval pri pripravi učnih načrtov za tovrstno dejavnost na državni ravni. V ZDUM Črna je vsa leta deloval v različnih organih, svetih in komisijah.

Ves čas je aktiven tudi na drugih področjih v kraju: bil je pooblaščenec UE za sklepanje zakonskih zvez, član Sveta za kulturo v KS Črna, aktiven v Društvu diabetikov, v SISu zavoda za zaposlovanje, je član Čebelarskega društva in Koroške ribiške družine.

Za svoje predano delo je prejel številna priznanja: red dela s srebrnim vencem, medaljo Zasluge za narod, srebrni grb in nagrado Občine Črna na Koroškem, Prežihovo bronasto priznanje, priznanje Antona Skale na področju defektologije, srebrno priznanje ZDUM, bronasto značko Antona Janše, bronasto in srebrno priznanje Zveze društev diabetikov.

Simon Potočnik je prav zaradi svojega pristnega in spoštljivega odnosa ter čuta za ljudi v svojem več kot pol stoletja družbeno aktivnem delovanju ves čas uspešno sodeloval z ljudmi različnih pogledov, znanj in interesov.

NAZIV ČASTNI OBČAN Občine Črna na Koroškem se na predlog DPD Svoboda Črna na Koroškem s podporniki podeli:

ALEŠU MOLICHNIKU, Center 42, Črna na Koroškem za več kot petdesetletno aktivno in ustvarjalno delo na kulturnem področju – kot organizator, pevec, moderator in avtor knjig. Prav tako se aktivno udeležuje na športnem področju kot igralec, trener in organizator ter na turističnem in družbenem področju v kraju.

Aleš Moličnik deluje v DPD Svoboda že 52 let, odgovorno in z velikim čutom pripadnosti. Kot član dramske sekcije je odigral več vidnih vlog v odmevnih gledaliških predstavah in filmu, prepeval je v moškem pevskem zboru, pripravljaj scenarije za prireditve ter moderiral in vodil številne kulturne dogodke. Šest let je opravljal tudi funkcijo predsednika DPD Svoboda. Bil je pobudnik ustanovitve vokalne skupine Črjanski pobi, ki jo je vodil 15 let, in skupine Smo, kar smo, ki jo je prav tako vodil 15 let.

Ves čas svojega kulturnega delovanja je bil Aleš Moličnik tudi skrben in odgovoren zbiratelj različnega gradiva o kulturni dejavnosti v našem kraju. Gradivo je dal na voljo za bogato razstavo ob 90-letnici delovanja DPD Svoboda in ob tej priložnosti je tudi uredil in ob moralni podpori UO DPD Svoboda izdal knjigo 90 let DPD Svoboda Črna na Koroškem, s podnaslovom Sledimo tradiciji, zvesti svoji kulturi in jo podaril matičnemu društvu. V knjigi je na 359 straneh zbral in uredil preko 800 dokumentov in fotografij o življenju in delu društva. Izdelal je tudi film o zgodovini DPD Svoboda Črna na Koroškem in mnogo let beležil obsežno kroniko MePZ Markovič Kristl Mato, katerega nepogrešljivi član je že 56 let, opravlja pa tudi funkcijo podpredsednika.

Aleš Moličnik je bil tudi aktiven športnik – 17 let je igral odbojko, nato je bil 22 let trener različnih ekip in tudi na tem področju marljiv idejni vodja. Uredil in izdal je tudi knjigo Zgodovina odbojke v Črni na Koroškem. Leta 1985 se je pridružil kegljaški sekciji, kjer že 16 let trenira mlade kegljače in tekmuje z ekipo upokojencev. Vse od leta 1997, ko je pridobil licenco za turističnega vodnika, opravlja to nalogo v Črni na Koroškem. Na družbenem področju je bil aktiven kot član SZDL in sekretar OO Črna, porotnik na sodišču v Slovenj Gradcu, član OO Črna za mobilizacijo kurirjev in članov TO ter CZ med osamosvojitveno vojno, predsednik volilnega odbora Center in sekretar sindikata delavcev Tovarna opreme Mežica. Je tudi vojni veteran.

Aleš Moličnik vse te različne aktivnosti opravlja z velikim veseljem in zadovoljstvom ter tako pridobiva vedno nova znanja, plemeniti svoj značaj in pomembo prispeva k razvoju domačega kraja.

OBVESTILO

Črjanskecajtne lahko prebirate tudi na spletni strani Občine Črna.

www.crna.si

SPOMINSKE PLAKETE Občine Črna na Koroškem prejmejo:

- PGD ČRNA – za 140 let delovanja
- GRS KOROŠKE – za 80 let delovanja
- LD POGOREVC – za 80 let delovanja
- KOROŠKI POKRAJINSKI MUZEJ SLOVENJ GRADEC – za 75 let delovanja
- TD ČRNA – za 70 let delovanja
- KOROŠKI TURISTIČNI TEDEN – za 70 let izvajanja
- POHOD PO POTEH KOROŠKEGA BATALJONA – za 70 let izvajanja
- GLASBENA ŠOLA RAVNE NA KOROŠKEM – za 70 let delovanja
- ČEBELARSKO DRUŠTVO ŽERJAV – za 60 let delovanja
- OZ RKS MEŽIŠKE DOLINE – za 50 let delovanja
- ŠD NAJEVSKA LIPA – za 25 let delovanja
- KONJENIŠKI KLUB KROFLA – za 25 let delovanja

- DRUŠTVO LJUBITELJEV GLASBE FAUŠ DUR – za 20 let delovanja
- CVETLIČARNA PUŠLC – TJAŠA VRČKOVNIK s.p. – za 20 let poslovanja
- FILMSKI VEČER EMILA MILANA SAVELLIJA – za 10 let izvajanja

POSEBNO PRIZNANJE županje prejmejo:

- NATALIJA OZIMIC in SERGEJA ŠUŠEL – za predano in uspešno delo z mladimi v PGD Črna,
- ŠD K24 – KLEMEN PUŠNIK IN BOGDAN TUŠEK – za uspešno večkratno izvedbo prireditev K24 Ultra trail in s tem pomemben prispevek k razvoju športne dejavnosti in prepoznavnosti Črne na Koroškem.

35. VSESLOVENSKO SREČANJE POD NAJEVSKO LIPO

Vrazmisleku **MLADI MED** IZZIVI IN PRILOŽNOSTMI so sodelovali: županja mag. Romana Lesjak; Manca Krumpačnik, diplomirana inženirka tehnologije polimerov, nominiranka za inženirko leta 2025, zaposlena v Plastiki Skaza kot raziskovalka strokovnjakinja junior; Ana Knez – terenska kmetijska svetovalka, zaposlena na KGZS zavodu Celje; Matija Kovač, župan MO Celje;

dr. Matej Kramberger, asistent na Fakulteti za elektrotehniko, računalništvo in informatiko Univerze v Mariboru; Rene Fabjančič, Zveza ŠKIS; Ciril Horjak, stripar, knjižni in časopisni ilustrator, likovni pedagog in prejemnik Nagrade Prešernovega sklada 2024; Luka Kropivnik, mladi raziskovalec na Inštitutu za slovensko narodopisje ZRC SAZU, vodja razgovora pod lipo.

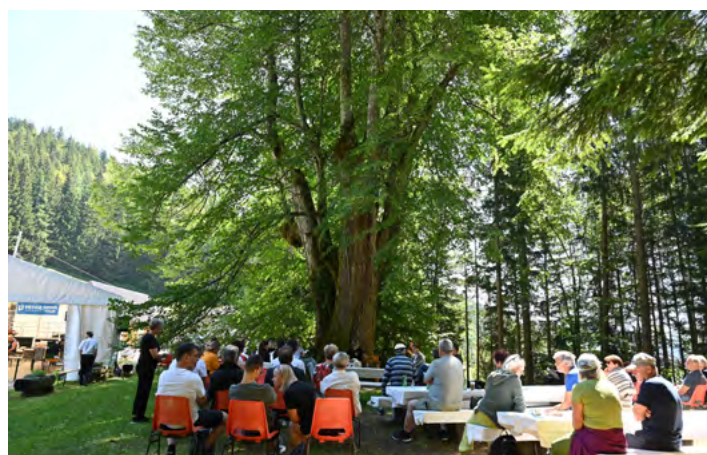
Matija Kovač, župan MO Celje, Boštjan Gorenšek in moštna dečva 2025 – Špela Peršak.

Nastopila sta tudi glasbenika Hana Pavšič in Jakob Erjavec.

Pihalni orkester Rudnika Mežica Črna je bil kot vsako leto del kulturnega programa pod lipo.

Pod Najevsko lipo smo prisluhnili razmisleku Mladi med izzivi in priložnostmi.

Pod šotorom je bilo polno obiskovalcev in slišal se je glasen aplavz.

Pozdrav županje občine Črna na Koroškem mag. Romane Lesjak.

Prireditve pod lipo so popestrile pisane stojnice domačih društev.

Slavnostni govornik Ciril Horjak, profesor, striper ter knjižni in časopisni ilustrator.

Za varnost prireditve na Ludranskem Vrhju so skrbeli člani PGD Črna.

Tilen Klugler, župan MO Slovenj Gradec, Jože Pratnekar, nekdanji direktor KGZS zavod Celje.

Sodelujoči v pogovoru pod lipo.

VROČICA POLETNIH DNI

Ni kaj, letošnje poletje pa res ni bilo skromno s temperaturami: en vročinski val za drugim, temperature, ki segajo proti štiridesetim stopinjam Celzija, pomanjkanje dežja, uničevalne toče, divji veter in podivjane nevihte. Vsi smo iskali senco, vodo in tuš, se potili, se umikali v ohlajene prostore in upali, da se vroči pekel konča. Ob teh ekstremih se vedno znova zavemo, kako močna in večna je narava ter kako majhen in minljiv je človek – Makarovičeva bi rekla človeček. Zato pa je prav, da ozavestimo, kako pomembno je polno živeti prav vsak dan in si privoščiti nekaj trenutkov tistega, kar nam na obraz nariše nasmeh ter napolni srce z veseljem in radostjo.

In takih dogodkov je bilo v naši krajevni skupnosti, občini in na Koroškem res veliko, tako da smo se morali velikokrat odločati med dvema ali celo več dogodki ob istih dnevih in urah. Sama menim, da količina ni kakovost in da lahko govorimo že o preobilici in prenatrpanosti.

Devetega maja smo Na kopalci v Žerjavu ponovno organizirali drugi dan Festivala solzic 2026 in hkrati svečano obeležili naš krajevni praznik. Poklonili smo se zavednim in pogumnim prednikom, ki so 5. 5. 1945, na pragu svobode, zaradi prehitro izobešene doma izdelane zastave plačali z življenji. K svečanosti je prispeval prikupen program naših otrok iz šole in vrtca ter seveda Rudniška godba, ki je na prizorišče pospremila maskote – tokrat jih je bilo kar osem. Otroci so zaplesali ples kapljic, godba je igrala, na prizorišču

pa je vrvelo mravljišče obiskovalcev od blizu in daleč. Iz petih kotlov je opojno dišalo po dobrotah, ki so jih pripravljali amaterski kuharji. Na stojnicah so se ustavljali obiskovalci in uživali v sladkih dobrotah, ki so jih pripravile Žerjavčanke. Veliko obiskovalcev si je na stojnici Društva diabetikov izmerilo vrednosti sladkorja in holesterola v krvi. Ljudje so vidno uživali, program pa se je nadaljeval. Prepeval je Milan Kamnik, igrali smo šah, pri katerem so figure predstavljali ljudje, tokrat beli in črni. Seveda je zmagala ekipa belih, njihova kraljica pa je bila naša županja.

Nastopiti bi morala tudi FolkRola, a je žal kratkotrajen nalive odplaknil tako ozvočevalca kot njegovo opremo, tako da smo pevcu Samu Javorniku lahko le podelili spominsko ploščico Častni varuh solzic za ohranjanje koroške govornice v njegovih pesmih. Sprejel jo je vidno ganjen.

Ptice ujede, kragulji in sova so navdušili tako mlade kot starejše obiskovalce. Vsak se je hotel fotografirati z njimi. Veselja in zabave ni bilo konca, ljudje so se družili in klepetali, njihovi nasmejani obrazi in sijoče oči pa so potrjevali, da so to trenutki, ki se jih je splačalo doživeti in shraniti v spomin. V juniju smo organizirali tradicionalni pohod na kočjo Dukles, kjer nas je pričakal odličen divjačinski golaž, ki so nam ga skuhalo lovci. Srečanje na Duklesu je vedno zabavno in privabi Žerjavčane od blizu in daleč.

Med 70. Turističnim tednom smo 13. 8. v Delavskem domu v Žerjavu, kot je že dolgoletna tradicija, poskrbeli za otvoritveni koncert Festivala jazza, ki je tokrat resnično presešel naša pričakovanja. Ne le po številu obiskovalcev, ki je preseгло 300, tako da nam je dobesedno zmanjkalo sedišč, pač pa tudi z nastopom pod vodstvom mladega dirigenta Aljaža Dobnika v celoti, predvsem pa s solistkami, prelepimi koroškimi vokalistkami: Adrijano Kamnik, Klaro in Anamarijo Kobolt, Ano Zojo Dobnik in Zalo Črešnik. Ko so pele pesmi Mojzesa iz Jazzbine, je marsikoga spreletaval srh in množica v dvorani je pela z njimi. Družili smo se pozno v noč ob jedachi in pijači in tudi to je dan, ki smo ga upravičeno shranili v spomin, srce in dušo.

Takoj naslednji dan pa smo v sodelovanju z Mladinskim kulturnim in športnim društvom Žerjav ter Taborniki Žerjav pripravili prav poseben dogodek – večer ljudskih glasbil na travniku pred taborniško hišo. V tem prelepem naravnem okolju smo poslušali strokovnjaka Darka Korošca, ki je predstavil glasbila z vsega sveta in nam nanje tudi zaigral. Bili smo navdušeni in to navdušenje se je stopnjevalo ne le zaradi okusne enolončnice, Zorkinega štrudla in palačink, pač pa tudi zato, ker si je lahko vsak izdelal svoj bobenček in ga odnesel domov za spomin.

Tako, nanizala sem dogodke, ki so polepšali naše poletne dni. Hvala vsem, ki so pomagali, in vesel skok v novo šolsko leto, predvsem tistim, ki bodo po zaslugi vloženega truda županje, ravnatelj in predsednice KS še naprej obiskovali šolo in vrtec v našem Žerjavu.

In naj nas tudi v prihodnje povezujejo trenutki, ko se ustavimo, pogledamo drug drugega, se nasmehnemo in preprosto uživamo v tem, da smo skupaj.

»Življenje ne šteje dne, temveč trenutke, ki jih delimo z ljudmi, ob katerih nam je lepo.«

Mag. Ivanka Stopar

Dan reševalcev in 80 let GRS Koroška

Načelnik GRS Koroške Peter Naglič in predsednik GRZS Gregor Dolinar

NA K24 ULTRA TRAIL RACE SMO SKRBELE ZA TEKMOVALCE OD REGISTRACIJE DO CILJA

Za nami je uspešna izvedba še enega K24 ultra trail race, ko tako tekmovalci kot tudi prostovoljci premikamo meje in premagamo vse ovire. Niti močni nalivi in strele, veter in grom nas niso prestrašili. Ponoči mraz, podnevi vročina.

Okrog 150 nas je bilo letos. Poskrbeli smo za to, da je bila proga dobro označena in tudi počiščena, da so se lahko tekmovalci okrepčali na postojankah in pridobili novih moči, usmerjali smo jih in vzpodbujali. Pekli smo slastne palačinke in štrudl. Tudi če je kdo sredi noči kjerkoli na progi potreboval pomoč, so priskočili naši neumorni šoferji. Za tekmovalce smo skrbeli od registracije do cilja. Njihova

tekma je bila tudi naša, ves trud in znoj pa je bil poplačan z vsakim prihodom v cilj, z nasmehom in srečo na obrazih. Trud prostovoljcev je bil nagrajen z zadovoljnimi tekmovalci, njihovimi pohvalami in zahvalami. Pa z obljubami, da se naslednje leto spet vidimo.

Hvala vsem prostovoljcem, bili smo odlična ekipa, vsak posameznik je bil kamenček v mozaiku letošnje tekme.

Mateja Kristavčnik

70. KOROŠKI TURISTIČNI TEDEN JE ZA NAMI

Sedemdeseti, jubilejni Koroški turistični teden, ki je v Črni potekal med 7. in 16. avgustom, je uspešno zaključen. Desetdnevno dogajanje je tudi letos povežalo številna društva, prostovoljce, organizatorje, obiskovalce in krajanе ter znova pokazalo, kako pomembno mesto ima ta tradicija v našem kraju.

Koroški turistični teden je skozi sedem desetletij prerasel zgolj niz prireditev. Za tako majhen kraj ima tradicija poseben pomen, saj povezuje ljudi, ohranja lokalno identiteto in obiskovalcem predstavlja posebnosti Črne, krajanom pa v tem času nudi možnost druženja in v lastnem kraju doživeti kaj posebnega, drugačnega. Turistični teden pa niso le večje prireditve in večerni koncerti, gavde ... temveč predvsem raznoliki dogodki, tako večji kot manjši, vsi skupaj sestavljajo mozaik desetdnevnega dogajanja. Prav manjši, butični in tradicionalni dogodki so po mnenju mnogih srce tega tedna.

Letošnji jubilej smo obeležili s kmečkim dnem. Tradicionalna kmečka povorka in koroško štehvanje sta z nekaj dodatnimi dogodki sovpadla na isti dan, dodali smo še par zanimivih vsebin. Obiskovalci so lahko prisluhnili pogovoru s preteklimi predsedniki Turističnega društva Črna, ki ga je vodil Tomaž Simetinger, Janez Švab pa je ob jubileju predstavil novo pripravljeni zbornik, ki prinaša bogat pregled preteklosti Turističnega tedna. Dogajanje so popestrili prikazi kmečkih opravil, priprava do zdaj najdaljšega štrudla, hitrostno kiparjenje z motorno žago in orngi kmečka gavda z ansamblom Jureta Zajca. Kmečki dan je bil lepo obiskan in je pokazal, da imajo tradicionalne vsebine v Črni še vedno posebno mesto. Ob jubileju se je treba zavedati tudi izzivov, s katerimi se srečuje organizacija tako obsežnega projekta. Koroški turistični teden že dolgo presega okvir prostovoljnega dela, saj so organizacijske, varnostne in birokratske zahteve iz leta v leto večje. Turistično društvo, ki deluje prostovoljno in z omejenimi finančnimi ter kadrovskimi možnostmi, se pri pripravi programa sooča s premnogimi izzivi. Recimo pri izboru glasbenih izvajalcev je treba upoštevati finančne zmožnosti, saj so nastopi najbolj odmevnih skupin pogosto povezani s previsokimi stroški. Obenem pa je na slovenskem prostoru tudi omejeno število nekih glasbenih skupin, ki nekako iz leta v leto krožijo iz kraja v kraj. Če nam je izzive uspelo osvojiti, sodite sami.

Seveda je vedno prostor za utemeljene kritike in izboljšave, prav tako za nove ideje. Spomladanski javni poziv k sodelovanju pri pripravi jubilejnega Turističnega tedna je pokazal, da je za prihodnost pomembno predvsem več aktivnega vključevanja krajanov. Kritika je sicer dobrodošla, a kadar ji sledijo tudi predlogi, pripravljenost za sodelovanje in prevzemanje odgovornosti.

Z letošnjim letom se mandat sedanje sestave Turističnega društva Črna zaključuje. Tako upravnega odbora kot pred-

TURISTIČNO DRUŠTVO ČRNA NA KOROŠKEM
prireja pod pokroviteljstvom skupščine občine Ravne na Koroškem

XXVII. koroški turistični teden od 13. do 22. avgusta 1982 v Črni na Koroškem

VABIMO VAS NA NASLEDNJE PRIREDITVE:	
Petek, 13. avgusta	ob 7. uri ob 17. uri
PRAZNOVANJE KRAJEVNEGA PRAZNIKA zbir in odhod patrolj na kmetije, ki so med NOB nudile bivanje partizanskim borcem slavnostna seja skupščine krajevne skupnosti Črna na Koroškem in sprejem partizanskih patrolj s polaganjem venca pred spomenik NOB. Sodelujeta moška pevka zbor DPD Svoboda Črna in KUD Godar iz Črne.	
Sobota, 14. avgusta	ob 15. uri ob 17. uri ob 17.30 ob 20. uri
slavnostni začetek 27. KOROŠKEGA TURISTIČNEGA TEDNA kmečka parada s prikazom starih kmečkih del in običajev, ki se bo končala s koroško kmečko ohonjo. Sodeluje kmečka godba s Pernic. (KZ Trate Prevalje) obvrtitev razstav maraton kraja Matjaža (TVD Partizan Črna na Koroškem) folklorna ansambla, Ukrajinskega ajmaka, LR Mongolija. — Prvič v Jugoslaviji.	
Nedelja, 15. avgusta	ob 9. uri
VES DAN SEJEM NA TRGU družinski mikroarzijski dan, ki ga vodi Mito Trefalt (RTV Ljubljana, Turistično društvo Črna, TVD Partizan Črna)	
Ponedeljek, 16. avgusta	ob 20. uri
literarni večer	
Torek, 17. avgusta	ob 16. uri ob 16. uri ob 16. uri ob 20. uri
žabovski turnir za pokal Turističnega društva Črna na Koroškem (SO Bistrica) za tekmarje in razpisni rezultat bo lovsko veselica odbojkarški turnir — ženske — za pokal Turističnega društva Črna (TVD Partizan Črna) domače vize z distončno harmoniko (KZ Trate Prevalje)	
Sreda, 18. avgusta	ob 16.30 ob 20. uri
prijateljska nogometna tekma med NK Olimpija : NK Maribor v počastitev 20. obletnice NK Peca Marjan Šmids s svojimi ansambli	
Četrtek, 19. avgusta	ob 15. uri ob 16. uri ob 17. uri ob 20. uri
ekipno tekmarjenje v kragljanju za pokal Turističnega društva Črna (Turistično društvo Črna na Koroškem) plezanje alpinistov v Obistavi počeh (AO Črna na Koroškem) tekmarjenje v streljanju z zračno puško (Strelška družina Črna) planine v silki in besedi (Planinsko društvo Črna)	
Petek, 20. avgusta	ob 15. uri ob 17. uri ob 20. uri
odbojkarški turnir — moški — za pokal Turističnega društva Črna nogometna tekma za pokal Turističnega društva Črna (NK Peca) večer vokalno instrumentalnih ansamblor	
Sobota, 21. avgusta	ob 9. uri ob 20. uri
tekmarjenje godnih delavcev in prodaja kmečkih jedi in pijače na stojnicah (TOZD gozdarstvo Črna na Koroškem in TOK gozdarstvo Ravne na Koroškem) — Lep predi doklo, pradi ... z — tekmarjenje v predežu volne. Odkladi vodi Mito Trefalt (KZ Trate Prevalje)	
Nedelja, 22. avgusta	ob 10. uri ob 20. uri
tekmarjenje v streljanju na glinasto golobo na Jastrvem v Bistri (SO Bistrica) za tekmarje in razpisni rezultat bo lovsko veselica. LOBEZEN PO BOKVICAH, kmečka ljubzenska veselica (Združenje dramskih umetnikov Slovenije, odbor Maribor)	

V HOTELU PLANINKA BOMO PLESALI VSAK VEČER PO VIZAH ANSAMBLA KVIK

VES TEDEN BODO ODPRETE RAZSTAVE:
— lovski — lovsko bogastvo v loviščih mod Uršijo goro, Smrekovcem
Radično in Peco:
— domači rožni deli;
— mineralov in fosilov;
— zavoda za delovno usposabljanje mladine;
— ličvna.

sednika in ostalih funkcij. Čas in priložnost za nove ljudi, nove ideje in razmislek o prenovi Koroškega turističnega tedna — tako organizacijski kot vsebinski. Tradicija nas je pripeljala do častitljivega jubileja 70 let, za prihodnost pa bo potrebno razmisliti, kako to bogato dediščino nadgraditi in jo prilagoditi aktualnemu času.

Razmislek o preteklosti in prihodnosti. Turističnega društva Črna, ki ga je vodil Tomaž Simetinger, Janez Švab pa je ob jubileju predstavil zbornik društva.

Ob zaključku gre zahvala Občini Črna kot soorganizatorju za vso podporo, TIC-u Črna za strokovno in nesebično pomoč, vsem sodelujočim društvom in organizatorjem posameznih dogodkov, obiskovalcem ter krajanom, ki so kakorkoli prispevali k izvedbi še enega Koroškega turističnega tedna. V tem času je Črna vedno nekoliko drugačna — bolj živahna in praznična. Živimo sicer v času naglice in želje po vedno večjem spektaklu, vendar večje in bolj spektakularno ni nujno tudi bolje. Največjo vrednost turističnega tedna še vedno predstavljajo ljudje, tradicija in dogodki, ki povezujejo kraj.

Jani Hercog,
predsednik Turističnega društva Črna

KMEČKI DAN

ZVEZDNI KOTIČEK JAVORJE

O bčina Črna na Koroškem je ponovno postala bogatejša za novo zanimivo in edinstveno pridobitev – konec junija 2026 smo namreč v nekdanji podružnični šoli v Javorju odprli Zvezdni kotiček Javorje. Aktivnosti so del skupnega projekta Okolju prijazna Mežiška dolina II., ki smo ga pod koordinacijo LAS Mežiške doline izvedle vse štiri občine in zanj pridobile sofinanciranje iz ESRR. Občina Črna na Koroškem je v okviru projekta uredila in prenovila del prostorov v nekdanji podružnični šoli v Javorju in jih opremila za izvajanje astronomskih vsebin in opazovanje nočnega neba. Skupaj z zunanjim strokovnim sodelavcem prof. Igorjem Žiberno z Univerze v Mariboru smo razvili vsebine delavnic in izobraževalnih programov za različne ciljne skupine. Vrhunska ekipa sodobnih ustvarjalcev, umetnikov in glasbenikov iz Koroške, pod kreativnim vodstvom agencije YOOTREE in Tomaža Apohala, pa je oblikovala edinstveno vizualno – glasbeno – multimedijsko instalacijo poimenovano AD ASTRA – DO ZVEZD. Gre za atraktivno in zanimivo zasnovo dokumentarnega filma, ki gledalca popelje v vesolje, med planete, zvezde skozi Rimsko cesto vse do oddaljenih galaksij, skrivnostnih črnih lukenj in dogajanja v vesolju.

Zakaj smo Zvezdni kotiček postavili ravno v Javorju? To ni naključje, saj gre za območje na visoki nadmorski višini z odprtim obzorjem, kjer je zelo malo svetlobne onesnaženosti – gre za eno najmanj osvetljenih območij v Sloveniji, zato so pogoji za opazovanje nočnega neba in dogajanja na njem res zelo ugodni. Prav tako pa je Občina Črna na Koroškem pričela s postopkom pridobitve statusa oz. mednarodnega certifikata »Park temnega neba«. To je svetovna znamka, ki jo prejmejo območja z nizkosvetlobno onesnaženostjo, ki pa seveda izpolnjujejo še številne druge pogoje. Taka območja

poznajo povsod po svetu, v Sloveniji ga še ni, v sosednji Hrvaški imajo že tri. Ocenjujemo, da bomo v dobrem letu dni poskrbeli za vse zahtevane ukrepe, predpise, postopke ravnanja in tako izpolnili zelo zahtevne kriterije za pridobitev tega statusa.

Zvezdni kotiček Javorje in v nadaljevanju Park temnega neba predstavlja še dodatno pomembno pridobitev za Črno, ki bo skozi vodene programe na voljo vsem zainteresiranim skupinam – tako učencem, študentom, članom astronomskih društev, ljubiteljem astronomije, domačim prebivalcem in obiskovalcem iz drugih krajev. S člani lokalnega astronomskega društva Polaris smo se dogovorili, da bodo v nadaljevanju vodili delavnice in opazovanja v Javorju, prav tako pa so interes za sodelovanje in izvajanje zanimivih vsebin s tega področja izrazili drugi strokovnjaki in ljubitelji astronomije. Možnost opazovanja nočnega neba in sodelovanje na delavnicah smo vključili tudi v našo turistično ponudbo, organizirali pa bomo tudi dogodke za širšo javnost – vedno, ko bo na nebu kakšno zanimivo dogajanje.

V ponedeljek, 10. 8. 2026, smo v okviru 70. Koroškega turističnega tedna v Črni, pred Kulturnim domom, ponovno zavrteli multimedijsko instalacijo AD ASTRA – DO ZVEZD. Zanimiv dogodek pa je bil tudi 12. avgusta, ko smo opazovali delni sončni mrk in številne zvezdne utrinke.

Vse občane in ljubitelje astronomije vabimo, da spremljate napoved ostalega dogajanja na naši spletni strani Visit Črna in družbenih omrežjih. Vse informacije v zvezi z delavnicami in opazovanjem neba v Javorju za skupine in tudi posameznike, ki bi to želeli, pa lahko dobite v naši turistični pisarni v Črni.

Irena Nagernik

AD ASTRA – DO ZVEZD KAKO SE JE VSE SKUPAJ ZAČELO

Multimedijska instalacija **Ad Astra** vas za približno 20 minut odpelje do **Lune, Sonca, planetov, galaksij in črnih lukenj... In kako je ta multimedijska instalacija sploh nastala?** *Ad Astra – Do zvezd* ni nastala samo kot film. Nastala je iz zelo preproste ideje:

Kaj bi bilo, če bi lahko – tukaj, na Koroškem – za nekaj minut zapustili Zemljo?

Javorje ima za to prav posebno prednost. Tam je ponoči **nebo še vedno nebo**. Ni ga prekrila svetloba luči. Ni ga treba ustvariti s tehnologijo. **Tam je že**. In prav iz te naravne danosti je zrasla ideja **Parka temnega neba Javorje**.

OD IDEJE DO DOŽIVETJA

Ko smo začeli razmišljati o multimedijskem prostoru v nekdanji podružnični šoli, je bilo vprašanje precej zahtevno: **Kako človeku pokazati nekaj, česar s prostim očesom ne more videti?** Kako iz majhne koroške vasi narediti **izhodišče za potovanje do najbolj oddaljenih delov vesolja?** Odgovor je bil: **z združitvijo znanosti, umetnosti, tehnologije, glasbe in sodobnega pripovedovanja**.

Nismo želeli narediti klasičnega dokumentarnega filma z lepimi fotografijami vesolja. Želeli smo ustvariti **potovanje. Odisejo!** Da se obiskovalec ne počuti, kot da gleda film, ampak kot da je **sam v njem**. Zato je bil prostor tako pomemben. Človek se uleže. Nad njim ni več klasičnega stropa. **Strop postane nebo**. In potem se začne vzlet.

NAJPREJ JE BILA ZGODBA

Pri takšnem projektu je zelo hitro jasno, da največji problem niso slike. Največji problem je: **Kaj sploh povedati?** Vesolje je tako veliko, da lahko o njem govoriš ure in ure. Zato smo morali narediti nekaj, kar je pri **vsakem dobrem filmu najtežje: izbrati**. Odločili smo se za pot, ki je človeku intuitivno razumljiva. **Začnemo tukaj – na Zemlji**. Potem se oddaljimo. **Luna. Sonce. Planeti. Osončje. Mlečna cesta. Druge galaksije. Eksoplaneti. Črne luknje**.

In na koncu vprašanja, na katera človeštvo še nima vseh odgovorov. Torej: **od znanega proti neznanemu. Od doma do vesolja**.

OD KREATIVNE IDEJE DO RAZISKOVALNEGA PROJEKTA

In tu se je začel drugi, zelo pomemben del projekta. Ko govorimo o vesolju, si ne moremo preprosto nekaj izmisliti. Za vsako vizualizacijo, vsako trditev in vsak pomemben del zgodbe smo morali preverjati: **Kaj pravzaprav vemo?** Pri raziskovanju in zbiranju gradiva je poleg mene sodeloval tudi **prof. dr. Igor Žiberna**. Pregledovali smo **strokovno**

literaturo, znanstvene publikacije in gradiva vesoljskih programov. Uporabili smo vire **NASA in ESA**, podatke in vizualizacije njunih misij ter gradiva, povezana z raziskovanjem planetov, Sonca, Lune, eksoplanetov in globokega vesolja. Tako smo se ves čas gibali **med dvema svetovoma: med znanostjo in pripovedjo**. Znanost nam je povedala: **To vemo**. Ustvarjalnost pa je morala odgovoriti: **Kako bomo to pokazali vam, ki sedite tukaj?**

NASA IN ESA – NEVERJETEN MATERIAL, A TUDI ODGOVORNOST

Pri projektu smo imeli izjemen privilegij. Lahko smo uporabili materiale vesoljskih agencij **NASA in ESA** – od znanstvenih vizualizacij do gradiv njihovih misij. To niso samo »**lepe slike vesolja**«. Za temi podobami so **teleskopi, sonde, sateliti, znanstveniki, inženirji in desetletja raziskav**. Zato smo želeli, da film spoštuje izvor teh podob. Uporabili smo materiale **NASA Scientific Visualization Studio, NASA Goddard Space Flight Center, Webbovega vesoljskega teleskopa, Parker Solar Probe, TESS** in drugih virov ter materiale **Evropske vesoljske agencije in programa Copernicus**.

Za krovno zgodbo in jedro videa smo zasnovali in 3D-animirali lastna video gradiva. *Ad Astra* je tako postal **mozaik različnih svetov: znanstvenih podatkov, resničnih opazovanj, animacije, fotografije, filma, glasbe in oblikovanja**.

KAKO IZ ZNANSTVENEGA PODATKA NASTANE SLIKA

In tukaj pride na vrsto animacija. **Rok Klančnik** je skupaj z mano in ekipo Yootree ustvarjal vizualni svet filma. To je eden najbolj fascinantnih delov takšnega projekta, kajti vesolja ne

moremo samo posneti s kamero. Velik del tega, kar vidimo, moramo **vizualizirati**. 3D-animacija nam omogoča, da se premaknemo **od Zemlje k Luni, od Sonca proti planetom in nato še veliko dlje**. Da se približamo nečemu, česar človeško oko nikoli ne bi moglo videti na ta način. Ob tem smo morali paziti, da spektakularna podoba nikoli ne postane pomembnejša od zgodbe. **Najprej mora biti zanimivo. Potem mora biti lepo. Predvsem pa mora nekaj povedati.**

POTEM JE PRIŠLA GLASBA

Potovanje v vesolje brez glasbe ne bi bilo isto. Za projekt je nastala tudi naslovna glasbena tema *Ad Astra*, pri kateri sem ustvaril **glasbeno kompozicijo in aranžma za godala**, klavir pa je mojstrsko odigrala pianistka **Mateja Apohal**. Ta glasbena tema je pri meni nastala že pred mnogimi leti, v gimnaziji pod naslovom *Ad Astra* in je **vse do letošnjega leta čakala na priložnost, da postane del filmskega sveta**. Zakaj je glasba tako pomembna? Ker je glasba v filmu pravzaprav **naš drugi pripovedovalec**. Skupaj z **Alešem Ganglom iz zasedbe Zirkus** sva izbrala in zgradila zvočno podobo, ki skuša doseči nekaj posebnega: **gledalcu pomaga občutiti izjemnost tega, kar vidi**. In potem je tu še zvok. Ker pri takšnem filmu zvok ni samo spremljava. Če se premikamo skozi vesolje, mora gledalec ta premik tudi **slišati in občutiti**. **Za zvočno opremo je poskrbel Aleš Gangl, snemanje in zvočna obdelava vseh audio posnetkov pa sta nastala v sodelovanju s Studiem Ritem v Ljubljani in Andrejem Prezeljem.**

GLAS, KI NAS VODI

Potrebovali smo še nekoga, ki nas bo s svojim glasom in doživeto interpretacijo varno vodil **od Zemlje do najbolj oddaljenih galaksij in nazaj**. Glas pripovedovalca je postal **dr. Tomaž Simetinger**. Nismo želeli, da bi pripoved zvenela kot **šolska razlaga ali oglas za vesolje**. Želeli smo glas, ki nas vodi, vendar nam pusti dovolj prostora za lastno domišljijo. Da se lahko v nekem trenutku nehamo spraševati: **»Kaj zdaj gledam?«** In samo pomislimo: **»Neverjetno. Kako drobni, majhni in dragoceni smo v veličanstvu vesolja.«**

NAJVEČJI IZZIV – ZDRUŽITI VSE TE SVETOVE

In zdaj si lahko predstavljate, kaj pomeni združiti vse to: **raziskovanje, več kot 120 znanstvenih virov, ogromno zanimivih znanstvenih podatkov, scenarij, animacijo, arhivske posnetke, snemanje, zvok, glasbo, naracijo in oblikovanje**. In na koncu še prostor, v katerem vse skupaj zaživi. **To ni delo enega človeka.**

Zato je pomembno omeniti ljudi, ki so projekt soustvarjali z mano. Ključno vlogo sta imeli **Irena Nagernik in županja Romana Lesjak**. Brez njune **pobude, vizije in prave koroške vztrajnosti** tako zahtevnega projekta ne bi bilo mogoče izvesti prav v Črni na Koroškem. Za vodenje in koordinacijo vseh sodelujočih sta skrbeli **Renata Šestič in Vero-**

nika Morson, za umetniško vodenje in oblikovanje pa **Neža Pavrič**. Celovito produkcijo smo izvedli v podjetju **Yootree Creative**, video produkcijo **GRTA Studio**, za avdio produkcijo pa so poskrbeli **Aleš Gangl, Studio Ritem in jaz**. Pri projektu so sodelovali še številni drugi sodelavci, ki so vsak na svoj način prispevali **delček tega vesolja** – in vsem se ob tej priložnosti zahvaljujem v imenu celotne ustvarjalne ekipe.

OD JAVORJA DO VESOLJA

V Javorju me je eden od gledalcev po premieri filma vprašal, kaj mi je bilo pri snovanju in ustvarjanju multimedijske instalacije najbolj všeč. Moj odgovor je bil: **To, da zgodba ne izhaja iz velikega astronomskega središča**. Ne začne se v NASA centru na Floridi. V Londonu ali velikem evropskem mestu. Niti ne v največjem slovenskem vesoljskem centru Noordung v Vitanju. **Začne se tukaj, v Črni na Koroškem. V Javorju**. V nekdanji šoli. Na **973 metrih nadmorske višine**. Kjer sta bila od nekdanj doma **znanje in radovednost**. V kraju, kjer je **Črna najbolj Črna** in je glavna posebnost to, česar pravzaprav ni: **svetlobnega onesnaženja**. In prav zato je Črna tako posebna za opazovanje vesolja. Človek lahko v Javorju vidi **pravo nočno nebo**. Potem pa za trenutek leže pod **virtualno nebo** in odpotuje še dlje. **Od Javorja do vesolja.**

AD ASTRA KOT IDEJA

Zame kot avtorju, režiserju in skladatelju *Ad Astra* je bil izziv ustvariti projekt, ki ne bo samo film o astronomiji. Ampak film o **človeški radovednosti**. O tem, da človek že tisočletja gleda gor in se sprašuje: **Kaj je tam? Kako daleč je? Ali smo sami? Kako je vse skupaj nastalo? In koliko tega že in koliko še ne razumemo?** Vesolje je **noro ogromno**. Naše znanje o njem pa je v primerjavi z njim še vedno zelo majhno. In mogoče je prav to tisto, kar je pri astronomiji najbolj fascinantno: **Več ko izvemo, več vprašanj dobimo.**

ZAKLJUČEK – PROJEKCIJA

In zdaj je čas, da **dobi besedo naša ustvarjalnost**. Ker je *Ad Astra* **projekt, ki ga je najlepše doživeti, čeprav o njem radi povemo drugim**. Zato si za nekaj minut predstavljajte, da niste več tukaj. Da niste v Črni. **Odpirajo se vrata v prostor in čas, ki ga raziskujemo in sanjamo že tisočletja**. In začne se potovanje. Najprej zapustimo **Zemljo**. Potem **Luno. Sonce. Mlečno cesto**. In potem vse, kar smo kdaj videli s prostim očesom. Morda boste ob koncu dobili **kakšen nov odgovor**. Še bolj verjetno pa boste dobili **kakšno novo vprašanje**. In to je pravi cilj potovanja **do zvezd. Kajti vse velike stvari se začnejo z enim samim pogledom – navzgor. Dobrodošli na krovu**. Začenja se potovanje. **Ad astra – do zvezd.**

Tomaž Apohal, YOOTREE, kreativni direktor, komunikacijski strateg in predavatelj, glasbenik, skladatelj in jazz/etno kitarist

70. POHOD PO POTEH KOROŠKEGA BATALJONA

Udeležili smo se ga člani Združenja za vrednote NOB iz Mežiške doline, predstavniki Zveze koroških partizanov iz Pliberka, predstavniki Zveze slovenskih častnikov Mežiške doline, Policijsko veteransko združenje Sever za Koroško in člani Združenja veteranov vojne za Slovenijo.

Zbrali smo se pred šolo v Črni, kjer sta nas pozdravila v imenu organizatorjev Gvido Jančar, predsednik ZB za vrednote NOB Črna, in županja Občine Črna, tudi članica ZB Črna, Romana Lesjak.

Del poti smo se peljali, nato smo nadaljevali peš. Prva postojanka je bila domačija pri Obru. Domači so nas lepo pričakali z dobrim pecivom in kavo. Naslednja postaja je bila pri Petriču. Položili smo cvetje in se spomnili na tragične dogodke iz 7. 11. 1943. Sašo Potočnik je z recitacijo poskrbel za kulturni program, za zgodovino tega kraja in opis tragičnih dogodkov

pa Maksimiljan Večko, častni občan občine Ravne. Na poti na Mrdavsovo smo naredili krajši postanek pri Hlevnikovi domačiji. Tovariš Ivan Vončina nam je podal nekaj informacij iz vojne za Slovenijo leta 1991, vezanih za to domačijo, pa tudi nekaj o zgodovini iz obdobja NOB. Pri taborniški koči na Mrdavsovem smo zaključili uradni del pohoda. Nekateri smo se ustavili še pri partizanskem spomeniku v Žerjavu in se poklonili žrtvam, padlim v NOB, na pragu svobode. Vreme nam je bilo zelo naklonjeno, dobra volja je bila prisotna ves čas pohoda.

Hvala članom Združenja borcev za vrednote NOB Črna, krajevnim enotam Črna in Žerjav za organizacijo, vodenje in dobro izpeljan 70. pohod po poteh Koroškega bataljona.

Željko Burica

Skupinska fotografija vseh sodelujočih na prireditvi Na gaudi se dobimo, foto B. Keber.

UTRINKI S TURISTIČNEGA TEDNA

Nostalgичni, a vesel pohod po Solzni dolini.

Koncert Koroškega Big Banda z Adrijano Kamnik in vokali iz Jazz Mulcev.

Otvoritev razstave Portraits and Peaks, slikarja Michaela Pietrowskega.

Dež je malo popestril tudi maraton Kralja Matjaža.

Mednarodno srečanje voznikov s starodobnimi vozili.

Celodnevni kramarski sejem, foto Boris Keber

Srečanje Črjanov in Solčevanov v Grohatu.

Tudi letošnja KOŠTA TRAIL je bila zanimiva, okusna in množična. Foto Žiga Prasnic.

Povorka v okviru prireditve Na gaudi se dobimo

Na škratkovem dnevu je bila vrsta aktivnosti.

Tradicionalna nogometna tekma SUHI proti DEBELIM, foto arhiv NK Peca.

Srečanje črjanskih doktorjev znanosti, kar 19 jih imamo. Udeleženci so spregovorili o viziji - Črna 2050.

Ob otvoritvi klekljarske razstave.

Tradicionalni pohod do naravnega parka Bistra

Ob zaključku Mastnega grifa.

Ogledali smo si lahko obe lepi stavbi novega doma starejših, katerega otvoritev bo kmalu.

DRUŽINA Z DVEMA ZLATIMA MATURANTOMA

Letos si je na gimnaziji Ravne pridobila naziv zlata maturantka **Mojcej Jonke Grabner**. Pred tremi leti je to čast dosegel tudi njen starejši brat **Lenart**. Zaradi nesrečnih poplav v Črni in okolici in vseh posledic takrat nisem obiskala Počevove domačije, zato v teh Črjanskih cajtnгах predstavljam oba odličnjaka in jima iskreno čestitam za velik dosežek.

Kmetija Počev leži na slikovitem Javorju s čudovitimi razgledi. Od tam se vidijo Raduha, Olševa, Smrekovec in kar za vogalom zagledaš Peco. V ta lep podeželski svet se vsak vikend vrača sedaj **21-letni Lenart**, študent na Biotehniški fakulteti Univerze v Ljubljani, študira biologijo, vpisuje pa se že na magisterij bioinformatike.

»Vedno sem se zanimal za veliko stvari. Bica je znala potešiti mojo radovednost, veliko so mi dali starši, podružnična šola v Javorju mi je zaradi malega števila učencev nudila skoraj individualni pouk, enako je bilo v Razborju, mnogo pa sem pridobil v gimnaziji Ravne. Seveda brez dela ne gre, do šestega razreda se mi skoraj ni bilo potrebno učiti, v srednji šoli pa je že bilo treba sesti za knjige in

se predvsem naučiti, kako se učiti. V šoli sem najraje poslušal znanja iz biologije, kemije in matematike. Študij je zadovoljil moja pričakovanja, a tudi v kaki drugi smeri te fakultete bi se našel, na primer v gozdarstvu, agronomiji, zootehnik, živilstvu ... Še vedno me vse zanima, tako da bom težko izbral ustrezno temo za magistrsko nalogo. Za prihodnost še nimam načrtov, odvisno od možnosti zaposlitve in kam me bo zaneslo. V prostem času se ukvarjam s športom, rešujem sudoku in rad kuham.«

Vsi trije otroci v družini Jonke Grabner vedo, kaj sta odgovornost in samodisciplina, seveda pa jim gre lažje, ker imajo nekaj nadarjenosti.

19-letna Mojcej je ena izmed petih letošnjih zlatih maturantk gimnazije Ravne. Pravi, da je bila nekoliko obremenjena s tem, da so bili pred njo zlati maturanti brat, sestra in bratranec. »Mlajša sestra Kati, ki gre sedaj v tretji letnik gimnazije, pa bo tudi čutila ta pritisk. Lahko pohvalim ravenško gimnazijo, saj sem tam pridobila veliko znanja in splošne razgledanosti. Mogoče bi kdo kaj pokritiziral, seveda se kjerkoli da najti pomanjkljivosti, a če sodeluješ in sprejmeš vso ponujeno znanje, lahko pridobiš marsikaj. Večinoma sem se učila le nekaj dni pred testi, kar sicer ni najbolj pametno,

a zame je bilo dovolj, da sem dosegla zastavljene cilje. Za maturo pa sem se dobra dva meseca pridno poglobljala v vso snov in bila potem ustrezno nagrajena. Za razliko od Lenarta nisem bila tako naklonjena matematiki, vseh so mi predmeti, pri katerih se lahko bolj kreativno izražam kot pri pisanju esejev in podobno. Zanima me več področij, v bistvu pa sem bolj družboslovka, saj grem študirat psihologijo. Želim si raziskovati, kako ljudje funkcionirajo, razmišljajo in zakaj smo taki, kot smo, kako delujemo in reagiramo. Rada bi bila v stiku z ljudmi in jim s svojim znanjem pomagala. Veliko berem in spremljam razne podcaste z različnimi temami, tako da tudi sama segam po širšem znanju. Pomembno je, da veliko bereš, karkoli, ljudje se tega ne zavedajo dovolj. Upam, da bom nekoč v svoji službi rada delala in da mi bo ostajal čas za hobije.« Mojcej tudi slika in riše, pogosto je zunaj, v naravi, rada je sama in ji nikoli ni dolgčas.

Mladi v Javorju se le občasno družijo, Mojcej ima prijatelje iz gimnazije, Lenart pa v Ljubljani. Z družino so v preteklosti veliko potovali in videli znamenitosti dobrega dela Evrope, nikoli niso šli počitnikovat tako, da bi deset dni ležali na plaži. Zato si oba želita, da bi jima vedno ostajal čas za nadaljnja potovanja. Trije otroci na kmetiji pomenijo pomoč pri delu, Lenart pokosi, obvlada rastlinjak, pomaga pri živini, dekleti naredita kaj drugega, razumejo se med seboj in so dokaj samostojni pri svojih opravilih.

Večina članov družine Grabner je povezana z glasbo: Mojcej igra flavto pri Pihalnem orkestru Rudnika Mežica-Črna, Lenart je opravil glasbeno šolo za klavirsko harmoniko, Kati igra klavir, prav tako tudi mama ...

Mama Sandra in oče Dušan sta seveda ponosna na svoje otroke, bica Anica pa prav tako, saj je verjetno edina babica v Sloveniji, katere štirje vnuki so zlati maturanti.

Še enkrat čestitke!

Irena Greiner

KD FRANC PIKO in MEŠANI PEVSKI ZBOR ŽUPNIJE ČRNA

MePZ župnije Črna je najstarejši zbor v Črni, lahko pa se pohvali tudi z največjim številom pevcev. Pri mašah se je vedno pelo. Včasih samo ljudsko, največkrat pa večglasno in ob spremljavi orgel. Da je zbor uglašen, potrebuje dobrega vodjo in številne pevske vaje. Dolga leta, to je okoli 145 let, so za razvoj cerkvene glasbe skrbeli znani organisti iz družine Piko (Marko, Aleš in Franc). Zbor se je v tem času posvečal predvsem cerkveni glasbi in petju v cerkvi, občasno pa je prepeval tudi na raznih shodih in praznovanjih. Po smrti zadnjega organista Franca Pika leta 1977 pa je zbor prevzel dotedanji pevec v zboru, gospod Simon Potočnik. Tudi pod njegovim vodstvom je zbor nadaljeval tradicijo cerkvene glasbe tako na koru kot na shodih ob lepih nedeljah in ob praznikih. Svoj repertoar pa so kmalu nadgradili s petjem narodnih, domoljubnih in umetnih pesmi. Ker je zbor želel stopiti izven cerkvenih okvirov, smo na pobudo g. Simona leta 2002 ustanovili Kulturno društvo Franc Piko. Poleg cerkvenega zbora so bili v društvo vključeni še pevci MoPZ Utrip, ki je prepeval na pogrebih in drugih žalnih slovesnostih, Črnjanski harmonikaši in otroški zbor župnije Črna. Za predsednika smo imenovali kar pobudnika, gospoda Simona Potočnika.

Društvo in mnoge dejavnosti pod njegovim okriljem so se četrto stoletja lepo razvijali in nadgrajevali. Pohvalimo se lahko s številnimi uspešno izpeljanimi projekti. Naj jih nekaj naštejemo: Sodelovali smo na mnogih prireditvah v kraju in izven njega. V Črno smo privabili lepo število gostov, nekaj od njih mednarodnega slovesa. Posneli smo zgoščenko, nekaj radijskih in televizijskih nastopov, peli med drugim tudi v Postojnski jami ob živih jaslicah in na Dunaju v katedrali sv. Štefana. Popolnoma smo obnovili mežnarijo in v obnovo vpletili ogromno število ur prostovoljnega dela. Letos pa smo pristopili tudi k uspešni prenovi zadnjega počivališča glasbenikov Piko na pokopališču v Črni na Koroškem. K sreči nam ves čas stojijo ob strani župnija, Občina Črna in Zveza kulturnih organizacij Črna. Kljub vztrajnosti in pridnemu delu, katerega rezultati so vidni vsepovsod, pa z žalostjo ugotavljamo, da imamo dovolj denarja le za najnujnejše, ne moremo pa si privoščiti npr. avtobusa za enodnevni izlet članov društva, kot smo to uspeli še pred leti.

Pri vseh aktivnostih je bil ves čas v ospredju g. Simon. Po 48 letih neumornega dela pa ga je upočasnilo zdravje. Zato se je odločil, da svoje delo preda v roke mlajših. S strahom in skrbjo smo sprejeli njegovo odločitev in si skušamo mnoge aktivnosti, ki jih je doslej urejal sam in s pomočjo žene Mojce, prerazporediti tako, da delo društva in zbora ne bi nazadovalo. Na žalost je zaradi pomanjkanja pevcev in novih razmer usahnil MoPZ Utrip. Vodenje MePZ, ki je vitalen in celo pomlajen, je prevzela Mojca Kovač Piko, otroški zbor, pa

tudi moški del zbora, pa Mojca Obretan. Obe sta dolgoletni pevki našega zbora.

Več težav smo imeli pri iskanju nekoga, ki bi prevzel vodenje društva. Slednjič je naši prošnji ugodil Aleš Praprotnik, ki je pričel z vodenjem KD Franc Piko 1. marca 2026. Z mladostno energijo se je smelo lotil novih aktivnosti, za kar smo mu zelo hvaležni!

Člani upravnega odbora se zavedamo, da smo stopili v velike

čevlje, toda trudili se bomo, da bi Simonovo delo uspeli vzorno nadaljevati. V mislih imamo tudi 200-letnica zbora, ki se hitro bliža. Upam, da jo bomo lahko proslavili v dobri kondiciji.

Martina Podričnik,
predsednica MePZ župnije Črna na Koroškem

DRAGI NAŠ ZBOROVODJA SIMON,

hvala vam za vseh 48 let, ko ste nas, pevce MePz Župnije Črna na Koroškem z neskončno potrpežljivostjo, znanjem in iskreno ljubeznijo do glasbe vodili skozi melodije, ki so nas povezale v družino. Pod vašimi rokami smo rastle, zveneli bolj ubrano in našli veselje v vsakem tonu. S petjem v zboru smo se tudi z vašim vodenjem povezali v skupino, v kateri so se spletla iskrena prijateljstva, številna druženja in nepozabni spomini. Verjamemo, da se od nas ne boste povsem poslovili, ampak boste na nek način še vedno povezani z našim zborom, če ne drugače pa kot pevec zbora.

Ob vašem zaključku vodenja zbora vam iz srca želimo, da vas še naprej spremljajo mir, zdravje, navdih in čas za vse tisto, kar ste dolga leta prelagali. Naj vas glasba še naprej vodi, mi pa bomo vedno peli z mislijo na vas – s hvaležnostjo in toplino, ki ste nam jo podarili. Iskrena hvala za vse, maestro Simon.

Vaše pevke in pevci
MePz Župnije Črna na Koroškem

NOBENA ŽIVAL NE UŽIVA V SVOJEM DELU TAKO KOT OVČARSKI PES

Na ekološki kmetiji Kordež v dolini Tople psi niso le spremljevalci človeka, temveč nepogrešljivi sodelavci. Avstralski kelpiji in maremansko-abruški ovčarji vsak dan dokazujejo, da sta zaupanje in sodelovanje med človekom in psom lahko ključ do uspešnega gospodarjenja na zahtevni gorski kmetiji.

Na približno tisoč metrih nadmorske višine, v slikoviti dolini Tople pod Peco, stoji ekološka kmetija Kordež. Na prvi pogled je podobna številnim drugim gorskim kmetijam, vendar jo nekaj pomembno razlikuje od večine. Po pašnikih in travnikih se med čredami goveda, drobnice in prašičev giblje enajst psov, ki niso hišni ljubljenci, temveč nepogrešljivi sodelavci pri vsakodnevem delu.

Dani Kropivnik in njegova partnerica **Darja Kordež** sta se pred leti odločila, da bosta pri delu na obsežnih in razgibanih pašnikih pomoč poiskala tam, kjer jo že stoletja uporabljajo najboljši živinorejci – pri vrhunsko usposobljenih delovnih psih. Danes njuno delo olajšujejo avstralski kelpiji, za varnost čred pa skrbijo mogočni maremansko-abruški ovčarji.

Dani je s svojim znanjem in načinom šolanja psov postal prepoznaven daleč preko slovenskih meja. Njegova registrirana psarna **Alpine Working Kelpie** je danes znana med ljubitelji delovnih psov po vsej Evropi, na njegovo kmetijo pa prihajajo ljudje iz različnih držav, da bi se učili pravilnega dela z ovčarskimi psi.

Prav med našim obiskom je bil pri njem gost iz Belgije, ki je pripeljal svoja kelpija na večdnevno usposabljanje. Takšni obiski so postali nekaj povsem običajnega.

»Ovčjereja je bila na naši kmetiji že od nekdaj, jaz pa se z njo aktivno ukvarjam približno 10 let,« začne pripovedovati Dani.

»Psi so del mojega življenja že od otroštva. Moji stari starši so

živeli na kmetiji na Remšniku in tam sem prvič spoznal, kako pomemben je dober pes pri vsakodnevem delu.«

Ko se je preselil na Darjino domačijo v Topli, je tudi sam postal kmet. Kmalu je ugotovil, da brez dobre pomoči na tako veliki kmetiji ne bo šlo. »Naših pašnikov preprosto ni mogoče vseh ograditi. Ovce so uhajale, krave smo večkrat iskali po gozdu in pri sosedih, delo pa je postajalo pretežko zame, za Darjo in za njena starša Faniko in Janija.«

Najprej je poskusil s svojim labradorcem. »Pomagal je, vendar le takrat, ko je bil pri volji,« se nasmehne. »Takrat sem začel iskati pasmo, ki je bila ustvarjena prav za takšno delo.«

Odgovor je našel po naključju. »Naletel sem na avstralskega kelpija. Takoj me je navdušil. Začel sem raziskovati, brati strokovno literaturo, spremljati izkušnje rejcev po svetu in hitro sem ugotovil, da je working kelpie natanko to, kar potrebujem. Danes lahko rečem, da je bila to ena najboljših odločitev, kar sem jih sprejel. **Kelpie ne dela zaradi ukazov, ampak zaradi želje po delu.**«

Working kelpie velja za enega najboljših delovnih psov na svetu. Pasma izvira iz Avstralije, kjer že več kot stoletje pomaga živinorejcem na ogromnih farmah. Njegova naloga ni le zganjanje ovac. Enako zanesljivo obvladuje govedo, koze, prašiče in celo perutnino. Je srednje velik, izredno vzdržljiv, inteligenčen in predvsem samostojen pes.

»To ni pes, ki bi slepo izpolnjeval ukaze,« razlaga Dani. »Kelpie želi razumeti nalogo. Ko ve, kaj od njega pričakuješ, bo delo opravil po svoje, pogosto celo bolje, kot si si zamislil.« Prav zaradi te samostojnosti začetki niso bili lahki. »Ko sem dobil prvo psičko, v Sloveniji ni bilo nikogar, ki bi me lahko učil dela s kelpiji. Večino znanja sem poiskal sam. Ure in ure sem preživel ob videoposnetkih, bral strokovne članke, sodeloval v specializiranih skupinah na Facebooku in doma postavil vadbeni poligon. Potreboval sem skoraj leto dni, da sem se naučil predvsem ene stvari – razumeti psa.«

Ko je med človekom in psom zraslo medsebojno zaupanje, so prišli tudi prvi rezultati. Psička je hitro postala nepogrešljiva pomočnica pri vsakodnevnem delu. Premikanje živine med pašniki, zganjanje v hlev, ločevanje posameznih živali ali iskanje izgubljenih ovac je postalo precej lažje. Tam kjer je prej delo zahtevalo več ljudi, ga danes pogosto opravi en sam človek skupaj s psom.

»Takrat sem vedel, da želim še enega kelpija, in natančno sem tudi vedel, kaj iščem.« Po novega psa je odpotoval na Norveško, kjer je kupil psa Dustyja. Z njim se je začelo novo poglavje. Znanje se je poglobljalo, izkušnje so rasle, Dani pa je navezoval stike z najboljšimi evropskimi rejci in trenerji delovnih psov. Danes si z njimi redno izmenjuje izkušnje,

obiskujejo drug drugega in spremljajo razvoj svojih psov.

»Včasih z našimi psi pomagamo tudi drugim kmetom. Če živina pobegne ali se izgubi, lahko dober kelpie opravi delo veliko hitreje in z manj stresa za živali kot več ljudi.«

Pastirski psi, ki varujejo življenje

Če kelpiji skrbijo za premikanje čred, imajo maremansko-abruški ovčarji povsem drugačno nalogo – varovanje. Pred leti so imeli na kmetiji velike težave z lisicami in krokarji, ki so povzročali precejšnjo škodo med jagnjivitvijo. »Vsako leto smo izgubili preveč jagnjet. Takrat sem se odločil, da potrebujemo prave pastirske pse.«

Izbira je padla na maremansko-abruškega ovčarja, eno najstarejših pastirskih pasem v Evropi. Ti veliki beli psi že stoletja spremljajo ovčarje v Apeninih, kjer varujejo črede pred volkovi in medvedi.

Na Kordeževi kmetiji so svojo nalogo opravili že v prvem letu. »Odkar jih imamo, zaradi lisic in krokarjev nimamo več izgub. Volkovi in medvedi se sicer občasno pojavijo v okolici, vendar se naši kmetiji praviloma izognejo. Toliko psov skupaj

je dovolj veliko opozorilo, da si plenilci poiščejo lažji plen drugje.« Maremanci živijo skupaj z ovčami in jih sprejemajo kot svojo družino. Njihova naloga ni napad, temveč odvrčanje nevarnosti. Že sama njihova prisotnost je največkrat dovolj, da plenilec odneha.

Od Tople do Avstralije

Ko je Dani pridobival izkušnje, je postajalo jasno, da želi narediti korak naprej. Ni želel le šolati psov, temveč vzrejati delovne kelpije, ki bodo sposobni opravljati najzahtevnejša dela na kmetijah. Tako je nastala registrirana psarna **Alpine Working Kelpie**.

»Pri vzreji ni prostora za kompromise,« poudari Dani. »Pes mora biti vrhunski po delovnih sposobnostih, značaju in zdravju. Lep videz nikoli ne sme biti pomembnejši od tega, kako pes dela.« Vsak pes, namenjen vzreji, zato opravi obsežne zdravstvene preglede in genetska testiranja za dedne bolezni. Analize opravljajo v specializiranem laboratoriju v Avstraliji, od koder pasma izvira. Iskanje primernih plemenjakov je skoraj raziskovalno delo. »Ves čas spremljam razvoj psov po Evropi. Velikokrat se odpeljem več tisoč kilometrov samo zato, da si psa ogledam pri delu. Rodovnik je pomemben, še pomembneje pa je videti psa na pašniku. Tam se pokaže njegov pravi značaj.«

Ko je želel pariti svojo prvo psičko, se je odpravil na Norveško, kjer je našel psa z lastnostmi, ki jih je iskal. Danes njegove pse poznajo rejci po vsej Evropi, zanimanje zanje pa prihaja tudi iz Avstralije.

Psi, ki vsak dan vodijo na stotine živali

Največje priznanje za vzreditelja niso pokali in razstave, temveč delo njegovih psov. Eden od njihovih kelpijev je odšel v švicarske Alpe. Pri starosti 17 mesecev vsako jutro samostojno odpelje približno 250 krav na molzišče, ki je uro in pol oddaljeno od pašnika, po molži pa jih varno pripelje nazaj. Za tako mladega psa je to izjemen dosežek. Drugi pes vsakodnevno dela na veliki avstrijski kmetiji, kjer premika več kot sto glav črnega angusa. Tudi v Sloveniji njihovi psi vse pogosteje pomagajo na večjih kmetijah, kjer postajajo nepogrešljivi sodelavci pri reji živine. »Najlepše je, ko mi lastniki po nekaj mesecih sporočijo, da si dela brez psa sploh ne znajo več predstavljati.«

Pes, ki nikoli zares ne gre v pokoj

Čeprav je delo s psi postalo prepoznavno tudi v tujini, Dani pravi, da to še vedno ni njegova služba. »To je moj največji hobi. Da ga lahko financiram, hodim tudi v službo.« Velik del zaslug pripisuje tudi Darji. Prav ona poskrbi za mladiče v najpomembnejšem obdobju njihovega razvoja. Skrbi za zgodnjo socializacijo, navajanje na ljudi, na druge pse in živali ter za razvoj stabilnega značaja. »Dober delovni pes mora biti samozavesten, vendar nikoli agresiven. Ko ne dela, je preprosto družinski pes. Tudi naši kelpiji zvečer brez težav zaspijo na kavču.«

Ko pride starost, se začne najtežji del. »Delovna doba psa je približno dvanajst let, odvisno od terena in obremenitev. Naši hribi niso prizanesljivi. Pridejo poškodbe, sklepi se obrabijo. Najtežje pa je psa prepričati, da je čas za počitek.« Delovni kelpie namreč nikoli ne izgubi želje po delu. »Če bi ga pustil pri čredi, bi delal do zadnjega diha. Zato starejšim psom poiščemo aktivne družine, kjer lahko še dolgo uživajo življenje, vendar brez napornega dela.«

Dani se ob tem nasmehne in izreče misel, ki najbolje opiše vse njegove dolgoletne izkušnje:

»Nobena žival ne uživa v svojem delu tako kot ovčarski pes.«

Od gorske kmetije do milijonov ogledov. Danijevo delo že dolgo ni več zanimivo le obiskovalcem njegove kmetije. Na družbenih omrežjih njegove posnetke spremlja več deset tisoč ljudi, videoposnetki pa vsak mesec dosežejo milijone ogledov. Na njih ni posebnih učinkov, glasnih napovednikov ali zaigranih prizorov. Le človek, pes in vsakdanje življenje na gorski kmetiji. Morda prav zato navdušujejo ljudi po vsem svetu.

Ker dokazujejo, da med človekom in psom še vedno obstaja eno najstarejših in najlepših partnerstev – takšno, ki temelji na zaupanju, spoštovanju in skupnem delu.

Irena Greiner in Dani Kropivnik

VABILO

Vabimo vse krajanke, ki radi pišete, za kak prispevek, ki se dotika našega kraja in okolice, ljudi, zgodovine, pridobitev, problemov ..., da nam pošljete zapis ali vsaj idejo, koga bi še lahko predstavili in kaj bi lahko obdelali v našem lokalnem časopisu. Z veseljem bomo objavili.

Vabimo tudi literate za kak prispevek v rubriko Šilce literatue.

Urednica

PAJTL

Bošťan Grabner in Alenka Kogelnik sta junija letos odprla v Črni dva nekoliko drugačna apartmaja. Njuna ponudba se imenuje 'indoor glamping' oz. 'šotor v bajti'. Poimenovala sta jo PAJTL, to je koroški izraz za mošnjiček, ki v širšem pomenu in po drugih slovenskih pokrajinah sinonimno prinaša pomen varnega zavetja, zatočišča ter točke polne varnosti.

Podobnega načina prenočišča nista videla še nikjer, tako je njun indoor glamping edinstven, pravo doživetje narave v udobju. V prenovljeni Kolenbrantovi hiši, stavbi kulturne dediščine, sta ustvarili dva unikatna glamping apartmaja z notranjim gozdom, šotorom, naravnimi materiali in toplim ambientom. Apartma Breza vključuje zasebno infrardečo savno, glamping šotor na lesenem podestu, opečnato steno in mehko travo; apartma Bukev pa ponuja pravcati šotor v

prostoru z naravnim gozdnim ambientom, kamnito potko in sodobno kopalnico. Gostom so na voljo udobna ležišča, zasebna kopalnica ter skupni prostor z opremljeno kuhinjo in jedilnico, kar je predvideno tudi za druženje.

»Začeli smo januarja,« začena z razlago Boštjan, »zgornje prostore smo pripravili za bivanje naše družine in pri tem zaradi spomeniškega varstva ohranili v prvotni podobi široko stopnišče z ograjo in stara vrata. Velika prostor-nina omogoča, da imajo otroci Ana, Urban in Evelin vsak svojo sobo. Spodnje prostore pa smo najprej izpraznili, kake stene ni bilo potrebno prestaviti (debele stene dajejo delno zvočno izolacijo), uredili pa smo dodatne napeljave vode in elektrike. Prva ideja je bila postaviti v enem prostoru dva šotora, drugi prostor pa bi bil za igralnico, primeren za praznovanje rojstnih dnevvov otrok. A sva se potem odločila za dva zasebna apartmaja. Najprej sem mislil, da bo cena

teh drugačnih apartmajev nižja, a sem se uštel. Stene se res niso obdelale, ostale so rustikalne, a že nakup umetne trave je bil, na primer, dražji kot ploščice. Pri opre-mi sva uporabila čim več naravnega mate-riala, a le do mere, da ne bo v prostorih preveč vlage.« Boštjan in Alenka sta večino del opravila sama, še otroci so pomagali, kuhinja je iz siporeksa, veliko je lesenih izdelkov, nekaj pa jih imata še v načrtu.

»Pred hišo lahko gostje posedijo in poleti koristijo bazen, med drvarnico, shrambo, pralnico – bivšo klavnico in našo stavbo pa je skriti kotichek s travo. Tam zraven je bila nekoč klavnica, Hlevnikova trgovina, se mi zdi, potem Martina cvetličarna ...« dodaja Alenka.

»Šotor je pravi platneni glamping šotor za zunanjo uporabo, ležišče je postelja z jogijem – gostje večinoma hvalijo spanje – pa dve nočni omarici in svetilki. Po dogo-voru lahko damo na travo še dodatno ležišče, sploh ko gre za manjšo družino.« Slišati je bilo očitek, da imamo v Črni veliko narave, zakaj jo torej ponujati v zaprtem prostoru. »To je pač neka konkurenca klasični sobi. Čar je v tem, da gostom ponudiš kaj drugačnega,« pravi Alenka.

»Gostje si lahko sami pripravijo majhen zajtrk, lahko pa skuhamo celotno kosilo, zadnjič so delali filano papriko. Hladilnik si lahko delijo, ob prihodu jih čaka nekaj

osnovnih živil (čaj, kava, olje, kis, sladkor, sol) in naravna čistila,« prida Alenka. V kuhinji je vedno na voljo manjša košara sadja. »Se potrudim, da je sadje sveže, različno.« Boštjan jo takoj dopolni: »Zelo priročno je, da je trgovina tik čez cesto, zato lahko hitro opravijo nakup, si pripravijo zajtrk ali skuhamo kosilo. V kraju je na voljo tudi nekaj gostinskih ponudnikov, kjer si lahko privoščijo obrok ali pijačo – čeprav se v poznejših popoldanskih urah žal prepogosto zgodi, da hrane v ponudbi ni več in je na voljo le še pijača. Takrat si večer rešimo skupaj: z gostom ob zemljevidu naštudiramo, kje in kam po dolini se lahko zapelje na večerjo. Za ljubitelje narave pa so v okolici tudi planinske kočice in kmečki turizmi, kjer lahko med dnevnim izletom posedijo in kaj dobrega pojedjo. Čez dan raziskujejo okolico, zvečer pa se vrnejo v svoj prijeten kotiček. Prav ta občutek svobode, domačnosti in praktičnost jim je zelo všeč.«

V Pajtl prihajajo različni gostje. Pogosto iščejo predvsem mir in možnost, da si sami organizirajo svoj dan. Radovedni potovalci, romantični pari, družine, motoristi (ki so veseli, ker jim ponudita tudi garažo), pohodniki in kolesarji iz različnih koncev Evrope. Pri njih so dobrodošli prav vsi gostje, vsak pa je sprejet enako in z veseljem. Gredo na ferato in zipline, na kolesarjenje (ne le gorsko, nova kolesarska pot nudi varno vožnjo do Prevalj in nazaj, gostom pa lahko

posodita dve električni kolesi), na planinske pohode in traile, v Podzemlje Pece ...

Oba prostora bosta v akciji celo leto, ne glede na zunanje temperature, zato bosta lahko pozimi ponudila vikend paket s prenočiščem, savno in smučanjem.

Lastnika sta prevzela tudi najem brunarice in v zvezi s tem imata polno idej, kako bi popestrila tamkajšnje dogajanje in privabila ljudi. Razmišljata o kakih glasbenih in družabnih dogodkih, ki bi bili primerni za različne obiskovalce in starosti. Za zunanjo dogajanje je na voljo velik prostor, kjer bi lahko pripravili tudi različne kulinarične ponudbe. Idej je veliko in veselita se, da bosta lahko z njimi popestrila dogajanje v kraju.

Alenka in Boštjan sta postala pridna podjetnika, a priznavata, da je naporno. Boštjan opravlja še službo kakovosti v TAB-u, Alenka skrbi za goste, otroke in družinsko kuhanje, letos ne bo časa za dopust na morju, le za kratke izlete in tabore otrok, na srečo imajo še bico in dedija ... A so zadovoljni.

In delno je Alenki in Boštjanu že uspelo, tako da jima lahko zaželimo le veliko energije za še več dosežkov.

Irena Greiner

GLASBA IN OZVOČEVANJE STA NJEGOVO VESELJE IN POKLIC

Rok Divjak je zanimiv 41-letni sokrajan, ki že vrsto let skrbi, da je na koncertih zvok umetno uravnotežen glede na prostor. S tem znanjem ozvočevanja pomaga na mnogih prireditvah v Črni in drugod po Sloveniji. V genih ima glasbeni posluh, zato že od mladosti igra na kitaro in bobne. Ukvarja pa se še z malo drugačnimi hobiji kot ostali, zna restavrirati džubokse, letos pa je, na primer, v naš kraj pripeljal tuk tuk.

Na vasi ste lahko pred kratkim opazili za naše kraje nenavadno motorno vozilo s tremi kolesi. Tuk tuk je značilen za azijske dežele in na Tajskem je prav poseben, nekak zaščitni znak te dežele. Vožnja z njim je razburljiva in hrupna izkušnja, polna vetra in bližnjega stika z divjim prometom, zato velja za obvezno turistično doživetje, še posebej na ulicah Bangkoka. Že ko je Rok prvič obiskal Tajsko, mu je bil všeč, ko pa je tam spoznal Tai in se kasneje poročil z njo, se je odločil, da pripelje tuk tuk v Slovenijo. Pa ni bilo lahko! Vozilo je zaščiteno, zato je potreboval veliko premetenosti za pridobitev ustreznih papirjev za uvoz le-tega. Po več letih je tuk tuk končno v Črni in čaka na homologacijo, potem pa bo začel služiti svojemu namenu: pojavljal se bo kot zanimivost na raznih prireditvah, večinoma ob stojnici s tajsko hrano, ki jo prodaja in vodi Tai, ljudje se bodo lahko malo popeljali z njim, Rok pa se bo udeleževal tudi srečanj ljubiteljev starodobnikov, saj ima njegov tuk tuk letnico 1960.

Rok Divjak je slovenski samostojni podjetnik in zvočni tehnik, ki deluje na področju ozvočevanja, tehnične izvedbe dogodkov ter avdio in svetlobne produkcije. Vodi podjetje D Sound s sedežem v Črni na Koroškem. Njegovo podjetje se ukvarja s profesionalnim ozvočevanjem in osvetljevanjem različnih prireditev, koncertov, festivalov ter kulturnih dogodkov. Skrbi za tehnično brezhibnost, postavitev zvočnih sistemov ter upravljanje zvoka na prizoriščih v živo. Dela z glasbeniki, organizatorji in kulturnimi domovi. Vsi, ki sodelujejo z njim, ga opredeljujejo kot kvalitetnega ozvočevalca, pravega umetnika za ustvarjanje zvoka.

Rok se je šolal na srednji strojni šoli, potem pa prestopil v gimnazijo. A je ni dokončal, ker ga je prej posrkala glasba. Igranje glasbenih instrumentov, nastopanje kot glasbenik in skrb za dober zvok gredo z roko v roki. Rok je najprej brenkal na kitaro. Ker pa fantje v prvem bendu Zadnja šanca niso imeli bobnarja, se je opogumil tudi za ta instrument, čeprav bobni zahtevajo maksimalen posluh ter izvrstno obvladovanje tempa in ritma. Takrat je igral z Žanom Grabnerjem, Andrejem Šumahom in pevko Klaro Zvonar. Vaje so imeli v kleti hotela Krnes, prvi špil pa nadstropje višje – pri Diksiju. Kasneje je nastala glasbena skupina Wild Rock Gentleman, v kateri je sodeloval še Tomaž Plesec, ki je bil tudi pevec. »Že na samem začetku smo, če smo hoteli nastopati, morali kupiti nekaj zvočnikov, s sošolcem iz srednje šole Juretom Krofom sva delala prva ozvočenja. Vsako soboto smo za rave party na Ravnah posojali naše ozvočenje, za prevoz pa smo rentali en star kombi s prikolico. S prisluženim denarjem smo nakupili več bas zvočnikov, najprej dva, nato štiri, potem smo jih imeli že osem, celo sami smo jih poskušali izdelovati. Daco, Dimi, Pernak in jaz smo organizirali prvi Črna jam session (leta 2005), ki je predhodnik Faušdur festivala. Potem je nastal Faušdur bend, v katerem sem kar nekaj let bobnal. Kmalu nato smo ustanovili bend z imenom Farty animals

– ravno ko sem imel na črjanskem stadionu potrjen špil, nisem pa imel benda, smo skupaj stopili z Lukom, Žanom in Tomažem. Prej nikoli nismo igrali skupaj, pa smo se kar obnesli. Sestava je malo čudna, kitara in harmonika se poznata že iz peskovnika, posvojili pa sta še bas in bobne. Postali smo srečna, glasna (večglasna) in nadvse zanimiva dužina z gavdarsko-prdečim imenom. Znani smo po igranju pop, rock in country glasbe ter balkanskih in slovenskih uspešnic. Koncertirali smo po študentskih žurih, klubih, gostilnah, raznih obletnicah in prireditvah. To je bil trening, ki je rodil repertoar okoli 150 skladb. Zdaj nas vabijo po celi Sloveniji in tudi v tujino. In naslednje leto bo že 20. obletnica Farty animals!«

V tem času je ozvočevanje postalo Rokova služba. Težko je bilo v času korone, ko je popolnoma izgubil zaslužek, tako da se je redno zaposlil drugje. Sicer pa sta mu prej in kasneje pomagala mama Blanka in oče Faka, ki sta na sinove uspehe izredno ponosna. Ko so se razmere umirile, je dokupoval opremo, njegova firma pa se je širila. Ima dva stalna sodelavca: Domen je eden najboljših mojstrov tonov, Aljaž pa je še mlad, a tudi dober in predan poslu. Občasno najame kakega zunanjšega sodelavca, pri lučkah pa mu je večkrat pomagala tudi hčerka Teja. Rok lahko danes ozvočuje koncert s 7000 poslušalci oziroma lahko pokrije večino glasbenih dogodkov.

Svoje ozvočevanje in luč bi rad nadgradil še z odrom in led ekranom, kajti posojanje tega je zelo drago. Problem pri vsej tej opremi pa je skladiščenje, potreboval bi namreč halo ali več večjih garaž, česar pa v domačem kraju ne najde.

Kadar je utrujen od glasnih koncertov, najde Rok svoj mir na vikendu. Marsikaj je tam inovatorsko in iznajdljivo preuredil po svoji podobi. Eden od njegovih hobijev je bilo v zadnjih letih popraviljanje in restavriranje starih džuboksov. »Sedem sem jih spravil skupaj, je pa to dolgotrajno in natančno delo. Ko sem, na primer, džuboks razstavil, sem poiskal nove dele na internetu, a preden so mi jih poslali, sta minila dva, trije meseci, tako da je potem nastal velik problem, kako napravo spet sestaviti. Užival sem v tem, a bom ta posel sčasoma opustil, ker mi vzame preveč časa. Dva še moram restavrirati, enega bom pa potem obdržal zase.«

Rok je uspešno združil glasbeni posluh in znanje ter ozvočevanje na koncertih. Delo ozvočevalca je sicer naporno, toda muzika ga razveseljuje. In v tem se vidi tudi v prihodnosti.

Irena Greiner

ŠPORTNIK, ŠPORTNICA, FUNKCIONAR IN ŠPORTNA EKIPA LETA 2025

1. Športnik leta 2025:

Miha Oserban – alpsko smučanje

2. Športnica leta 2025 :

Metka Osojnik – alpsko smučanje

3. Športnik leta 2025 do starosti 15 let:

Luka Plesec – plavanje

4. Športnica leta 2025 do starosti 15 let:

Alina Voler – atletika

5. Športni funkcionar leta 2025 :

Milan Kumer

6. Športna ekipa leta 2025:

Kegljaško društvo Črna

(Abraham Rudi, Franc Zvone, Gorza Aleš, Hodnik Drago, Kordež Stanislav, Kos Peter, Ramšak Jože, Ropič Ivo, Simetinger Miro, Topolovec Darko, Verdnik Boris)

OBRAZLOŽITVE

1. ŠPORTNIK LETA 2025

MIHA OSERBAN - ALPSKO SMUČANJE - rojen: 27. 9. 2006, stanujoč: Pristava 11 B 2393 Črna na Koroškem

Predlagatelj: Smučarski klub Črna na Koroškem in ŠZ Črna Utemeljitelj oziroma dosežki v sezoni 2025/2026:

10. mesto na mladinskem svetovnem prvenstvu v veleslalomu,

državni prvak Slovenije v veleslalomu,

7. mesto na avstrijskem državnem prvenstvu v veleslalomu,

3. mesto na FIS slalomu v Italiji,

dosegel je tudi prve točke za Evropski pokal na Norveškem.

2. ŠPORTNICA LETA 2025

METKA OSOJNIK – ALPSKO SMUČANJE - rojena: 21. 7. 2009, stanujoča: Rudarjevo 32, 2393 Črna na Koroškem

Predlagatelj: SK Črna

Dosežki: Za pokal NEO U18 je v veleslalomu dosegla v Kranjski Gori 2. mesto, na Rogli 3. mesto in četrto mesto v Kranjski Gori in KorAlpah. Še eno četrto mesto za isti pokal si je v slalomu privzela na Soriški planini. Na mednarodnih tekmovanjih v veleslalomu je na FIS tekmah v Avstriji dosegla 4. in 8. mesto, v Kranjski Gori 7. in 9. mesto, v slalomu pa je na Hrvaškem prismočala 9. in 10. mesto.

3. ŠPORTNIK LETA 2025 DO STAROSTI 15 LET

LUKA PLESEC - rojen: 5. 4. 2016, stanujoč: Rudarjevo 31, 2393 Črna na Koroškem

Predlagatelj: Plavalni klub Fužinar Ravne

Luka Plesec je mladi slovenski plavalec, član Plavalnega kluba Fužinar Ravne na Koroškem. Nastopa v kategoriji mlajših dečkov. Njegov največji uspeh v letu 2025 je bil 2. mesto na državnem prvenstvu za mlajše dečke in mlajše deklice na 1500 m prosto. Luka konstantno izboljšuje svoje osebne rekorde in hitro napreduje.

4. ŠPORTNICA LETA 2025 DO STAROSTI 15 LET

ALINA VOLER - rojena: 19. 10. 2010, stanujoča: Spodnje Javorje 20, 2393 Črna na Koroškem

Predlagatelj: Športna zveza Črna na Koroškem

Dosežki: Alinina športna pot se je začela pred šestimi leti, najprej v Črni, kjer jo je treniral Marko Sonjak, nato pa je kmalu nadaljevala treninge v Koroškem atletskem klubu na Ravnah na Koroškem. Specializirana je za sprinterske discipline na 60, 100, 200 in 300 m. Dosegala je solidne rezultate tudi na mednarodnih atletskih mitnigih in prvenstvih Slovenije za mlajše mladince in mladinke. Želimo ji uspešno športno pot brez poškodb.

5. ŠPORTNA EKIPA LETA 2025

KEGLJAŠKO DRUŠTVO ČRNA NA KOROŠKEM

Predlagatelj: Športna zveza Črna na Koroškem

Obrazložitev: Ekipo je dosegla 6. mesto v drugi državni ligi VZHOD in se odlično kosa z vsemi ekipami v Sloveniji. Člani zavzeto trenirajo na novem modernem kegljišču v Črni na Koroškem, ki jim nudi odlične pogoje.

Člani ekipe so: Abraham Rudi, Franc Zvone, Gorza Aleš, Hodnik Drago, Kordež Stanislav, Kos Peter, Ramšak Jože, Ropič Ivo, Simetinger Miro, Topolovec Darko, Verdnik Boris.

6. ŠPORTNI FUNKCIONAR LETA 2025

MILAN KUMER

Predlagatelj: Športna zveza Črna na Koroškem

Obrazložitev: Športna pot Milana Kumra je ena najdaljših in najbolj raznolikih med športnimi delavci v Črni na Koroškem: igral je nogomet pri NK Peca, bil je član Smučarskega kluba Črna, bil je predsednik šolskega športnega društva, predsednik sekcije za šport pri Osnovni organizaciji Zveze mladine Črna, predsednik **TVD Partizan Črna**.

Njegov največji prispevek je bil pri razvoju **ženske odbojke v Črni na Koroškem**, saj klub pod njegovim vodstvom več kot dve desetletji uspešno deluje in vzgaja številne generacije igralk. Poleg odbojke je pomembno vplival tudi na razvoj nogometa, malega nogometa, planinstva in športne rekreacije v občini.

Predsednik Športne zveze Črna
Simon KLAVŽ

NK PECA PO KONČANI SEZONI IN PRED ZAČETKOM NOVE SEZONE 2026/27

Nogometni klub Peca je v pravkar končani sezoni 2025/26 uspešno nastopal z mladinskimi ekipami nogometne šole ter člansko ekipo. V nogometni šoli je vadilo več kot 60 otrok, starih od štiri do trinajst let. Veseli smo, da zanimanje za nogomet v našem kraju ostaja veliko, saj vsako leto v klub prihajajo novi mladi igralci. Ekipa so tekmovala v ligah Medobčinske nogometne zveze (MNZ) Maribor, kjer so z opaznim napredkom ter borbeno igro dostojno zastopale barve kluba in Črne na Koroškem. Tudi letos so se ekipe nogometne šole v mesecu marcu odpravile na tradicionalne večdnevne pomladanske priprave na Debeli rtič. Priprave so se znova izkazale za izjemno uspešne – poleg intenzivnih treningov na obali so utrdile klubskega duha, prijateljstvo in pripadnost klubu. Veseli nas, da bomo v letošnji sezoni po dveh letih ponovno tekmovali tudi z ekipo U15, kar pomeni, da postopoma gradimo celotno piramido vse do članske ekipe, kar je ključnega pomena za dolgoročni obstoj nogometa v našem kraju.

Tradicionalni dogodki in članska ekipa

V mesecu decembru 2025 je NK Peca uspešno organizirala že 19. tradicionalni Božično-novoletni turnir v malem nogometu, ki je v športno dvorano privabil številne ekipe in zveste gledalce ter znova poskrbel za odlično praznično športno vzdušje.

Članska ekipa NK Peca je v pretekli sezoni 2025/26 tekmovala v 1. MNZ Maribor, ki jo je končala na dobrem četrtem mestu lestvice. Po borbeni sezoni in stabilnih predstavah se ekipa v novi sezoni 2026/27 podaja s še višjimi cilji, saj cilja na vrh prvenstvene lestvice ter boj za uvrstitev v višji rang tekmovanja (3. SNL). Strokovno vodstvo članske ekipe ostaja predano in motivirano za doseganje zastavljenih športnih ciljev.

VPIS V NOGOMETNO ŠOLO NK PECA

V nogometno šolo še vedno prisrčno vabimo fante in punce, rojene od leta 2013 do leta 2022.

Informacije in vpis:

Boštjan Oprešnik,

vodja nogometne šole

Tel: 031 352 69

E-pošta: boka228@gmail.com

Trenerska zasedba in organizacija v sezoni 2026/2027

V prihajajoči sezoni 2026/27 bo klub nastopal z naslednjimi selekcijami in trenersko zasedbo:

Selekcija U7: trener Darko Radivojević

Selekcija U9: trenerja Frenk Vrabič in Tomaž Štehnar

Selekcija U11: trener Aljaž Krebs

Selekcija U13: združena ekipa z NK Akumulator Mežica, trener Jože Leskovec

Selekcija U15: združena ekipa z NK Akumulator Mežica, trener Boštjan Oprešnik, pomočnik Aleš Kreuh

Članska ekipa: glavni trener Toni Tomažič, trener vratarjev Boštjan Filip; organizacijsko vodstvo: Uroš Plaznik in Tomaž Štehnar

KLUB 100 NK PECA

Vabimo vas, da se pridružite stalni akciji kluba **KLUB 100 NK PECA**, preko katere zbiramo donacije posameznikov in podjetij, ki želijo podpreti delovanje našega kluba in razvoj mladih nogometnih talentov. Sredstva namenjamo za razvoj mladih nogometašev, nakup športne opreme, organizacijo treningov in izboljšanje pogojev za delo. Na stadionu v Črni stoji posebna spominska plošča z vpisanimi imeni vseh donatorjev in podpornikov. Vabljeni, da postanete del naše nogometne družine!

V NK Peca z optimizmom vstopamo v novo sezono. Z zagnanim delom trenerjev, podporo staršev, zvestih navijačev in sponzorjev želimo nadaljevati razvoj kluba ter ustvarjati okolje, v katerem bodo mladi nogometaši rasli tako športno kot osebnostno. Hvala vsem, ki ste del naše nogometne zgodbe.

Primož Fajmut

V PODPECI USPEŠNO ZAKLJUČEN ŽE 12. KEGLJAŠKI MEMORIAL

V SPOMIN NA ANDREJA ŽAGARJA

Podpeca je znova postala središče kegljaškega dogajanja. Na tamkajšnjem edinstvenem enosteznem kegljišču se je sklenil tradicionalni, že 12. memorialni turnir v kegljanju, posvečen prerano preminulemu kegljaču Andreju Žagarju. Športno-spominski dogodek vsako leto poteka med dvema čustvenima mejnikoma – začne se 25. aprila, na dan Andrejeve usodne nesreče, in zaključi 10. maja, na dan njegovega pogreba.

Od enosteznega kegljišča do državnih prvenstev

Andrej Žagar je svojo športno pot in ljubezen do kegljanja začel oblikovati prav na specifičnem enosteznem kegljišču v Podpeci, kjer je pridobil neprecenljivo znanje in občutek za igro. Svojo predanost klubu je najprej kazal v mlajših selekcijah Kegljaškega kluba Korotan s Prevalj. Kot kadet in mladinec je nastopal na državnih prvenstvih širom Slovenije, kjer je redno dosegal vidnejše rezultate. Prelomna točka v njegovi karieri pa je bila ustanovitev druge moške ekipe KK Korotan, ko se je s kegljanjem začel ukvarjati na vrhunski, resni ravni in pustil neizbrisen pečat v klubu.

Napet zaključek in zmagovalci turnirja

Letošnji memorial je postregel z izjemno kakovostno konkurenco in izjemno dramatičnim zaključkom. Prav zadnji trije nastopi v moški konkurenci so namreč popolnoma premešali vrh in odločili o prejemnikih pokalov. Naslov letošnjega zmagovalca v moški konkurenci je osvojil Primož Kastaneto, ki je zbral 289 podrtih kegljev. Le za las, z enim samim kegljem zaostanka, je drugo mesto zasedel Matej Lepej (288 kegljev), tretje mesto pa je pripadlo Žigi Požarju (278 kegljev). V ženski

konkurenci je bila najbolj natančna Majda Verbole, ki je zmagala z 233 podrtimi keglji. Drugo mesto si je priborila Anica Mušič (227 kegljev), pokal za tretje mesto pa je osvojila Alenka Jakša Mojškerc (226 kegljev).

Rekordni obisk iz vse Slovenije

Turnir že dolgo presega lokalne okvire, saj se ga udeležujejo kegljači in kegljačice iz celotne države. V letošnji izvedbi je svoje mete opravilo skupno 157 nastopajočih, med njimi 123 moških in 34 žensk. Ti niso ponujali le športnega izziva na zahtevnem enosteznem kegljišču, temveč so nosili predvsem globoko simbolno noto spoštovanja, prijateljstva in spomina na Andrejevo športno ter življenjsko pot.

Zahvala organizatorjem in gostom

Uspešna izvedba letošnjega spominskega dogodka pa ne bi bila mogoča brez srčnih ljudi, ki so vanj vložili svoj čas, trud in podporo. Iskrena hvala vsem, ki ste prispevali k temu nepozabnemu dnevu: Športnemu društvu Podpeca, Kegljaškemu klubu Korotan, Andražu Krevhu, županji Romani Lesjak ter častnemu gostu Milanu Kamniku za nepogrešljivo koroško vzdušje, dobro voljo in kulturni pečat. Hvala tudi vsem udeležencem, navijačem in obiskovalcem. Skupaj smo ustvarili dogodek, na katerega bi bil ponosen tudi Andrej. Se vidimo prihodnje leto!

Polona Libnik

VISOK JUBILEJ SLOVENSKE DRŽAVNOSTI

20. JULIJ BI MORAL BITI SLOVENSKI DRŽAVNI PRAZNIK. PA NI! LETOS BI NA TA DAN MORALI PRAZNOVATI 109 LET SLOVENSKE DRŽAVNOSTI. PA JE NE!

(Saj ni, da bi to bil še en dneva prosti dan več; spodobilo pa se vsekakor bi, da bi ta pomemben dan za slovenstvo obeležili s častitljivo pozornostjo.)

Zakaj brati zgodovino, zakaj brati ta prispevek? Zato da bomo vedeli, kako malo bi bilo potrebno, pa bi zadeve tam daljnega leta 1917 krenile drugače in potem zelo verjetno danes ne bi živeli v tako svobodni in ponosni domovini!

In zakaj letos pisati o 109-ti obletnici, če bo drugo leto okrogla 110-ta? Zato ker moramo biti nepopoljšljivi optimisti in misliti, če letos pišemo o tem, se bo do drugega leta mogoče res kaj zgodilo. In bo 110-letnica drugo leto vsaj malo obeležena. Tisti pesimist v nas pa verjetno pravi, da se itak nič ne bo zgodilo in je potem tako ali tako vseeno, kdaj o tem pišemo. Zakaj se predvidoma ne bo zgodilo nič, kljub temu (argumentiranemu!?) zapisu v nadaljevanju? Zato ker smo preveč nagnjeni k ustaljenemu, zato ker se nam ne ljubi razmišljati o novem, kar zahteva nekaj napora, zato ker imamo danes svoj prav in ne bomo priznavali novega. Zato ker bi to rušilo neke ustaljene resnice in s tem jemalo vsaj nekaj avtoritete sedaj priznanim in zaslužnim dogodkom in osebam. In zakaj potem sploh pisati o tem? Zato, da bo ta pomemben **(mogoče najpomembnejši)** dogodek iz slovenske preteklosti vsaj javno zabeležen in se bo mogoče kakšen posameznik ob tem vsaj malo zamislil. In zato, da se bo mogoče enkrat v prihodnosti kaj zgodilo v slovenski zgodovinski in politični srenji in temu trenutku slovenske zgodovine posvetilo zaslužen pozornost.

In zakaj je **20. julij 1917** tako pomemben dan? Zato ker je ta dan osnova za rojstni dan Kraljevine Jugoslavije skupaj s Slovenijo, pa izvor Socialistične Jugoslavije in nenazadnje: počelo države Republike Slovenije. Brez tega dne oz. dogodka na ta dan vsega navedenega ne bi bilo!

Razpad Avstro-Ogrske monarhije, začetek slovenskega osamosvajanja

1. svetovna vojna je v prvi polovici leta 1917 počasi prehajala v svojo sklepno fazo. Postalo je že jasno, da bodo centralne sile (z Nemčijo in Avstro-Ogrsko na čelu) to vojno izgubile in da bodo sile antante (z Veliko Britanijo in Francijo na čelu) iz nje izšle kot velike zmagovalke. Čeprav orožje še ni potihnilo, se je v Evropi v ozadju že vodila tiha diplomacija. Vsi načrtovalci nove Evrope so vedeli, da se bodo meje v njej po končani vojni bistveno spremenile. Niso pa bili še čisto prepričani, kako se bodo spremenile. Od moči posameznih zmagovalk in od zvitosti diplomacije je bilo odvisno načr-

tovanje marsikaterih nove meje v Evropi. Popolnoma jasno pa je bilo, da bo razpadla Avstro-Ogrska in bo tako postala največji plen povojne delitve. In na tem interesnem področju je bilo tudi ozemlje naše današnje domovine, Republike Slovenije. 10. 9. 1919 je bil pri Parizu po dolgotrajnih diplomatskih usklajevanjih podpisan Saint-germainski sporazum, ki je dokončno likvidiral Avstro-Ogrsko in njeno velikansko ozemlje dodelil mnogim sosednjim državam. In po tem sporazumu je ozemlje današnje Slovenije pripadlo Kraljevini Jugoslaviji (brez Primorske).

Kdaj in kako se je v tistem prelomnem času to zgodilo?

Med Slovenci je bilo v drugi polovici 19. stoletja in vse do začetka 1. svetovne vojne, posebej med liberalci, zelo močno panslovansko gibanje. V tem gibanju je ves čas tlela ideja o združitvi Slovencev v enotno upravno tvorbo in združitev vseh južnih Slovanov v neko enotno državno tvorbo. Iztekajoča se 1. svetovna vojna in evidenten propad Avstro-Ogrske je to idejo samo še pospešil. Gibanje je potekalo po dveh dokaj ločenih tirih. Na enem so bili južnoslovanski poslanci v dunajskem parlamentu z Antonom Korošcem na čelu. Le-ti so 30. maja 1917 v parlamentu vložili majniško deklaracijo, ki je zahtevala združitev vseh južnih Slovanov v okviru Avstro-Ogrske monarhije, kot nekakšen tretji pol te monarhije. S propadom Avstro-Ogrske je seveda ta ideja ostala v zraku. Na drugem tiru pa so delovali južnoslovanski politiki in diplomati, živeči izven Avstro-Ogrske, predvsem v Franciji in Angliji. Le-ti so že 1915. leta v Parizu skupaj s Kraljevino Srbijo ustanovili Jugoslovanski odbor. Vodil ga je Hrvat Ante Trumbić. Cilj odbora je bil združitev vseh južnih Slovanov (Slovencev, Hrvatov, Bosancev), živečih v propadajoči monarhiji, v skupno državo s Kraljevino Srbijo. **Slovenske interese je v tem odboru zastopal zelo uspešen diplomat, liberalec po ideološkem prepričanju, Bogumil Vošnjak (1882–1959).** Spomladi 1917. leta je situacija dozorela do te stopnje, da bi ideja lahko postala realnost. Vlada Kraljevine Srbije je v tem času bivala v izgnanstvu na grškem otoku Krfu. Tej so se pridružili člani Jugoslovanskega odbora. Začela so se zelo trda pogajanja za opredelitev nove državne tvorbe. Vodili in usmerjali so jih Nikola Pašić – Srb, Ante Trumbić – Hrvat in Bogumil Vošnjak – Slovenec. **20. julija 1917** so se pogajanja zaključila s sprejetjem Krfske deklaracije, katere bistvena določila so bila sledeča:

- ustanovi se Kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev (pozneje Kraljevina Jugoslavija),
- država bo teritorialno združila Srbijo, Črno goro in južnoslovanska ozemlja Avstro-Ogrske (to pa so predvsem ozemlja Slovencev, Hrvatov in Bosancev),
- država bo samostojna, neodvisna, mednarodno priznana,

- država bo ustavna monarhija, na čelu z dinastijo Koradžordževićev,
- dokončno ustavo bo sprejela bodoča ustavodajna skupščina,
- Srbi, Hrvati in Slovenci so v državi enakopravni narodi, določi se jim tudi skupno ime: Jugoslovanski narod,
- v državi ni notranje delitve »zmagovalci – poraženci« glede na 1. svetovno vojno,
- določi se en srbsko-hrvaški-slovenski jezik,
- določita se dve pisavi, cirilica in latinica,
- določi se popolna svoboda veroizpovedi med pravoslavno, katoliško in islamsko vero,
- opredeli se splošna, enaka in tajna volilna pravica, zagotavljajo se osebne svoboščine, poudarjena je enakost pred zakonom.

Pomembnost krfske deklaracije in njena pomanjkljivost

Kot lahko vidimo, je deklaracija imela vse nastavke moderne evropske države in osnovo za sodobno ustavno ureditev. Le nekaj deklaracija ni določila (ali to namerno – taktično s strani Srbije ali zaradi preslabega predvidevanja pogajalcev ali preslabe pogajalske moči Trumbića in Vošnjaka ... to bo ostalo za vedno neodgovorjeno vprašanje). In to je bilo: ali bo država centralizirana ali federalna, kako bodo urejene sicer deklarirane avtonomije posameznih narodov. To umanjkanje je pozneje privedlo do vse večjih trenj, ki so se močno odrazila že leta 1921 in se kasneje samo še povečevala. Srbija si je v državi lastila vse večje pravice, kar je povzročalo vse večje nezadovoljstvo drugih narodov. Ta trenja so neprestano rastla in se niso pomirila vse do propada Kraljevine Jugoslavije 1941. leta.

Ne glede na vse te poznejše težave v državi Jugoslaviji ima Krfska deklaracija izreden zgodovinski pomen: to je prvi konkreten dogovor o skupni državi Srbov, Hrvatov in Slovencev (in je bil še eden od povodov za razpad Avstro-Ogrske monarhije). Je osnova za nastanek Kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev (ki se ustanovi 1.12.1918. leta), 1929. leta pa se preimenuje v Kraljevino Jugoslavijo.

Bogumil Vošnjak, velik človek slovenskega naroda

Zapisali smo že, da je bila ena ključnih osebnosti ob nastajanju zgodovinsko pomembne krfske deklaracije Bogumil Vošnjak. A je to tekom zgodovine, vključno z današnjimi časi, glede na konkretne zasluge in dosežke, zelo kruto prezrta osebnost. S svojimi sposobnostmi in bogatim diplomatskim znanjem je odločilno vplival na sprejetje deklaracije in njeno vsebino. Brez dvoma je njegova neizpodbitna zasluga, da so Slovenci v deklaraciji zastopani kot enakopraven narod, kar ima za neposredno posledico današnjo slovensko suverenost. Slovensko zgodovinopisje in slovenska pretekla in aktualna politika ter s tem ves slovenski narod mu dolgujemo, da bi ga z velikimi črkami zapisali v našo zgodovino,

da ga bi z zlatimi črkami zapisali v naša srca, da bi vsem učečim se slovenske preteklosti predložili njegovo ime in njegove zasluge za slovenski narod, da bi mu v Celju (od tam je namreč) na najbolj častnem mestu postavili spomenik to so naše korenine, to je temelj naše slovenske državnosti! In če tega ne bomo spoznali in priznali, bodo naše korenine usodno zgodovinsko spodrezane. In temelji naše državnosti nekako invalidni. To, da je Vošnjakova politična pot po letu 1941 šla po kraljevi in nato proti socialistični usmeritvi, njegovih zaslug nikakor ne zmanjšuje. Kaže pa na njegov močan in ponosen karakter dosledno vztrajati pri ideji, ki jo je v veliki meri pomagal uresničiti.

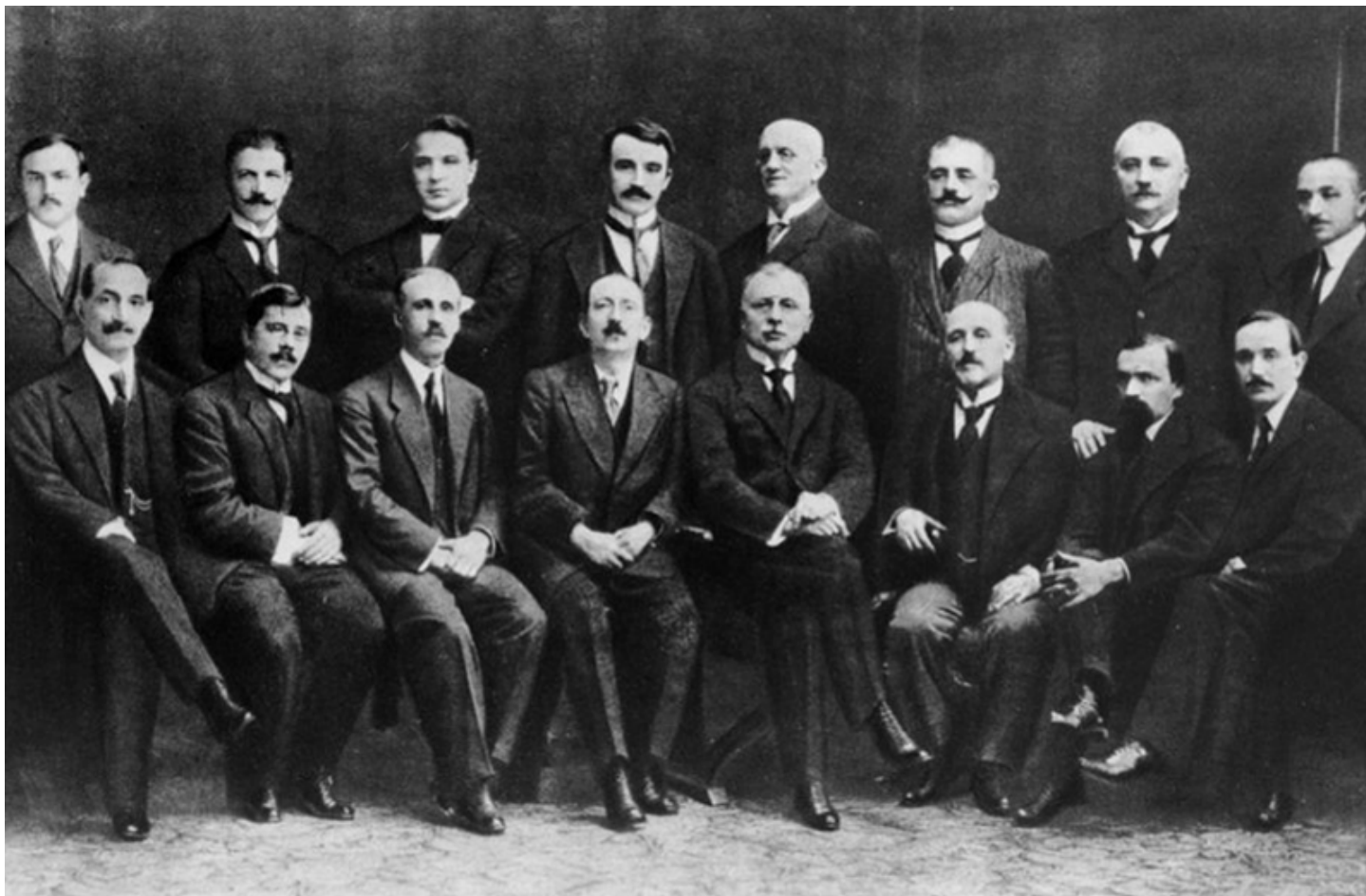
S spominom na generala Rudolfa Maistra smo se tem časom vsaj nekoliko priklonili. A to ni to. Z vsem spoštovanjem do njega. A on je bil le vojak, general, ki je izvajal politiko nastajanja nove jugoslovanske države z utrjevanjem severne meje. Sicer res pogumno in domoljubno. A če te politike ne bi začrtali ljudje – arhitekti naše državnosti, na katere danes pozabljamo, se general Maister sploh ne bi imel za kaj boriti. Ostajamo torej pri nekoliko napačnem ocenjevanju in vrednotenju pomembnih dogodkov in ljudi tistega časa!

Bogumil Vošnjak, soavtor Krfske deklaracije, ki je dala temelje Jugoslaviji in samostojni Sloveniji.

Zakaj je bila to najboljša rešitev za nas, za slovenski narod?

Samo tisti, ki želijo promovirati ne vem kakšne vrednote, ki želijo povzdigovati ne vem koga, lahko danes z razdalje kritizirajo priključitev Slovencev v Kraljevino Jugoslavijo in v njej vidijo le bivanje kot v ječi narodov. Ta priključitev nam je dala veliko več kot danes uradno in javno kot država in narod priznamo. Mogoče nam je dala celo to, da brez tega danes kot državotvoren narod sploh ne bi obstajali in bi lahko le sanjali svojo državo.

Člani Jugoslovanskega odbora po podpisu Krfske deklaracije 20. 7. 1917; Vošnjak sedi na zelo častnem mestu, četrti z leve.

Še pred koncem 1. svetovne vojne je bilo jasno, da se bodo v centralni Evropi zgodile tektonske spremembe. In tisti, ki bodo zraven, bodo pridobili. In tisti, ki ne bodo zraven, bodo izgubili (in to za usodno dolg čas). Na srečo smo imeli v tem času Slovenci kar nekaj razgledanih posameznikov, ki so se krepili predvsem v avstro-ogrski diplomaciji. Eni so delovali doma, drugi na Dunaju in nekateri v Angliji, Franciji in Italiji. Osrednja osebnost tistega časa je bil zagotovo Bogumil Vošnjak, ki je kot diplomat deloval v Londonu. Bil je aktiven in prodoren član Jugoslovanskega odbora s sedežem v Parizu. Njegovi najožji sodelavci in neposredni stik s Slovenijo so bili Ivan Hribar, ljubljanski župan, Etbin Kristan, socialist, Lambert Ehrlich, duhovnik, in Milko Brezigar, ekonomist. Vošnjak je veliko sodeloval tudi s predsednikom ljudske stranke Korošcem, poslancem v dunajskem parlamentu, ki je prav tako zagovarjal združitev južnih Slovanov. Razlika med njima pa je bila ta, da je Korošec zagovarjal avtonomno vključitev v okviru Avstro-Ogrske. Vošnjak pa je temu že od vsega začetka nasprotoval in zagovarjal povezavo vseh južnih Slovanov s Srbijo. Kako daljnovidna je bila že leta 1915 ta njegova vizija oz. vizija njegovega kroga, ko še ni nič kazalo na propad Avstro-Ogrske, samo potrjuje njegovo pravilno naravnost za prihodnost Slovencev. In ko so se 1919. leta z že zgoraj opisanim Saint-germainskim sporazumom zakoličile meje, je bila Slovenija v okviru Kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev že umeščena na evropski zemljevid.

Prva državotvornost slovenskega naroda

Prvič v zgodovini se je pojavilo ime Slovenci ob boku vseh drugih evropskih narodov. **Prvič v svoji zgodovini je slovenski narod postal državotvoren! (t.j. stopil je iz statusa etične skupnosti v status političnega subjekta, ki ima možnost ustanoviti svojo državo!).** Zato je Krfska deklaracija, ki je to omogočila, tako izjemnega pomena za Slovence. Ko ima narod enkrat državotvoren status, je v njegovem nadaljnjem razvoju vse lažje. In ta razvoj je Slovence kot državotvoren narod peljal od Kraljevine Jugoslavije preko socialistične Jugoslavije do samostojne države Slovenije. Sanje Slovencev, sanjane že v 19. stoletju, da bi imeli samostojno državo, so se uresničile 1991. leta. Danes nekateri za to pot uresničevanja slovenske države žal ne vedo, ker jih zgodovina o tem ne poduči. Nekateri pa vedo, a žal tega nočejo priznati, kar je še slabša varianta za pošteno uvidevanje slovenske podstat.

In če bi takrat šli po drugačni poti?

Seveda je danes veliko pametnih, ki poskušajo negirati pravilnost takratne odločitve o združitvi v Kraljevino Jugoslavijo: češ, padli smo pod balkanski vpliv, pod dominacijo Srbije, v ječo narodov in podobno. Seveda je pozneje (da, pozneje!) postalo to res. A takrat, ko se je o tem odločalo (in nekaj se je bilo potrebno odločiti!) ... Ali bi se lahko drugače? Kakšne so bile druge možnosti?

Mestno gledališče na Krfu, kjer je bila razglašena Krfska deklaracija.

Evidentno je bilo leta 1917, da bo Avstro-Ogrska propadla. Torej v njej nismo mogli ostati. Najbolj čudovito bi seveda bilo, da bi ustanovili svojo samostojno državo Slovenijo že takrat. Več je bilo vzrokov, da to seveda ni bilo niti slučajno mogoče. Temeljni je brez dvoma bil ta, da slovenski narod do takrat še ni bil državotvoren in torej ni imel osnovnega pogoja ustanoviti svoje države. Poleg tega slovenska diplomacija ni bila tako močna, da bi pri silah antante zlobirala svojo državo. In nenazadnje so te sile že imele predstavo, kako bo približno izgledala nova ureditev Evrope in katere države bodo lahko nastale na pogorišču stare ureditve. Ostala nam je torej priključitev nekam oz. k nekomu oz. k eni izmed sosednjih nastajajočih držav. In to so bile Avstrija, Italija in Madžarska. Ni potrebno, da analiziramo priključitev k vsaki posebej, saj bi vsaka izmed njih bila zelo podobna.

Zato to lahko rečemo za vse tri skupaj: zanesljivo Slovenci ne bi obdržali celovitosti ozemlja, ki smo ga delno že imeli v Avstro-Ogrski, temveč bi nas v skladu s svojimi interesi razkosali. Nobena od teh treh držav nam ne bi dala statusa državnosti. Bili bi njihov privesek, neka manjšina brez pomembnih pravic. Madžarska bi si vzela Prekmurje ali še kaj več. Kako bi ravnala z nami, pa govori dejstvo, kako ravna danes s svojimi manjšinami. Italiji bi pripadla Primorska, mogoče vse do Ljubljane. Primorci pa imajo izkušnjo, kako je bilo živeti pod Italijani. Avstrija je že nekdaj kazala interes za Maribor in večji del Štajerske. Pri tem pa še do danes ni izpolnila obveznosti do slovenske manjšine po Avstrijski državni pogodbi. Hrvaška v okviru Kraljevine Jugoslavije se zanesljivo ne bi branila južnega dela slovenskega ozemlja. Skratka: bili bi brez državljanstva, razkosani in s tem brez možnosti ustvariti svojo lastno državo!

Zgodovinski dvajseti sedmi!

20. 7.! To priznali ali ne, to praznovali ali ne ... ta dan obstaja in ostaja v zgodovini slovenskega naroda kot eden njegovih najpomembnejših mejnikov. To je dan, ko je slovenski narod dobil osnovo za državljanstvo ... in vsa poznejša dogajanja temeljijo na tem. To je dan, ki je bil temelj za državo Slovenijo, ki je nastala 74 let pozneje. In bilo bi prav, da bi bil obeležen v zgodovinskem spominu slovenskega naroda.

(Nekoliko prirejeno objavljeno v tedniku Mladina, 3.7. 2026)

Marijan Lačen

Drugo kolesarjenje do Najevske lipe (zadnjo soboto in avgustu, v organizaciji PD Črna) je uspelo kljub vremenskem nagajanju.

Prenovljena stavba Matevž je tik pred odprtjem.

BILO JE NEKOČ V ČRNI VABILO BRALKAM IN BRALCEM!

60 let staro vabilo Turističnega društva Črna na družabni večer.

V Črjanskih cajtngah objavljamo rubriko BILO JE NEKOČ V ČRNI IN NJENI OKOLICI, v kateri želimo objavljati kako fotografijo, staro več desetletij. Vsaka taka fotografija je dragocen dokument pričevanja o življenju v našem kraju nekoč, mi pa bi radi to bogastvo pokazali tudi drugim krajanom. Prosim, da nam zaupate svojo staro fotografijo, dopišete datum ali letnico in imena oseb ali dogajanje; napišite vse, kar veste o posnetku. Če datuma ne veste, nam posredujte približno letnico posnetka. **Svojo fotografijo lahko pošljete po internetu na naslov urednice: irena.greiner18@gmail.com ali jo prinesete urednici osebno.** Zagotovo jo boste dobili vrnjeno.

Fotografijo je prispevala **Romana Stakne**: 60 let staro vabilo Turističnega društva Črna na družabni večer.

90-letnici

Ljudmila Kurnik

Vida Kotnik

ČESTITAMO!

UTRINKI

V Koprivni so imeli junija otvoritev obnovljene ceste od Šumela do Edija Kamnika, foto Peter Kamnik.

Na slovesni dan prostovoljstva je Mojca Petrič, učiteljica na POŠ Žerjav, prejela posebno priznanje za predano prostovoljsko delo.

Občina Črna Na Koroškem se je udeležila 10. Knjižnih olimpijskih iger v organizaciji Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika.

Penzion Na trati je prejel okoljski certifikat EU ECOLABEL ter obenem znak Slovenia Green Accommodation.

Ustvarjanje močnejše povezanosti turistične ponudbe v Črni na Koroškem.

Obisk pri slovenskem veleposlaniku Damijanu Sedarju v Sarajevu.

Skupina kolesarjev se je že dvajsetič podala na pot od Črne do Pirana.

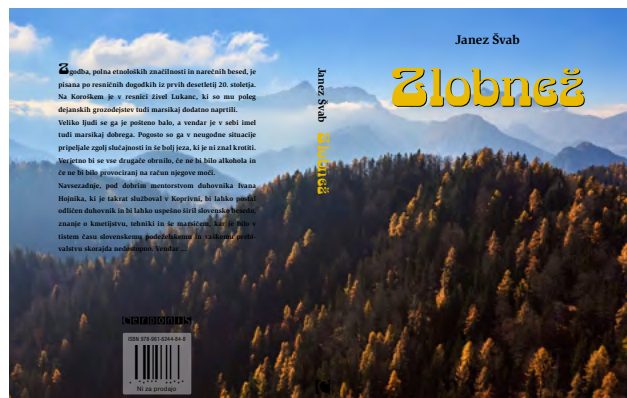

Sodelovanje na 6. Podeželskem parlamentu v Ilirski Bistrici.

Predstavitev romana Zlobnež

Predstavitev romana Zlobnež, katerega avtor je častni občan Črne Janez Švab.

OB IZDAJI ZBORNIKA

70 LET TURISTIČNEGA TEDNA V ČRNI

Na družbenih omrežjih vsakodnevno spremljamo ocene o 70. Koroškem turističnem tednu v Črni. Te ocene so zelo subjektivne, narejene pač po tistem, kar je nekemu všeč.

Koroški turistični teden je bil že v osnovi oblikovan tako, da je v času odvijanja le-tega za vsakega nekaj. Športniki bi pač imeli bolj športnega, tisti, ki radi plešejo ali poslušajo glasbenega, bi imeli teden z veliko dobrih ansamblov, ljubitelji kulture bi imeli kulturni teden, etnološko obarvani bi se zadovoljili le z etnološkim tednom, lovci bi imeli lovskega, kmetje kmečkega ... Nazadnje pa moramo priznati, da si lahko vsak najde v programu kaj zanimivega zase. Še zase moram povedati, da sem se v preteklosti nekaterih prireditve le s težavo udeleževal, a sem se moral, ko sem bil predsednik društva ali župan. Potrebno je razumeti organizatorje. V delo je vključenih nekaj stotin ljudi, ki prostovoljno in zastonj to pripravijo in izvedejo ob vseh predvidenih in nepredvidenih dogodkih. Torej še kako so potrebne pohvale in ne graje, nespodobnosti na družbenih omrežjih ali obrekovanja pri stojnicah.

Res je potrebno poskrbeti za okrog sedemdeset prireditev, za varnost, za izvajalce, denar, prostor ... Verjemite mi, da so organizatorji na koncu tedna pošteno utrujeni in še kako godi jim vsaka pohvala.

Naj bo ena pohvala za vso delo za nazaj tudi zbornik, ki smo ga pripravili in izdali ob 70-letnici ponovno ustanovljenega društva in ob 70. Koroškem turističnem tednu. Turistično društvo Črna je imenovalo uredniški odbor, in sicer Janeza Švaba, Nevo Germadnik in Nado Vačun. Časa za pripravo je bilo malo in potreben je bil razmislek o velikosti zbornika, o nakladi, sredstvih za plačilo, o pridobivanju materiala ... skratka, bilo se je potrebno odločiti med knjigo ali manjšo zgibanko. Rekli smo 'knjiga', kajti vsi sodelujoči na turističnih tednih so si zaslužili trajni spomin.

Denar za tisk, oblikovanje in drugi stroški? Županja Romana Lesjak ima posluh za to, tako da pri tem ni bilo težav.

Lektura? Tisti, ki pišemo, vemo, da je najboljša pred objavo dati prispevek Marti Repanšek ali Ireni Greiner. Irena je bila pripravljena popraviti, dopolniti ali svetovati za vse napake, ki so se nam pri pisanju zgodile. Tisk, priprava strani? Že kar pri nekaj stvareh sem sodeloval z Blažem Prapotnikom in njegovim Epigrafiom. Vedno sem bil zadovoljen in odločitev je bila hitra.

Zbiranje gradiva? V času od leta 1955 je Turistično društvo Črna vodilo šest predsednikov. Naj jih kar naštejemo: Franc Stakne, Franc Jug, Ivana Mrdavšič, Janez Švab, Štefanija Emeršič in Jani Herzog. Vsi smo v svoje delo vložili veliko energije, znanja, zamisli, sestankov, dogovarjanj, prošenj za denarno pomoč ... a vsi smo imeli eno napako. Nihče od nas ni pripravil in arhiviral kvalitetnega poročila po končanem turističnem tednu. Saj je za razumeti. Po tednu strahov, ali bo zdržalo vreme, ali bodo prišli vsi napovedani izvajalci, ali je dovolj dobro poskrbljeno za varnost, ali bo vsaj večina ljudi zadovoljnih in še marsikaj, smo bili potrebni počitka, odklopa. Torej se je bilo potrebno zbornika lotiti nekoliko drugače.

Začne se z uvodom, ki pove veliko, in sicer »Če se hočeš lušno imeti, moraš v Črno«. Nadaljujejo županja in dosedanja predsedniki društva. Kako zanimiva je Črna, je prikazano v naslednjih prispevkih. Kraj Črna, Peca s Toplo, Najevska lipa, Kralj Matjaž so res značilnosti našega kraja. Za podrobnejši dopis bi lahko napisali knjigo samo o Črni in okolici.

Sledi poglavje o Turističnem društvu Črna, našteje so najbolj tradicionalne prireditve v časih turističnih tednov in večji donatorji ter sponzorji prireditev.

Drugi del zbornika je namenjen izvajalcem. Težko bi prispevali vsi, ampak bilo je potrebno izbrati. Izbira je bila med tistimi najbolj tradicionalnimi organizatorji in tistimi, ki so se odzvali. Pri dveh prispevkih se namenoma nismo izognili uporabi imen. V teh prispevkih smo želeli pokazati število ljudi, ki sodelujejo že na eni prireditvi, kaj šele pri sedemdesetih. Vsekakor ni šlo za izpostavljanje posameznikov.

Zbornik je poln fotografij iz različnih obdobij. Slike so bile prav tako različne kvalitete in potrebna je bila še kar dobra obdelava. Oblikovalec je poskrbel še za to, da so slike podobnih velikosti, da se ne bi kdo počutil privilegiranega ali manjvrednega.

Za naslovnico je bila kar pestra izbira, največkrat med fotografijami kramarskega sejma. Na koncu je padla odločitev za fotografijo krogle in pod njo Črne z otvoritve ZIPLINA, avtorja Borisa Kebra.

Zbornik je nekakšna zahvala za vse tiste, ki so tekom let organizirali, delali, skrbeli za varnost ter pestrost in kvaliteto prireditev. Na koncu še zahvala: Nevi Germadnik in Nadi Vačun za sodelovanje pri pripravi, upravnemu odboru Turističnega društva in predsedniku Janiju Herzogu za izkazano

zaupanje, za vso pomoč hvala županji Romani Lesjak, Ireni Greiner za lekturo, fotografije in dobre nasvete, Borisu Kebru za naslovnico, avtorjem besedil in fotografij, kajti brez njih ne bi bilo zbornika, Blažu Prapotniku za oblikovanje in tisk in verjetno sem še koga nenamerno pozabil.

O vsebini nisem dosti napisal, kajti imam željo, da ga vzamete v roke, prečitajte ali vsaj pogledate fotografije.

V začetku pisanja sem nekoliko potarnal o kratkem času za pripravo zbornika. Prav v tem času sem izdal tudi svoj prvi roman z naslovom ZLOBNEŽ. Prav vesel sem bil, ko sem na predstavitvi ugledal res veliko množico ljudi v Kulturnem domu v Črni.

Roman ZLOBNEŽ na dobrih 250 straneh govori o znanem duhovniku v Koprivni Ivanu Hojniku in o vaškem posebnežu Lukancu. Vsaj kakšnega od starejših Črnjanov, Koprivcev ali Solčavanov so strašili s tem, da bo prišel Lukanc. Pred stoletjem je bil strah in trepet ljudi v Koprivni, Solčavi, Lučah in še kje.

Nič več o vsebini. Knjiga se lahko dobi v TIC Črna ali pri avtorju. In kaj je meni pri tem najbolj všeč? To, da me je najmanj šest oseb poklicalo in mi povedalo, da je to za njih prva prebrana knjiga v odrasli dobi in da bodo še posegli po drugih knjigah. Navsezadnje je knjiga le nekaj drugega kot prebrana vest na telefonu ali računalniku.

Janez Švab

GOBE NAŠE VSAKDANJE

Ljudje jo od užitnih gob najbolj poznamo

In brez strahu jo nabiramo,

Sicer ima značilno obliko in vonj

In ni veliko gob, ki gredo z njo ob bok.

Četudi jo gobarska lestvica bolj malo ceni, pa v

Kuhinji ne sme falit nobeni, saj

Aroma njena vsako jed obogati in doda piko na i.

Gozd je jeseni poln teh gob s temno rjavim klobukom.

Otrokom pri risanju služijo za likovne modele.

Babice jih najraje vlagajo in k narezkom pridenejo,

A tudi ježki si jih v brlog znosijo, da

Na mrzle zimske dni se njihovo telo okrepi!

Malo je gob, ki gozd tako lepo krasijo in

Užitne se zdijo, a ni tako, saj jih tudi

Šolarji poznajo, da niso za v košaro,

Najraje jih pri miru pustimo in se samo

Igre narave veselimo, saj so njen lepotni okras.

Cilj pa nam nikar naj ne bo, da jih brcamo

Ali drugače uničujemo, raje se zavedajmo, da del narave so!

Misliš, da sanjaš, ko na travniku zagledaš velik klobuk,

A kar hitro se zaveš, da je res, ko vidiš, da ni samo ta, da sta dva.

Rahlo jo primeš, odrežeš in prav skrbno jo v košaro odložiš!

Enako večkrat ponoviš in se sam sebi zdiš, kot da grešiš!

Le malokrat pri nabiranju uživaš tako,

A košara hitro polna je in domov z užitkom odpraviš se!

Ivan Kos

V ČEM ŠE SMO ČRNJANI POSEBNI

Črna je znana po tem, da med primerljivimi kraji izstopa na mnogih področjih. Ne bom jih naštevala, ker bi bil spisek pomanjkljiv. Zagotovo pa izstopamo po številu knjig, ki smo jih napisali Črnjani ali so bile napisane o Črni.

Preko 50 Črnjanov je, ki so izdali knjigo. Nekateri tudi več knjig, npr. Niko Brumen kar 12 (ali 13). Knjige črnjanskih piscev imajo različne vsebine: so raziskovalne narave, strokovna literatura, leposlovne, pesniške zbirke, zbirke aforizmov, potopisne ... vse »imamo pokrito«.

Izstopamo po tem, da imamo izredno dobro raziskano, kako so v preteklosti živeli naši predniki. To so hkrati odkrivali strokovnjaki s svojim strokovnim znanjem in domačini s poznavanjem svojega kraja. Etnologinja dr. Marija Makarovič je s prispevkom domačina Ivana Modreja napisala poglobljeno raziskavo ČRNA IN ČRNJANI (prva izdaja leta 1986 in ponatis leta 2013) in pozneje sama še knjigo JAZBINA, leta 2019. Profesor Janez Mrdavšič je izdal študijo KRAJEVNA IN DOMAČA IMENA V ČRNI NA KOROŠKEM IN NJENI ŠIRŠI OKOLICI. Zbral je podatke o kmetijah po najstrebših pisnih virih, njihova domača imena in kdaj so bile kmetije prvič zapisane ...

Vsi ostali, ki smo raziskovali zgodovino Črne, smo se tega lotili ljubiteljsko. Tako je opisal svoj zaselek Podpeco Milan Pečovnik, ki je zbral ogromno podatkov in opisal življenje, kot je bilo v Podpeci pred 1. svetovno vojno. Marko Berložnik in Peter Raztočnik sta opisala svoj Žerjav. Mene je spodbudila dr. Marija Stanonik, da sem začela zbirati mitološke pripovedi, ki so izšle kot Bajže s Koroške leta 1995. Od takrat sem bila nekako 'okužena' in sem zbiralala še naprej. Leta 2004 je izšla Večna ura. V njej so objavljene zanimive pripovedi, nabrane v naših krajih. Tončka Struga je slikovito opisala svojo mladost, kot jo je doživela v središču vasi. To je bil čas

pred vojno, med vojno, po vojni. Kristijan Jezernik je zanimivo opisal svojega sorodnika, ki je bil med prvimi piloti v Kraljevini SHS. Raznovrstnosti področij črnjanskega zgodovinskega prispeva tudi šport. Knjiga Vas olimpijcev Jožeta Plesca, na primer, za večno ohranja zanamcem bogato in edinstveno smučarsko tradicijo Črne. Kar 359 strani je imela tudi zajetna knjiga 90 let DPD Svoboda Črna na Koroškem, ki jo napisal Aleš Moličnik. Svoj pečat Črni pa je Aleš Moličnik zapustil tudi v dragoceni knjigi Zgodovina odbojke v Črni na Koroškem.

Že Krajevne skupnosti so podpirale kulturo. Takrat smo dobili knjigo Črna in Črnjani. Naš kraj izstopa tudi po tem, da imamo izredno srečo z župani; vsi dosedanji so močno in s srcem podpirali kulturo. Nikar ne mislimo, da je to samo ob sebi umevno, lahko bi bilo drugače. Župan Franc Stakne je redno vključeval literarne večere v turistične tedne. Številne knjige so bile na njih predstavljene. Znal je dobiti tudi denar, za denar smo si privoščili obilo kulture. Tako so se oblikovali tudi obiskovalci; vse kulturne prireditve so bile v Črni vedno dobro obiskane. Posebno ko je predstavil kdo knjigo, v kateri je predstavil karkoli v zvezi s Črno, je bila naša dvorana polna. Tudi danes v Črni ni težava ljudi dobiti v poročno dvorano, imamo stalne obiskovalce. Tradicija se je nadaljevala, kulturne prireditve tudi. Naslednji župan je bil Janez Švab, ki se je sam podal na književno pot, ko je raziskal pravljico o Kralju Matjažu, ki spi v bližji Peci. Spet so se nadaljevali tudi turistični tedni, v katerih je bila, tudi z njegovo močno podporo kultura pomembna.

Še dobro pomnim, ko mi je pred leti dala zamisel dr. Marija Makarovič, da bi izbrale določene občane in zapisale njihove življenjske pripovedi. Zmenila sem se s takratno in sedanjo županjo Romano Lesjak za četrto ure, v katerem bom predstavila najin načrt in jo skušala prepričati, da bi knjigo izdala občina in jo tudi financirala. Dobro sem se pripravila na ta razgovor, da bi jo prepričala. Po kratki predstavitvi zamisli me je prekinila, češ »ta pravi sta skupaj, gvišno bo kaj dobrega

Knjigo Okrogle in robate Storijske izpod Pece sta predstavljala častna občana Peter Kropivnik in Marta Repanšek. Za glasbo sta poskrbela Tia in Uroš Praprotnik.

nastalo.« To je bilo v začetku decembra 2013, avgusta 2014 je bila knjiga Življenjske poti nekaterih starejših prebivalcev Občine Črna na Koroškem predstavljena na Turističnem tednu. A opisana spodbuda o nastanku te knjige je le ena med mnogimi odločitvami, ki jih je v podporo literature in kulture kot županja sprejela Romana Lesjak.

Nadaljujejo pa krajevni pisci še naprej. Še vedno se najde Črnjan ali Črnjanka, ki se spomni svojih mladih dni v Črni, kot je storila Helena Ošlak, ki je nedavno izdala knjigo Črjanka. Pa Janez Švab tudi ne more nehati pisati, prav pred kratkim je napisal knjigo Zlobnež. V njej je v literarni obliki upodobil Lukanca, znanega posebneža iz Koprivne. Maja je bila v Razborju predstavljena knjiga Sadre Grabner Jonke z naslovom Lepe so dogodivščine Plešivčke, v kateri je predstavila veleposestvo Plešivec.

Poznavanje zgodovine Črne se ne konča s 50 avtorji knjig. Zgodovina kraja Črna se pomembno ohranja tudi preko zbornikov društev. Gasilsko društvo, kulturno društvo Svoboda, Planinsko društvo, zbornik OŠ Črna 200 let šolstva, Društvo starodobnikov, Turistično društvo ... Ob okroglih

obletnicah izdajajo zbornike in tam je opis življenja določene dela prebivalcev Črne.

In ne nazadnje, Črjanske cajtngje. Množica je člankov, ki ima etnološko vsebino, pomembno prispevajo k ohranjanju spominov na vse, kar je vredno spomina. Odkar izhajajo, ima Črna s Črjanskimi cajtngami dejansko zapisano svojo zgodovino.

Iz vsega povedanega izhaja, da imamo veliko domoznanskega gradiva iz zgodovine našega kraja, kar ima malokateri primerljivi kraj na Slovenskem. Tudi na to smo lahko ponosni. Lahko zaključimo, da je biser zgodovine našega kraja knjiga, ki jo bomo danes drugič predstavili, v kateri nam je Jože Gradišnik – Šanclov Zepi (Storije izpod Pece) opisal in narisal Črno, kakršna je bila pred sto dvajsetimi leti.

Marta Repanšek

(na literarnem večeru 10. avgusta 2026)

V SPOMIN

Poslovala se je **HELENA OŠLAK**, avtorica rubrike **Iz Lenčkine cule**.

Vsa leta izhajanja Črjanskih cajtng je v svoji rubriki pisala o življenju, izkušnjah, delila nam je nasvete in modrovala o ljubezni, izgubi, žalovanju, veselju, petju, ustvarjanju, gibanju, naravi ... Pogrešali bomo njena razglabljanja.

Pisala je tudi pesmi, ki jih je izdala v zbirki Ko čustva oživijo in spregovorijo. Osre-

dnja misel večine njenih pesmi je ljubezen, izpoved le-te pa je večinoma trpka in polna želja. Bralec lahko začuti njen nemirni duh, včasih izgubljen, včasih pa je odločen z notranjimi boji in z željo po sreči. Kljub vsemu je pela hvalnico življenju.

Kasneje se je opogumila in se lotila pisanja avtobiografskega romana Črjanka. Obudila je lepe spomine na svojo otroštvo in mladost, na starše in njihovo srečno družino, na čase skromnega življenja knapovških družin, otroška potepanja in vragolije po Črni in njeni okolici, spominjala se je izletov po Jugoslaviji, prvih služb, opravljanja dela medicinske sestre in kasneje defektologinje ...

Lenčka je imela rada veliko stvari: kot športnica je bila gimnastičarka, oboževala je ples, obiskovala je planine, kasneje pa je vodila rekreacijo za veteranke. Njen naravni talent za glasbo ji je omogočil petje, z veseljem je prepevala v pevskem zboru in ga mnogo let tudi vodila. S spretnimi prsti je ustvarjala makrameje, pajčevinke, čipke. S smislom za estetiko je krasila prostore, pripravljala poslovna darila, opremljala razstave ... »Svet brez ustvarjanja bi bil dolgočasen,« je rada rekla. Vse to jo je izpolnjevalo in ji prinašalo zadovoljstvo.

Draga Lenčka, pogrešali te bomo. Počivaj v miru.

Urednica

OD SULTANOVEGA DVORA V DŽUNGLO POTOVANJE PO INDONEZIJI

Lansko poletje me je obiskal moj stari prijatelj Dejan, ki že nekaj let živi z ženo Tesso in sinom Tiborjem v Yakarti, glavnem mestu Indonezije. Ob kavi sva klepetala, ko mi je pripomnil: »Zdaj pa res moraš priti na obisk! Zdaj je zadnja priložnost.« In dodal: »Počasi se selimo nazaj v Evropo.« Že nekaj let sem mu obljubljal, da priletim pogledat v ta, za nas kar odmaknjen konec sveta. Hitro sva naredila plan, da bo najboljši čas za potovanje ravno, ko se v Indoneziji zaključuje deževna doba. Takrat je sicer še vedno precej vroče, a je zrak mnogo boljši kot v suhem delu leta, ko se mesta dušijo v smogu.

Konec februarja sem tako po dveh urah in pol letenja z Brnika pristal v Istanbulu, se presedel na drugo letalo, kjer me je čakalo še kakšnih 12 ur leta. Že v prvih trenutkih izkrcanja v Yakarti sem začutil tropsko klimo. Vročina mi je puhnila v obraz, sopara pa je visela v zraku, ko sem si tlačil bundo v nahrbtnik. Ko mi je zazvonil telefon, sem videl, da me šofer že čaka. Dejan ga je poslal, da me pobere, in hitro je postalo jasno, da je to zelo hierarhična družba. V velikem svetlem avtomobilu sem se hotel uvesti spredaj na sovoznikov sedež, a se je nasmejal in dejal: »Ne, ne, gospod Thomas, vi ste prijatelj mojega šefa, vi se vozite zadaj. Spredaj sedijo služabniki.« S precejšnjim začudenjem sem se usedel na zadnje sedeže, kjer me je že čakala ohlajena voda, in sva šla na pot.

Noč je legala na največje mesto na svetu, midva pa sva se vozila skozi neskončne ulice nizkih hiš, ki so le v samem centru zrasle v nebotičnike, nato pa so se zopet spremenile v pritlična poslopja. Pred njimi so domačini prodajali hrano za večerjo, posedali na pločniku ali ležali po tleh. Mesto ni imelo konca. Nič čudnega, da je bilo tako, saj ima Jakarta okrog 46 milijonov prebivalcev. Po dolžini pa sega tako daleč, ko če bi se mesto neprekinjeno raztezalo vse od Črne do Zagreba. Kljub sijočim nebotičnikom v centru pa je večina ljudi za naše razmere izjemno revna. Podatki o tem, koliko zaslužijo, so zelo različni in se od kraja do kraja v Indoneziji močno razlikujejo. Minimalne plače nihajo med kakšnih 170 in 200 eur, medtem ko je povprečna plača slabih 300 eur. Veliko teh števil pa je zgolj na papirju in jih ljudje v resnici ne dosegajo. Evropejci smo za njih dejansko izjemno privilegirani in predvsem zelo bogati.

Doma me je že čakala slastna večerja, polna izvrstne zelenjave, riža, fermentirane soje (imenujejo jo tempe), nekaj mesa in gora sadja. Predvsem pa dobra novica. V čast mojega prihoda sta Dejan in Tessa organizirala wajang. Wajang je vrsta tradicionalnega senčnega gledališča, kjer se za osvetljenim platnom z lutkami, narejenimi iz usnja, s pomočjo senc, ki jih lutke ustvarijo, pripoveduje zgodba. Vse skupaj spremlja orkester z indonezijsko glasbo. Gre za skoraj izumrlo tradicijo, ki so jo v preteklosti izvajali na kraljevih

dvorih. Čez nekaj dni se je tako v njuni hiši zbralo še nekaj prijateljev in pričel se je pravi glasbeno-gledališki spektakel, v katerem je sodelovalo skoraj 20 nastopajočih. Mojster z lutkami nastopa za osvetljenim platnom, pred tem pa sedi vrsta glasbenikov, ki na svoja glasbila izvajajo oglušujočo tradicionalno glasbo. Prava atrakcija!

Naslednji dan sva z Dejanom spakirala nahrbtnike, saj so naju zjutraj že pobrali vodiči, da smo se podali na pot v džunglo. Več ur vožnje z avtom se je končalo v vasi z nekaj hišami, v odmaknjenih hribih v regiji Banten. To je področje, kjer živijo Baduji. Staroselci, ki se pri svojem življenju držijo serije starodavnih pravil, imenovanih adat. Gre za pravila, ki jih predajajo med generacijami in jih nato glede na vse bolj spreminjajoče se okoliščine tudi prilagajajo. Za primer naj povem, da se ne smejo voziti z avti, nekateri med njimi ne smejo uporabljati nikakršne tehnologije (telefonov, elektrike ali česarkoli podobnega). Prav tako naj ne bi nosili obutve, zato t. i. notranji Baduji, za katere so ta pravila posebej stroga, hodijo bosi. Predpisan imajo tudi način oblačenja. Predvsem pa jedo le tisto, kar pridelajo ali naberejo v džungli. Gre za skupnost, ki se skuša držati življenja v skladu z naravo in časti svoje mrtve prednike.

Po več urah vožnje po razdrapanih cestah v džunglo smo prispeli v vas, kjer smo še lahko našli gostilno, pojedli kosilo in nato z nahrbtniki na ramah nadaljevali pešpot v prostrano džunglo. Po dobri uri pešačenja v hrib smo prišli v pravo vas. Hiše imajo postavljene na tramih in približno pol metra dvignjene od tal. Stene so preprosto spletene iz palmovih listov, prav tako streha, tla pa narejena iz bambusovih palic. V hiši skoraj nimajo druge opreme kot ognjišče, tam pa se nahaja nekaj loncev za kuhanje. Postelj, klopi, stolov, omar ne poznajo. Spijo, počivajo in jedo na tleh.

Izkušnja z Baduji je bila nekaj posebnega, sploh z antropološkega pogleda. Gre namreč za ljudi, ki so izjemno zaprti in neradi govorijo že med sabo, s tujci pa sploh ne. Prejšnja hrana, ki za evropske razmere ni kaj posebej razkošna, se je med Baduji še nekoliko bolj omejila. Pri domačinih nas je čakala večerja. Na vodi skuhan riž, zraven pa so postregli kuhano listje nekega lokalnega drevesa. Listje je bilo zvito in zavozlano v nekakšen vozelj. Vse skupaj je imelo okus po kuhani travi.

Družina, ki nas je vzela pod streho, je bila kljub našemu precejšnjemu navdušenju pri spoznavanju njihovega načina življenja povsem zadržana in le redko je kdo odgovoril na vprašanje. Skoraj na vsako vprašanje, ki sem ga postavil, so odgovorili: »Ne vem«, »Tega ne poznam« in »Pri nas tega ni«. Človek pripotuje na drugi konec sveta, da ne izve nič in ga gostitelji skoraj ignorirajo. Po dveh dneh frustracij, da ne želijo komunicirati, se je le počasi odprlo ... Gospodar pri hiši

je pričel pridobivati zaupanje in začel pripovedovati stvari o njihovem življenju, dušah mrtvih prednikov, ki jih spremljajo, o skrivnostnem ritualu, ki ga izvedejo, da posvetijo riž, in tako naprej. V zahvalo sem mu ponudil viski. Nikoli doslej v življenju ga še ni poskusil in ko je naredil prvi majhen požirek, se je skremžil in začel pihati iz ust, zraven pa govoriti: »Ufff!! To je vroča voda! To je vroča voda!«

Kopalnica za celo vas.

Med Baduji.

Naslednji dan smo odšli do nekaj ur hoda odmaknjenega živega mostu, ki ga spletejo iz lijan. Nad kanjonom deroče reke so že pred kakšnim stoletjem spletli lijane, ki rastejo še danes. Most je prava viseča atrakcija, ki pa se precej ziba, ko stopiš nanj. Sredi džungle pa je to edini most, ki te čez rečni kanjon popelje v drugi predel gozda. Sledila je nekaj ur trajajoča pot nazaj čez strma pobočja, da smo se vrnili v vas. Vročina in vlaga sredi deževne dobe sta bili nepopisni. Umivanje pa je bilo spotoma v potoku. Kopalnica v vasi je namenjena sicer vsem prebivalcem, a je bolj spominjala na neko zapuščeno barako, v kateri je stal plastičen sod z vodo,

ilovnata tla pa so bila vsa razmočena. Ker so se globoko ugrezala, si moral stati na v blatu zvaljenih kamnih, sicer bi prišel iz kopalnice bolj umazan, kot si šel vanjo.

Po nekaj dneh kar nenavadnega življenja med Baduji sva se s kolegom in prevajalcema odpravila nazaj v Yakarto. Čakala nas je pot v Cirebon. Tessa, ki dela kot diplomat na švicarski ambasadi, je dobila vabilo, da obiščemo tamkajšnjega sultana. Kakšnih šest ur vožnje iz glavnega mesta se nahaja obalno mesto, kjer ima sultan Rihardja Jali s kraljico Medijo svojo rezidenco. Del poti v mesto je bilo namenjen ponavljanju protokola in uradnemu naslavljanju sultana, kraljice in ostalih članov kraljeve družine. Ko smo se približali posestvu, nas je čakal moški v beli uniformi, ki se je z motorjem odpeljal pred našim avtomobilom in nas privedel do dolge travnate poti. Na koncu te poti so pred vhodom v hišo stali v bele uniforme oblečeni moški, ki so v špalirju čakali naš mimohod. Vsakemu smo stisnili roko in bolj ko smo se bližali koncu vrste, več medalj so nosili na prsih. Zdelo se je, da so nas pričakali sultanovi služabniki, ki nas bodo privedli do sultana. Zunaj je bila temperatura krepko čez trideset stopinj, vlaga nepopisna in vsi smo hoteli z žgočega sonca čim prej v hišo. Dolge kolone teh »služabnikov« pa ni in ni bilo konca. Vsak od njih je hotel poklepetati, tako da smo pričeli hiteti. Dovolj je bilo sonca in protokolarnih klepetanj. Ko smo le prišli do zadnjega, ki smo ga v vsej naglici hoteli skoraj že obiti, se mož nasmeje in tiho reče: »Hello, I'm sultan!« (Pozdravljeni, jaz sem sultan!). Pa je šel v nič ves protokol z uradnim naslavljanjem in izkazovanjem kraljeve časti.

Sultan nas je sprejel v majhni, ne preveč ugledni hiši. Strop je bil narejen iz palmovih listov, po tleh so bili položeni tepihi, na stenah razne fotografije družine, v veliki sobi pa stoli, ki so vodili do sultanovega zlato pobarvanega prestola. To je bila njegova zasebna rezidenca. Hiša je bila nizka, narejena v tradicionalnem slogu tiste regije, na naše razočaranje v njej ni bilo klimatske naprave, tako da je bila vročina še bolj neznosna kot zunaj. Sultanova družina to hišo uporablja za neuradne obiske, ki pa so lahko bili vse prej kot neformalni. V tej sobi se je drenjalo ljudi in kmalu smo izvedeli, da so belo uniformirani »služabniki«, ki smo jih pri vходу na hitro odpravili, dejansko njegovi ministri in svetovalci. Pred nas je stopil vodja sultanovega kabineta in pričel se je pozdrav in nagovor dveh princev, mladih sinov sultana, in kraljice. Kraljica nam je napovedala, da pričakujejo še en obisk. Na naše veliko presenečenje so kmalu v dvoranco, kjer smo sedeli, vstopili člani malezijske kraljeve družine. Malezijski sultan je bil oblečen zelo preprosto, njegova kraljica pa je nosila dolgo, iz zlatih niti stkano tradicionalno krilo. Spremljali pa so ju spremljevalci in predstavniki nevladnih organizacij. Lahko si mislite, kako začudeni smo bili in kakšen občutek je, ko nehote padeš v situacijo, kjer sediš med dvema kraljevima družinama, ki prijazno kramljata s tabo. Pričel se je program, ki je trajal kakšne tri ure, kjer so predstavljali zgodovino sultanata, njihove različne jezike, plese, gospodarstvo in seveda batik, na katerega so še kako ponosni.

Po vrnitvi iz Cirebon v Yakarto sem se odpravil na letalo in odletel v Yokyakarto, drugo največje mesto Indonezije. Želel sem si ogledati ene najbolj fascinantnih budističnih in hiduističnih templjev na svetu. Najprej sem obiskal tempelj Borobudur. Bil je zgrajen v 8. in 9. stoletju, v času vladavine budistične dinastije Šailendra. Postopoma so ga zaradi vulkanov, ki so v bližini občasno bruhali, opustili. V 19. stoletju pa so ga arheologi ponovno odkopali. Borobudur je velikanski, resnično fascinantni budistični spomenik, sestavljen iz več teras, stup in številnih reliefov, ki prikazujejo budistične nauke. Danes je uvrščen na Unescov seznam svetovne dediščine. Tam me je čakalo prvo presenečenje, ko sem ugotovil, da je tempelj odprt od 6. ure zjutraj, ob 16.00 pa so ga že zapirali. Zdelo se mi je prezgodaj, da bi ob tako zgodnji uri šel raziskovat ta mogočni spomenik. Napaka! Ko sem se okrog 10. ure pričel vzpenjati po tempeljskih terasah, mi je kmalu postalo jasno, da je tako »pozna« ura precej nepraktična. Temni kamen se je na ekvatorskem soncu tako segrel, da je bilo po njem skoraj nemogoče hoditi.

Pri izmenjavi daril s sultanom.

Malezijska kraljeva družina.

Turisti smo se skrivali po senčnih kotih tempeljskih stopnišč in se kmalu začeli spuščati na vznožje hriba, kjer je bilo moč najti nekaj sence in klimatizirane prostore muzejev. Naslednji dan je sledil nov podvig. Hinduistični tempelj Prambanan. Ta je bil zgrajen v 9. stoletju in kasneje prav tako opuščen. Gre za velik hindujski tempeljski kompleks, posvečen predvsem bogovom Šivi, Višnuju in Brahmi. Poleg osupljivega tempeljskega kompleksa pa me je presenečalo tudi dejstvo, da sem sam moral kar nekajkrat pozirati za fotografiranje. Lokalni prebivalci so bili veseli obiska in mi povedali, da se jim zdijo beli ljudje precej lepi. V smehu sem spraševal, kaj je na nas v njihovih očeh tako lepega, in povedali so mi, da imamo poleg bele polti posebej lepo oblikovane nosove.

Tempelj Prambanan.

Potovanje po reki Sekonyer.

Nekaj dni potepanja po Yokyakarti me je odpeljalo naprej. Odšel sem na otok Kalimantan, bolj poznan po imenu Borneo. Prijatelj Dejan mi je pomagal urediti, da sem lahko najel ladjo in ladijsko ekipo: kapitana, njegovega pomočnika, vodiča in kuharico. S posadko sem se podal po reki Sekonyer. Gre za široko plovno reko v velikem nacionalnem parku Tanjung Puting, kjer je zatočišče za orangutane. Plutje s kakšnih 15 metrov dolgo leseno ladjo po kalimantanski džungli je bilo pravi odklop. Globoko v gozdu ni telefonskega signala, prav tako ne elektrike. Opazovanje tako odmaknjene dela sveta je fascinantno tudi zaradi tamkajšnje flore in favne. Ladja se počasi premika po reki, s palube pa skupaj z vodičem opazuješ opice, krokodile, neverjetno pisane ptice in neskončno vrsto eksotičnega drevja in rastlin. Vrhunec te poti so postojanke, kjer skrbijo za orangutane. Še pred kakšnim desetletjem je bilo v modi, da so ljudje kradli mladiče orangutanov in jih imeli za domače živali. Te sprva majhne opice so bile izjemno prikupne, a z leti lahko postanejo prav mogočne živali, ki so vse prej kot majhen hišni ljubljencek. S svojimi tudi 100 in več kilogrami niso primerne za v hišo, zato so jih ljudje zapuščali. Ker je njihova populacija zelo ogrožena, so indonezijske oblasti ustanovile park, v katerem so v naravnem okolju začeli skrbeti za te zapuščene, pogosto poškodovane ali zlorabljene živali. Med hranjenjem v parku, ko jim tamkajšnji čuvaji prinesejo banane in sladek krompir, je tako že na daleč slišati, kako se te mogočne opice počasi in glasno zibajoč z veje na vejo premikajo po gozdu. Visoko v krošnjah si nato naredijo svoje »гнездо«, kjer v miru pojedjo sadje in prenočijo.

Moje potovanje po reki je trajalo tri dni. Poleg poslušanja nočnih glasov džungle in prebujanja v jutranji rečni meglici je za posebno dober vtis poskrbela tudi kuharica. V le nekaj kvadratnih metrov veliki ladijski strojnici je v vsem trušču ladijskega motorja na improviziranih kuhalnikih pripravljala več kot izvrstno hrano za celotno posadko. Gospa, ki na mojo žalost ni znala niti besedice angleško, se je spretno vrtela v tej klavstrofobični kuhinji in nas razvajala z raznimi specialitetami. Trem obilnim kuhanim obrokom zjutraj, opoldne in zvečer je sledila še vmesna malica. Za zajtrk je postregla mangove palačinke ali pečeno sadje ter kruh in druge kolače. Za kosilo vedno po njihovi navadi riž in številne prikuhe iz mesa, predvsem piščančjega, nato še sadne in druge solate. Za večerjo pa znova kakšno jed, ki je nisem poznal. Da sem res lahko privilegiran popotnik, sem videl, ko sem prišel s popoldanskega pohoda po džungli. Na ladijski palubi me je v prijetni senci čakala kava, ki jo je vedno postregla skupaj z ohlajeno, mokro in odišavljeno brisačko. Vodič mi je povedal, da kava v tej sopari bolj tekne, če si daš to mrzlo brisačo na glavo ali za vrat, da te med srebanjem toplega napitka prijetno hladi. Če zraven prigrizneš še kakšno sladico ali pripravljeno sadno kupo, si večjega luksuza sredi divjine ne moreš predstavljati.

A vsaka pot se mora končati. Po letu iz Kalimantanana sem se za eno noč še vrnil v Yakarto, od tam pa nato na dolgo pot nazaj v Slovenijo.

Koče lokalnih ribičev ob reki Sekonyer.

Kosilo na ladji.

Indonezija je dežela otokov in raznolikosti. Čeprav nisem videl vsega, kar sem želel, je bilo to gotovo eno mojih najlepših in razgibanih potovanj doslej. Vsekakor pa je to dežela, ki še kliče, da se vanjo nekoč znova vrnem!

Tomaž Simetinger

RDEČA ROŽA SREDI PRAHU – ALI KAJ SEM NAŠLA V GAMBIJI

Odkar sem se vrnila iz Afrike, natančneje iz Gambije, dobivam vedno ista vprašanja: Zakaj sem sploh šla? Kako je bilo? Ali se bom še vrnila? In ves čas razmišljam, kaj me ljudje v resnici sprašujejo. Ali jih zanima, ali sem začutila tisti "klic Afrike", o katerem vsi radi govorimo? Ali jih zanima, ali me je izkušnja pretresla, šokirala, razočarala? Ali pa želijo slišati, da se nikoli več ne bom vrnila? Ali pa morda pričakujejo, da bom vsakič znova odprla in delila svojo zgodbo – in svoje srce. Da bom povedala, da sem se v resnici izgubila v tem kaotičnem modernem svetu. Da življenje v korporaciji, kjer delam, pogosto vodi do tega, da se začneš spraševati o smislu. Da ko postaneš mama, partnerka in hkrati zaposlena ženska, pričakovanja samo še rastejo. Da sodoben svet od ženske zahteva, da je vse: popolna mama, popolna partnerka, skrbnica doma, tista, ki kuha, čisti, organizira življenje, se igra z otroki in zvečer še poskrbi za odnos. Da se starši starajo in vsi pričakujejo, da si vedno na voljo. In da ambicioznost pri ženski še vedno pogosto ni dobro sprejeta – saj naj bi bila 'skromnost' njena najlepša vrlina, čeprav se od nje pričakuje veliko več kot le to. Na koncu ugotoviš, da si se v vseh teh vlogah izgubil. Da ne veš več, kdo je tista svobodna, radovedna punca, polna idej in sanj. Ostaneš samo še nekdo, ki skrbi za vse – ker pač moraš.

Zato me je še toliko bolj presenetil odziv okolice, ko sem šla sama v Afriko, v Gambijo. Kot da ljudje, ki so mi blizu, ne verjamejo, da lahko doma nosim 1001 odgovornost, imam izkušnje potovanja, ne zmorem in ne smem pa narediti nekaj, kar veliko pomeni meni. Kot da je dejstvo, da sem mama, dovolj, da si tega ne bi smela privoščiti. In naj se pač sprijaznim, da takšno je pač življenje in del odraslosti. Težko in pusto.

Zato vas res iskreno vprašam: Kolikokrat ste to očitali moškemu? Ste mu kdaj rekli, da zapušča družino, ker gre za dva tedna nekam daleč? Ste kdaj podvomili v njegovo odločitev in njega, ko je rekel, da potrebuje odmik?

Moderni svet nas duši s pričakovanji. Z idejo, kako bi stvari morale izgledati. In z ritmom, ki je tako hiter, da sem imela po vrnitvi občutek, kot da so me vrgli v deročo reko in rekli: "Irena, zdaj pa preživi."

Naj odgovorim še na drugo vprašanje: Kako je bilo?

Izkušnja je vedno odsev tega, kakšen človek si. V Gambiji lahko vidiš kupe smeti, odsotnost sistema, nepismenost, pomanjkanje priložnosti. Lahko pa v tem istem prostoru vidiš tudi nekaj drugega. Jaz sem v tistem pesku, prahu in kaosu videla rdeče cvetove. Neverjetno lepe rože, ki rastejo sredi vsega tega. Tak kontrast je tudi moja izkušnja. Lahko vidiš težke razmere – in so res težke. Dejstvo, da je izobraževanje plačljivo, da so družine velike in nimajo denarja niti za

hrano, kaj šele za šolo. Da zaradi tega potencial ljudi ostaja neizkoriščen. Ampak ko tem ljudem prisluhneš, vidiš nekaj drugega. Vidiš sposobnost, srčnost, željo po spremembi. Vidiš ljudi, ki bi, če bi imeli možnost, ustvarili neverjetne rešitve. Ker pa te možnosti nimajo in včasih sploh ne vedo, da obstaja, se predajo in obstanejo. Srečala sem ljudi, ki v nevladnih organizacijah poskušajo izboljšati življenje skupnosti, odnos do narave, do živali. Ko sem pomagala pri zaščiti morskih želv, me je navdušil njihov entuziazem – čeprav jim primanjkuje znanja in sredstev.

Na koncu ugotoviš, da niso krivi sami, kot jih radi obsojamo. Že sam sistem jih pušča za sabo. Elektrike ni bilo tudi po 14 ur na dan. Ljudje, ki so prodali generatorje, ker so verjeli obljubam o elektriki in njeni napeljavi, danes to obžalujejo. In potem se vprašaš, kako srečni smo v Evropi, pa tega sploh ne vidimo. Kako hitro kritiziramo sisteme, ne da bi razumeli njihovo vrednost.

Dotaknila se me je zgodba dečka, ki si je zlomil nogo. Ker ni prostega dostopa do zdravstvene oskrbe, so ga odpeljali k vaškim zdravilcem, a brez ustreznega zdravljenja se mu je kost napačno zarasla, kar je pustilo trajne posledice. Na vrtčevskem izletu sem ga nosila dva kilometra, da je lahko sledil svojim sovrstnikom – njegov nasmeh pa je bil neprecenljiv.

To je tista rdeča roža, o kateri govorim. Spoznala sem izjemno srčne ljudi. Smejala sem se, kot se nisem že dolgo. Delili smo zgodbe, sanje, ideje o drugačnem življenju.

In še zadnje vprašanje: Ali se bom vrnila?

Svet je poln zgodb in ljudi, ki jih želim spoznati. Če obstaja klic, potem je to moj klic raziskovanja – ne samo Gambije, Afrike, ampak sveta. Če me kaj vleče nazaj, so to ljudje. Ljudje, ki so spremenili moje srce. Pogrešam tudi preprostost. Počasnost. Skupnost. Pogrešam sebe – tisto Ireno, ki se zna smejeti, ki je lahkotna, igriva. V tem tempu življenja, ob vseh odgovornostih in razpršenih odnosih se zdi ideja večernega sedenja ob močnem zelenem čaju attayi, pogovora in smeha skoraj kot sanje.

Ne vem, ali sem odgovorila na vprašanja. Morda sem samo še enkrat odprla svoje srce in ga položila pred ljudi. Vsekakor pa si želim, da bi znali drug drugega bolj začutiti in razumeti. Včasih je dovolj že to, da drugemu damo priložnost, da pove svojo zgodbo – šele takrat ga lahko resnično vidimo. In morda na koncu ugotovimo, da je prav on tista rdeča roža, ki nas spomni, kako lepo je življenje ... Le opaziti jo moramo.

Irena Moličnik

PETROV KOT(L)IČEK

NEKAJ O KISU

Jabolčni kis iz domačih jabolk – lesnik je pri nas izredno popularen in koristen.

Jabolko LESNIKE je majhno, trdo in kislo, drevo lesnike pa najdemo v starih sadovnjakih in na gozdnih robovih. Okus sadežev je trpek, zato niso primerni za svežo uporabo. Odlično pa jih lahko uporabljamo za kis, žganje in marmelado.

Lesnika je pomembna, ker ohranja gensko pestrost slovenskih sadnih vrst. Je trpežna, nezahtevna in primerna za ekološko pridelavo. To drevo ima tudi kulturno vrednost, saj je povezano s starimi kmečkimi praksami in ljudskim izročilom.

Za jabolčni kis bi teoretiki lahko rekli, da je skisan mošt. Ampak moramo upoštevati dve fazi fermentacije. Najprej alkoholno in potem še očetno. Pri alkoholni fermentaciji se sladkorji iz jabolk s pomočjo kvasovk spremenijo v mošt, nato pa le-ta s pomočjo očetnih bakterij oksidira v očetno kislino (kis). Fermentacija poteka počasneje, bolj stabilno, zaželjena temperatura pa je od 10 do 24 stopinj Celzija.

Takšen kis je pomemben, ker vsebuje veliko kalija, elementa, ki igra ključno vlogo pri delovanju mišic, srca in živčnega sistema. Uravnava elektrolitsko ravnovesje v telesu: omogoča krčenje mišic, podpira živčni sistem ter pomaga pri delovanju ledvic in krvnega tlaka (saj uravnava delovanje encimov). Nekateri ameriški zdravniki celo pravijo, da jabolčni kis pomaga, da kalij deluje bolj učinkovito. V naravi kalij najbolje deluje v kislem mediju in pomaga uravnavati tekočine v telesu.

Peter Lenče

PARTICIPATIVNI PRORAČUN OBČINE ČRNA NA KOROŠKEM

»MOJ PROJEKT ZA ČRNO 2027«

Participativni proračun je sistem razporejanja dela proračunskega denarja, tako da pri odločanju o njegovi porabi sodelujejo prebivalke in prebivalci Občine Črna na Koroškem. Je mehanizem vključevanja občanov v odločanje o porabi proračunskih sredstev. Glavni namen je spodbujanje aktivne participacije – vključenosti občanov, dvig kakovosti bivanja v lokalnem okolju in krepitev skupnosti.

V Pravilniku o postopku izvedbe participativnega proračuna v Občini Črna na Koroškem, ki ga je sprejel občinski svet, so natančno določeni postopki za njegovo izvedbo.

Celoten Pravilnik o postopku izvedbe participativnega proračuna v Občini Črna na Koroškem je objavljen na spletni strani občine: www.crna.si.

Postopek izvedbe participativnega proračuna bo izveden v naslednjih korakih:

Javni poziv občanom za oddajo projektnih predlogov, ki je objavljen v avgustu 2026. Javni poziv pripravi občinska uprava in potrdi strokovna komisija, objavljen bo na spletni strani in oglasni deski občine ter poslan v vsa gospodinjstva.

Zbiranje projektnih predlogov, ki morajo zadostiti naslednjim pogojem:

- projekt prispeva k uresničevanju javnega interesa na območju občine Črna na Koroškem,
- je takšne narave, da bo nosilec projekta lahko Občina Črna na Koroškem,
- je skladen z razvojnimi usmeritvami občine, opredeljenimi z veljavnimi razvojnimi programi, s strategijami in programi razvoja posameznih področij,
- izveden bo na območju občine,
- ni uvrščen v proračun občine in ne ustreza pogojem za nepovratna finančna sredstva, ki jih predlagatelj lahko pridobijo na razpisih Občine Črna na Koroškem,
- ne predlaga izvedbe in financiranja že obstoječe in financirane redne dejavnosti,
- v zadnjih petih (5) letih še ni bil (so)financiran iz proračuna Občine Črna na Koroškem,

Preverjanje predlogov:

Občinska uprava vse prejete predloge vsebinsko pregleda in preveri časovni, ekonomski oz. finančni, zakonodajni, zemljiško-knjižni vidik, kakor tudi vidik vzdržnosti izvedenega projekta ter pripravi obrazložitev in pojasnila za strokovno komisijo.

Glasovanje

Strokovna komisija pripravi končni seznam skladnih in izvedljivih projektov za glasovanje, občinska uprava pa občane povabi na glasovanje, ki poteka preko spletne pošte, navadne pošte ali osebno v določenem roku. Vsak občan ima pri glasovanju en glas za projektni predlog, ki ga želi podpreti.

Objava rezultatov in umestitev v občinski proračun

Po vrstnem redu glede na dobljeno število glasov strokovna komisija potrdi toliko projektnih predlogov, kolikor je razpoložljivih sredstev.

Uradne rezultate glasovanja objavi občinska uprava Občine Črna na Koroškem na spletni strani in na oglasni deski Občine Črna na Koroškem in tudi v decembrski številki občinskega glasila Črjanske cajtnge.

Potrjeni projekti se nato vključijo v Proračun Občine Črna na Koroškem za prihodnje leto.

Izvedba projektov

Potrjene projekte občinska uprava izvede skladno s sprejetim proračunom Občine Črna na Koroškem in predpisi, ki določajo način izvrševanja proračuna.

Strokovna komisija po zaključku proračunskega leta pripravi končno poročilo o izvedenih projektih, ki ga posreduje županji, ta pa ga objavi na spletni strani občine.

PODROBNE INFORMACIJE IN OBRAZCI NA:

www.crna.si

obcina@crna.si

Glavna pisarna Občine Črna na Koroškem

Telefon: 02 870 48 10

Občinska uprava Občine Črna na Koroškem

Občina ČRNA NA KOROŠKEM
Center 101
2393 ČRNA NA KOROŠKEM
Telefon: 02 870 48 10
Fax: 02 870 48 21
e-mail: obcina@crna.si

Številka: 410-0009/2026

Datum: 30.7.2026

JAVNI POZIV
za oddajo projektnih predlogov za sofinanciranje projektov
participativnega proračuna z imenom »Moj projekt za Črno« v letu 2027

1. NAZIV IN SEDEŽ NAROČNIKA:

Občina Črna na Koroškem, Center 101, 2393 Črna na Koroškem

2. PREDMET IN NAMEN JAVNEGA POZIVA

Predmet javnega poziva je zbiranje projektnih predlogov za sofinanciranje projektov participativnega proračuna z imenom »Moj projekt za Črno« v Občini Črna na Koroškem.

3. PODROČJA FINANCIRANJA

Občina Črna na Koroškem bo za potrebe procesa participativnega proračuna občino razdelila dve območji, znotraj katerih bo mogoče predlagati in glasovati za projekte v naslednji skupni vrednosti:

I. Območje: Območje Črne na Koroškem z naselji Črna na Koroškem, Javorje, Ludranski vrh, Bistra, Topla, Koprivna, Podpeca.

Skupna vrednost projektov **16.000 EUR**.

Vrednost predlaganega projekta lahko znaša od **4.000 do 16.000 EUR** z vključenim davkom na dodano vrednost.

II. Območje Žerjava z naseljem Jazbina.

Skupna vrednost projektov **8.000 EUR**.

Vrednost predlaganega projekta lahko znaša od **3.000 do 8.000 EUR** z vključenim davkom na dodano vrednost.

4. OSNOVNI POGOJI ZA PRIJAVO NA JAVNI POZIV

Predlagatelji morajo izpolnjevati naslednje pogoje:

- da imajo stalno prebivališče na območju Občine Črna na Koroškem
- da so na dan oddaje pobude stari najmanj 15 let,
- v projektnem predlogu, ki ga predlagajo, ne nastopajo kot izvajalci,
- posamezen predlagatelj lahko poda 1 projektni predlog.

Projektni predlog mora izpolnjevati naslednje pogoje:

- prispeva k uresničevanju javnega interesa na območju občine Črna na Koroškem,
- je takšne narave, da bo nosilec projekta lahko Občina Črna na Koroškem,
- je skladen z razvojnimi usmeritvami občine, opredeljenimi z veljavnimi razvojnimi programi, s strategijami in programi razvoja posameznih področij,
- izveden bo na območju občine,
- ni uvrščen v proračun občine in ne ustreza pogojem za nepovratna finančna sredstva, ki jih predlagatelji lahko pridobijo na pozivih Občine Črna na Koroškem,
- ne predstavlja izvedbe in financiranja že obstoječe in financirane redne dejavnosti,
- v zadnjih petih (5) letih še ni bil (so)financiran iz proračuna Občine Črna na Koroškem,

5. MERILA ZA OCENJEVANJE AKTIVNOSTI

Za potrebe izvajanja projekta so bila oblikovana posebna merila, ki opredeljujejo kakšne projektne predloge lahko občani podajo. Za legitimnost procesa bo skrbela štiričlanska komisija, imenovana s strani županje, ki bo potrdila predloge za glasovanje ter potrdila rezultate glasovanja.

Občina ČRNA NA KOROŠKEM
Center 101
2393 ČRNA NA KOROŠKEM
Telefon: 02 870 48 10
Fax: 02 870 48 21
e-mail: obcina@crna.si

6. POSTOPEK IZBORA PROJEKTHNIH PREDLOGOV ZA GLASOVANJE

Vse prejete projektne predloge občinska uprava v roku 1 tedna od roka za oddajo najprej pregleda in presodi ali so skladni s pogoji, ki so določeni v tem javnem pozivu nato pa projektne predloge še vsebinsko pregleda z vidika izvedljivosti in še posebej preveri časovni, ekonomski oz. finančni, zakonodajni, zemljiško-knjižni vidik, kakor tudi vidik vzdržnosti izvedenega projekta.

Po preveritvi izvedljivosti občinska uprava pripravi obrazložitev in ustrezna pojasnila za strokovno komisijo, ki potem pripravi končni seznam skladnih in izvedljivih projektov po posameznem območju občine za glasovanje, v skladu z določili Pravilnika.

7. GLASOVANJE

Občinska uprava pripravi vabilo občanom za glasovanje, ki ga objavi županja.

Vabilo s seznamom projektnih predlogov za glasovanje se objavi na spletni strani in na oglasni deski Občine Črna na Koroškem.

Glasovanje poteka preko spletne pošte Občine Črna na Koroškem, navadne pošte ali osebno v določenem roku.

Uradne rezultate glasovanja objavi občinska uprava Občine Črna na Koroškem na spletni strani in na oglasni deski Občine Črna na Koroškem najkasneje do 30.11.2026. Rezultati se objavijo tudi v decembrski številki občinskega glasila Črjanskecajtne.

8. IZBOR PROJEKTOV ZA UVRSTITEV V PRORAČUN

Strokovna komisija razvrsti izglasovane projektne predloge glede na število prejetih glasov ter jih potrdi kot izbrane glede na razpoložljiva sredstva.

Županja na spletni strani objavi končni izbor projektov, ki se bodo izvedli.

Potrjeni projekti se uvrstijo v proračun Občine Črna na Koroškem, občinska uprava pa jih izvede skladno s sprejetim proračunom Občine Črna na Koroškem in v skladu s predpisi, ki določajo način izvrševanja proračuna.

9. ODDAJA PROJEKTHNIH PREDLOGOV

Projektne predloge je potrebno oddati na obrazcu, ki je občanom na voljo v sprejemni pisarni in na spletni strani.

Obrazce je potrebno čitljivo in v celoti izpolniti in oddati na:

- spletni naslov Občine Črna na Koroškem: obcina@crna.si ali
- po pošti na naslov: Občina Črna na Koroškem Center 101, 2393 Črna na Koroškem ali - osebno na sedežu Občine Črna na Koroškem, Center 101, 2393 Črna na Koroškem.

Rok za oddajo projektnih predlogov je **9. oktober 2026 do 13.00 ure**.

Vloge, ki bodo prispele po roku za oddajo, bodo zavržene.

10. RAZPISNA DOKUMENTACIJA

Razpisna dokumentacija javnega poziva obsega:

- Besedilo javnega poziva
- Prijavni obrazec.

Javni poziv je objavljen na oglasni deski občine in na spletni strani www.crna.si, prav tako pa se dostavi v vsa gospodinjstva.

11. DODATNE INFORMACIJE V ZVEZI Z JAVNIM POZIVOM

Dodatne informacije v zvezi s pozivom lahko vlagatelji dobijo na tel. št.: 02 87 04 810 oziroma po e-pošti na naslov obcina@crna.si.

Županja Občine Črna na Koroškem
mag. Romana Lesjak

Občina ČRNA NA KOROŠKEM
Center 101
2393 ČRNA NA KOROŠKEM

Telefon: 02 870 48 10
Fax: 02 870 48 21
e-mail: obcina@crna.si

OBRAZEC ZA ODDAJO PROJEKTNEGA PREDLOGA

»MOJ PROJEKT ZA ČRNO« V LETU 2027

Polja, označena z zvezdico (*), so obvezna.

PREDLAGATELJI

Projektni predlog ima predlagatelja in morebitne sopredlagatelje.

Ime in priimek predlagatelja*	
Naslov stalnega prebivališča predlagatelja*	
Kontakt predlagatelja	
(e-pošta in/ali telefon)*	
Rojstni datum predlagatelja*	
Imena in priimki sopredlagateljev	

OBMOČJE ALI SKUPINA IZVEDBE PROJEKTA

V levem pravokotniku označite območje ali skupino, na katerega/-o se nanaša vaš projektni predlog.
Označite lahko le eno polje.*

	I. območje: Območje Črne na Koroškem z naselji Črna na Koroškem, Javorje, Ludranski vrh, Bistra, Topla, Koprivna, Podpeca
	II. območje: območje Žerjava z naseljem Jazbina.

NAZIV - IME PROJEKTNEGA PREDLOGA:

Ime naj bo kratko in naj odraža bistvo pobude.*

NAZIV - IME PROJEKTNEGA PREDLOGA:

Kratek opis se bo objavil na glasovnici. Obsega naj do 3 vrstice. Komisija si pridržuje pravico, da besedilo spremeni z namenom izboljšanja razumljivosti predloga za občanke in občane.*

PODROBNEJŠI OPIS PROJEKTNEGA PREDLOGA:

V opisu skušajte na kratko podati odgovore na naslednja vprašanja:*

1. Zakaj ta predlog? Katero temo, težavo oz. izziv pobuda naslavlja?

2. Kaj konkretno predlagate? Kaj je bistvo vašega predloga? Kaj se bo zgodilo?

3. Kako naj bi se projekt izvedel? Katere aktivnosti bi bilo potrebno izpeljati?

4. Kje konkretno naj bi se projekt izvajal?

5. Časovni okvir: kdaj naj bi se projekt izvedel?

6. Kaj bi se po izvedbi projekta spremenilo?

Pri tem upoštevajte pogoje iz Pravilnika in javnega poziva (npr. da predlog prispeva k uresničevanju javnega interesa, da predlog v preteklosti ni bil financiran s strani občine, da je takšne narave, da bo njegova izvajalka lahko občina in da ga je mogoče izpeljati v okviru občinskih zmogljivosti).

OCENJENA VREDNOST PROJEKTNEGA PREDLOGA:

Ocenjena vrednost mora zajemati stroške izdelave morebitne projektne dokumentacije, elaboratov, služnostnih odškodnin, izvedbe ter druge stroške, ki lahko nastanejo v zvezi z izvedbo predlaganega projektne predloga.

Finančno vrednotenje naj bo čim bolj realno. Upoštevajte tudi pogoj, da mora biti predlog finančno ovrednoten med 4.000 in 16.000 EUR, če sodi v I. območje in med 3.000 in 8.000 EUR če sodi v II. območje.

Finančna vrednost projektne predloga:	EUR
---------------------------------------	-----

Razdelitev po ključnih postavkah:

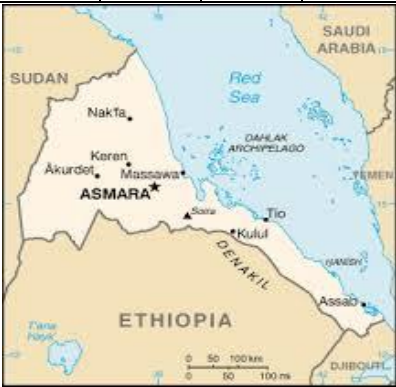
Predmet postavke	Višina (v EUR)

PRILOGE:

Pri investicijskih projektne predlogih predložite skico oz. načrt vašega predloga, s prikazanimi dimenzijami in drugimi parametri, ki podrobneje opisujejo projektne predlog. *

Kraj in datum:

Lastnoročni podpis:
(v primeru oddaje preko e-pošte
stran s podpisom skenirajte)

				ČC	MANJŠA TEKOČA VODA	FR. PISATELJ CLAUDE		MEDE- NO PECIVO	RUSKI NOGO- METAŠ IVAN	SINKO, SIN	KRAJ PRI OPATIJI		
				VEZNIK		A	FILM. PSIČKA SRBSKI PISATELJ STEVAN						
				SLO. GLAS- BENIK VILKO		V							
				TRIVRS- TIČNA STOPICA		E							
				VODNA PTICA, ČOPASTI									
					L								
IKO	BOŠT- JAN VASLE	AMERI- ŠKA ZVEZNA DRŽAVA	POKIMA- NJE BRALNO PISALNI POMNIL- NIK			I							
PLEMI- ŠKI NASLOV ŽIGE ZOISA					NATRIJ FR. SRED- NJEVE- ŠKA PESEM	N							
KDOR KAJ VLAČI					L	E							
	MUSLIM. Ž. IME ŠČE- PEC				A	ZDRUŽ. DRŽAVE AMERI- KE	TURŠKO FITO- FARMAC. PODJETJE ...KIMYA						
20. IN 2. ČRKA ABE- CEDE			VERA V BOŽAN- STVO			I		E		MALI ZMAJ	MESTO NA SLO- VAŠ- KEM	SLO. TELE- VIZIJK TAVČAR	
AVTOM. OZNAKA ZA ČAČAK			NOGO- METNI KLUB RADON			ZMLETO SADJE KOSIL- NICA NA NITKO		R					
SLO. AKADEMIK, INŽ. STROJ- NIŠTVA IGOR					STRAŠI- LO NA POLJU LETOVI- ŠČE V ŠVICI			T					
SLO. MOTO- KRO- SIST JAN						BRIT. FILM. IGRALEC DAVID KRAJ BLIZU POREČA		A					
								R					
				STARA MAMA, BABICA				VERA ČASLAV- SKA	ČARLI NOVAK 3. IN 2. VOKAL				ASTA NILSEN
				NAMI- ZNI PRTI- ČEK									
				100 M2			PODOČ- NIK PRI PRAŠI- ČU						

Križanko sestavil: Ivan Kos

ČRJANSKE CAJTNGE, informativno krajevno glasilo, izdaja Občina Črna na Koroškem.

Uredniški odbor: odgovorna urednica in lektorica Irena Greiner; odbor: Irena Nagernik, Terezija Napečnik, Gvido Jančar.

Tisk in oblikovanje: SIJ ZIP center d.o.o., Koroška cesta 14, Ravne na Koroškem | Naklada: 1400 izvodov, avgust 2026.